

3/19/28 ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ మే నెల 30-వ తేది బుధవారము

No. 50

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠమాస శుద్ధ ఏకాదశి.

సంచిక ౫౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
పలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంజీవివంటిది.

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన!

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0

డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

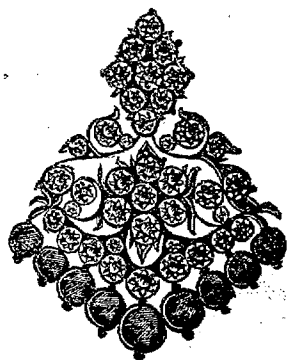
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు చెట్టివీధి, మద్రాసు
తేక

249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి

మీరు తప్పక గమనించవలసిన ముఖ్యవిషయమేమన? 1842

649

తంజివిలాసము: "ఉమ్మిడియార్"

మాదుకొణమందు లావాదేవిచేసినవారిలో
నూటికినూరుగురు సంతృప్తిజెందిరనుటయే

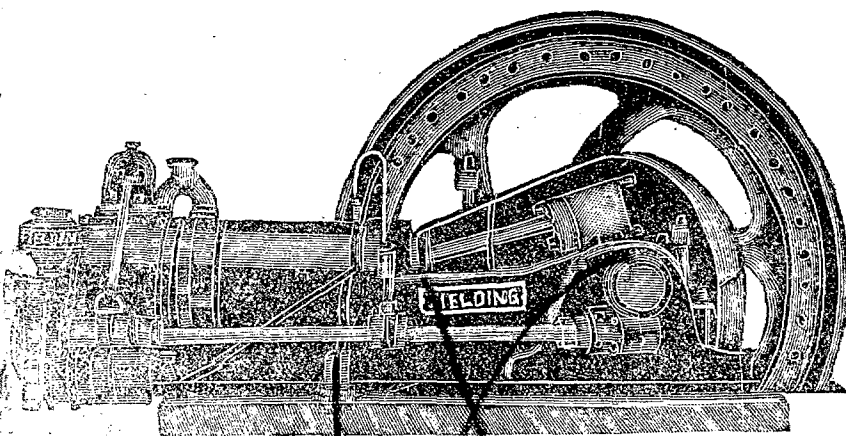
బంగారు వెండినగలు ఏ రకములో ఏ కొలతయందు
కావలసినను సిద్ధముగా నున్నవి. సవరం బంగారుకు సీమ
వెండికి పూజీనివ్వబడును. అక్కరలేవిని వాపసు తీసుకొన
వచ్చును. ఒకజెరము చేసిన అన్నియు విశదమగును.

ఉమ్మిడియార్ మయ్య శెట్టిగురుస్వామిశెట్టికంపెని,

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

టెలిఫోన్ నెం. 2802.

ఫీల్డింగు క్విక్ స్టార్టింగు శెమిడికలు కూడాయిలు యింజను

యిది రెండేనిమి
షములోనే పోవ
యింజను చల్లనిస్థితి
లోనుండగనే స్టార్ట్
య్యవచ్చును. కొద్ది
స్టార్టింగు యింజను
లకు వుండే అపా
యములు వీటికి
లేవు. లోడులాగు
టలో గాని చము

ఖర్చు తక్కువ అగుటలో గాని తరుచు రిపేరులేకపోవుటలోగాని, దీనిని మించిన యింజను యీ
మాన్యేట్టులో లేదు. అన్ని సామానులున్నా మిక్కిలి తెంపరుగలవిన్నీ, బలముగలవిన్నీ
అయ్యవున్నవి. వేలకొలదిలతి ర్మచేరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు అతి సరసము
6 మొదలు 75 గుర్రముల పవరువరకును స్థాకులొద్దముగా నున్నవి. 586

సోల్ యేజంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,

బ్రాంచి— మెయినురోడ్డు, విజయనగరము.

12, తంబు చెట్టివీధి, మద్రాసు

WANTED.

On High Pay, Vacancies everywhere
Success guaranteed. Apply for a copy of "My
Chances in Electricity" enclosing 2 anna
stamps. Fare Paid. Cambridge Electrical
Training College, Royapettah, Madras.

"ఏజంట్లు కావలయును"

రాజధానియందు దన్ని జిల్లాలలోను క్లిసిక్ ఆయిలు
అమృతమునకై ఏజంట్లుగ పనిచేయు పలకుపడిగల ఘరానా
మనఃపూరిత కావలసియున్నార.

నెం 1286 రు పోస్టుచార్జును దరఖాస్తుల సంపుడు.
వెప్పవట్టరాదు. (4796)

ప్రకటన

అంబరపేట కమతం ఘాటు 25-5-28, 26-5-28,
27-5-28 తేదీలను వేలం చేయబడునట్లు లోగడ ప్రచురపరచి
యింటిమి. ఆ విలములు సవరు తేదీలకు భదులు 1-6-28 తేదీ
నిన్ని దర్మిలా 2 శోజులన్ను ఎన్నేటు డివాకొగారివల్ల లోగడ
ప్రచురపరచిన ప్రకారం ఏలూరు రాణా ఆఫీసులో నెంబరు
చారీగా వేలం చేయబడును. కనుక యిందుమూలముగా తెలియ
జేయడమైనది.

నూజివీడు } రాజా శోభనాద్రి అప్పారావు,
21-5-28 } బహదూరు జమీందారుగాడు

3351 ఘనసారచంద్రి

తెగశోగములకును, స్త్రీల పనులున్నాధులకును శ్రేష్ఠ
మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పనువు, మొదలగు అంతు శోగశోగ
ములను, స్త్రీలకుసంభవించు పనులకుశోగములను నిర్మాణము
గావించును. సీసా రు 1-8-0

దీనికి అనుబంధముకై చంద్రిని ఆత్మ నుడయ్యెడివింటి
ముఖ్యము. చంద్రిని ఆత్మ సీసా 1-కి రు 1-4-0. పి. ఖర్చులు
ప్రత్యేకము.

పి. కె. పి. అంధుకో, ఆయుర్వేదపరమాజం- పెరిడేపి, (కెల్లాకుజిల్లా

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరచబడ్డ రెటైరింగ్ లాభములపద్ధతి
చూట్టి- నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతుల
యొక్క వివరములు.

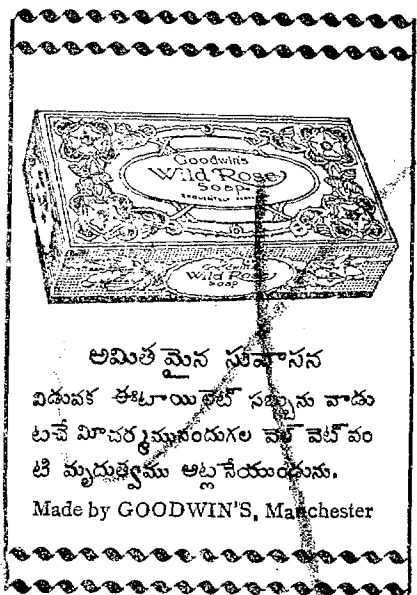
యీ దిగువవారికి వ్రాసిననుకొనుడు.

హిందూ దేశములో యిట్టిలాభములను చూపు
కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా
మని ట్టేట్సుమెంట్ చేసినవారు 15-2-28 తేదీన
ప్రచురించినారు.

బ్రాంచి శ్రేణి:—సి. ఎ. మాధవరావు,
నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ,
117 ఆర్మీ యంప్లీట్, మద్రాసు.

చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య,

నార్బరీ సర్క్యుల్స్ బెజనాడ.

అమితమైన సువాసన
విడువక తగ్గియుండే సబ్బును వాడు
టచే మీ చర్మమునందుగల చర్మ వ్యాధి
టి మృదుత్వము అట్లనేయగును.
Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3433
MADRAS.

వాజికరణ వట్టి

రతి ముగ్ధులవలె దాంపత్య సౌఖ్య మిచ్చును. ధాతు
వృద్ధికి ప్రభావితమైనది. ఒక మాత్రాదునకే గుణ మిచ్చును.
అనేకులు పరిశీలించిరి. ఎంత పలుచని పీర్లమునైనను గట్టిపర్చి
స్వప్న మందును, మూత్రముతో సుపాద్యుడి కుక్రనవ్వమును మా
న్చును. ముసలితనము, వృద్ధతయు బాపి నూతన యౌవ
నము, చక్కని సంసార సౌఖ్యము సంతోషభాగ్యము ఇచ్చును.
రెండు సీసాలమందు శతవృద్ధులైనను యౌవనముగ జేయును.
యౌవనమును స్త్రీలలోతచే గుణ నిరసము, కాళ్ళు లాగుట
బోనడవి మిక్కిలి ధాతువృద్ధినిచ్చును. 40 మాత్రలు సీసా
కు 2-0-0, పొస్తేజీతేరు. 8949

ఆయుర్వేదరత్న డాక్టర్ ఆచార్యులు,
ఆయుర్వేద రసాయనశాల నెం 1 ఏలూరు. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

మంచులాభమును గణింపవచ్చును

గుంటూరు, కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి
జిల్లాలలోను, ఆయా జిల్లాలలోని ఇమిందార్లలోను, అనుభవ
కారులను, సామర్థ్యముతో పనిచేయువారలకు రు 100 మొదలు
రు 500 వరకు రాబడి సంపాదించుటకు కొలిదిస్తాననున్నది.
దరఖాస్తుదారులు రోజంతయు పనిచేయ నవసరములేదు.
క్యాష్ పెన్షనరీటీయన్ల నవసరములేదు.
ఈ తర ప్రత్యుత్తరములు బహుగోప్యముగా నుంచ
బడును.
పరిమిత దరఖాస్తుదారులు వివరములకు యాచిగవనకు
ప్రాయనము.
బాక్సు నెం 99 C/o ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసు.
8881 7 తంబుకెట్టి పీఠి, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ మే నెల 30-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలి	స 42 కలవి రు	12 12 0	14 8 0
నెల్లూరి	,, డిటో	,, 14 4 0	15 0 0
ధిల్లి	,, డిటో	,, 15 0 0	17 0 0
రాగులు	త. 164 బస్తా 1-5	,, 11 0 0	12 0 0
శుభ్రము	,,	,, 18 0 0	22 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా 1-5 ర	205	,, 15 0 0	16 0 0
నెనగలు	,, డిటో	,, 12 4 0	14 0 0
పెసలు	,, డిటో	,, 14 0 0	16 8 0
మినుములు	,, డిటో	,, 14 0 0	17 0 0
ఉలము	,, ర 195	,, 11 0 0	11 8 0
3. నూనెవస్తువులు			
నవ్వులునూనె బా 1-5		,, 145 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-5		,, 14 0 0	21 0 0
మిషన్ వేరు నెనగపప్పు బా 1-5		,, 50 0 0	52 0 0
చేతితోకొట్టిన	,,	,, 48 0 0	46 0 0
వేరు నెనగనూనెగానగ బా 1-5 రు	110-0	మిషన్ నూనె	105
ఆముదము బా 1-5		105 0 0	108 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-5		88 0 0	90 0 0
కూరపసుపు	,,	60 0 0	70 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-5		82 0 0	87 0 0
దనియాలు	,, బా 1-5	88 0 0	97 0 0
గుంటూరుపాతకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-5	రు	40,45	
కాళమా సిపాయకట్టు	,,	,, 50,55	
జెల్లము బా 1-5	రు	28 0 0	50 0 0
అన్నాచక్కర బస్తా 1-5	,,	80 5 0	80 9 0
చింతపండు బా 1-5	,,	28 0 0	60 0 0
5. ఇనుము			
పట్టారకు బా 1-5	,,	29 0 0	81 0 0
చదరం	,,	24 0 0	80 0 0
రవుండు	,,	28 0 0	80 0 0
6. నూలు			
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి	రు	7 8 0	
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	4 9 0	
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0	
నెం 20 1/2 రెట్టెత్తెలు	,,	7 3 0	
నెం 40 జమ్మరు 10 పా	,,	11 3 0	
నెం 44 సాండా	,,	5 18 0	
నెం 40 రాణి	,,	10 0 0	
నెం 4 బెన్ని మసీదు	,,	4 8 0	
7. దూది			
బోండావెట్టు బాధన 1-5	రు	896 0 0	
8. లోహములు			
నెం 100 తులం 1-5	రు	65 4 0	66 0 0
బంగారు తులము 1-5	,,	21 0 0	21 2 0
సవరణ 1-5		18 8 6	
ఇత్తడి బా 1-5	,,	280 0 0	284 0 0
రాగి బా 1-5	,,	270 0 0	274 0 0
రంగులు			
అతిమేలు స్విట్జర్లాండు అలిజరయిన్ సింహం			
	పీపా 1-గ్రీండ్ 20 కి	రు	62 0 0
,, నీలిరవ 1 రతి		1 12 0	
,, 14 రతులు		1 11 6	
,, 28 రతులు		1 11 0	
,, 56 రతులు		1 10 6	
,, 1 అందర		1 10 0	
జీర్ణులు పాన్డుస్కాల్ లెట్ అనగా (బర్ని-రెడ్డు)		8 8 0	
కాంగో 8 బి		1 0 6	
దరు 4 బి		1 2 0	

కేరళ రాష్ట్ర మహాసభ

జవహరిలాలు నెహ్రూగారి అధ్యక్షతకొనన్వసము
(మొన్నటి తరువాత)

ఇప్పుడు ఇంగ్లాండు దేశమునకును భారతదేశమునకునుగల
అన్యోన్య బాంధవ్యము గొరకును తోడేలునకునుగల సంబం
ధమువంటిదే. గొరకెల్ల ఎప్పటికైనను తోడేలు కడుపులో
నుండునలెననియే తోడేలు కోరెను.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క ఆపారమైన రాజ్య
విస్తీర్ణ కాంత్య యీశక్తి దేశములో యిటీవల జరిగిన ఆధికా
రాక్రమణల విధితమయినది.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో మనము ఉన్నంతకాలమును
దేశస్వాతంత్ర్యము గగనకునుమును వంటిది.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మాన ప్రాశస్త్యము
మద్రాసు కాంగ్రెసులో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే భార
తీయుల యభిప్రాయమనియు స్వరాజ్యలక్షణ మనియు నిరూపి
చబడినది.

మనవందరమును సామాన్యముగా స్వరాజ్యమునుగూర్చి
మాట్లాడునపుడు మనదేశమును మనము మన స్వంతస్వయ్యము
లతో సంరక్షించుకొని పరిపాలించుకొనుటయే స్వరాజ్యమని
నిర్వచించెదము. కాని అంగ్లేయుల ప్రభువులు యీ దేశమునంచి వెళ్లి
పోయినయెడల మనగతి యేమగునోగదాయని లోలోన భయ
భ్రాంతిని పొందుచున్నాము. ఈవిషయములో మనకుగల భయ
భ్రాంతులు నిరాధారములును పత్యనికదములును యున్నవి.
మనము చిరకాలమునుంచియు పరాశక్తియుమై యుండుటవల్ల
యేర్పడిన మనోప్రకృతివల్లనే యీభయభ్రాంతులు కలుగు
చున్నవి.

మన దేశము నుండి అంగ్లేయులును, అం
గ్లేయ పటాలములును లేచి పోయిన యెడల
పరరాజుల దాడినుండి తప్పించుకొని మన దేశమును మనమెట్లు
సంరక్షించుకొనగలమని మనలో చాలమందికి భయముకలదు.
ఇది కేవలము భ్రాంతి. మన భౌగోళిక స్థితిగతులు పాశ్చాత్య
యుద్ధాంగములందు గత ఐరోపాయుద్ధమునందు మహాధీరులై
జగద్రాజ్యభ్యుత్థముగు బాహుపరాక్రమమును జాతీయందడలేదా?
జర్మనులను ఓడించుటకు పనికివచ్చిన భారత సైనికదళములు
స్వదేశమును రక్షించుకొనుటకు పనికిరావా?

అయినప్పటికిని మన దేశమునకు ఇప్పుడు దాడివెడలిన
చెప్పి పరరాజు లేవన పోలందు పార్శ్వగలండుమేనియాయు
న్నగు చిన్న చిన్న స్వతంత్ర రాజ్యములు ఆత్మరక్షణ చేసికొ
నుటలేదా?

(ఆరాజ్యములలో ఒక్కొక్కటి మద్రాసు రాజధాని
లోని ఒక్కొక్కటిల్లా విస్తీర్ణముతో సమానవిస్తీర్ణము గలవి
కూడ నున్నవి. ఈచిన్న స్వతంత్రరాజ్యములను ఇంగ్లాండు,
జర్మనీ రష్యా మున్నగు పెద్దదేశములవారు ఎందుచేత ప్రాంగి
వేయలేదు. ఆస్వతంత్రరాజ్యములు ప్రత్యేకముగా చిన్నచిన్న
వేయినను, అన్యోన్యముగా అంతర్జాతీయమైత్రి కలిగియున్న
వి. అంతర్జాతీయసహకారమువల్లనే అవి చిన్న రాజ్యములైనను
స్వాతంత్ర్యము కాపాడుకొనుచున్నవి. ఒక చిన్న రాజ్యము
మొడికి ఎవరైనను ఆక్రమముగా దండెత్తినచిన్నయెడల విగ్రహ
రాజ్యములన్నియు అన్యోన్యముగ ఒడంబడికల ననుసరించి
ఒక్కొక్కటిగా మోదపడి శత్రురాజులను ముప్ప తిప్పలు పెట్టి
యూదు చతువులనీళ్లు త్రాగించెదరు. మిత్రలాభము వల్ల వచ్చెడి
అధికార ప్రాబల్యమే యీ చిన్న రాజ్యముల స్వాతంత్ర్య సం
రక్షణ కనుక మనదేశమున కితరదేశములతో ఏర్పడుటయే
గొప్ప అంగబలమై మన స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుట
కాధారభూతము కాగలదు.

అయినప్పటికిని మనలను బెదిరించగల పరరాజ్యముల
వారెవరు?

అమెరికాదేశము చాలా దూరస్థమై యున్నది. మన
దేశమున కానించదు. ప్రాంతు జర్మనీ ఇటలీ దేశములు తమ
లో తమకు గల పరస్పర కలహములతోడనే కాలము వెళ్ల
బుచ్చుచున్నవి. జపానుదేశము మనలను కలబించుటకు యత్ని
చ నడుచుగాని అమెరికావారికి యూరోపియను జాతులవారికి
జడియుచుండుటచే వారికి పోటీగా తా నాపనిని చేయజాల
దు. ఆఫ్రికానిసామవారు మనతో యుద్ధమునకు జేగొని జయం
చి దగినంత సన్నాహసామగ్రికలవారు కాదు. తమ దేశమును
తాము రక్షించుకొనుటకు సమర్థులేకాని, ఇతరులపై దాడివెడ
లి జయించగలిగినంత బలవంతులు లేరు. అట్లయ్యెను, ఆఫ్రికా
నిసామతో మనము స్పర్ధ చేల పెంచుకొనవలయును. పశ్చిమా
భిమానులతో నుండుటకు వీలులేదా!

ఇక రష్యావారు మన పైకినచ్చెదరేమో యని భయము
కలదు. రష్యావారు యుద్ధ సన్నాహములను చేయుచున్నవారు
నిజమే. కాని, రష్యా ఆత్మసంరక్షణ సామర్థ్యము కలదేశ
మేగాని విదేశదండయాత్రలకు సామర్థ్యముగల దేశముకాదు.
అదియునుగాక రష్యాకు ఇతరత్ర అనేకమంది శత్రువులుకలదు.

అందులకు ఇండియామిడికి దాడివెడలజాలదు. రష్యాదేశములో నూతన సాంఘికపద్ధతులు నెలకొల్పబడుచున్నవి. అదియునుగాక, మనదేశము రష్యాదేశమువలె వ్యవసాయజీవనమే ప్రధానవృత్తిగాగల దేశములు అందులకు రష్యాదేశమువారు మనదేశమునుండి ముడిపరకులు అనగా శ్రుతి ధాన్యము వగైరాలు ఏమియు కొరవలసిన యవసరము లేదు. వారికి కావలసినది యంత్రములును, వ్యాపారాభివృద్ధికై పెట్టుబడి ద్రవ్యమునుమాత్రమే అవి మనదేశములో లభించజాలవు. కనుక రష్యావారు మన హిందూదేశమునకై ఆసించబోయిరి.

ఏదేశమువారైనను స్వీమనతో కలహించినయెడల మన మెప్పటికైనను మన భుజాలముమీద మనము ఆధారపడకలసి యేయున్నది. యుద్ధములు చేయవలసినప్పుడేమో యని భయపడేయెడల వ్యతంత్రుల మెన్నటికిని కాజాలము. బ్రిటిషువారు వచ్చి మనలను రక్షించి కాపాడవలసినదని కోరికను గిగ్గుమాలినపని యింకొంటి లేదు. ఇది పొరపాటునమైన కోరిక.

సర్వసత్తా సమావేశము-జాతీయోక్త

మనము పౌరపవతులమై దీక్షాదత్తులమై బద్ధకంకణులమై కృషిచేయుచున్నాము. మనలో మనకు ఐక్యతవిర్రవీడు కొరకై మన ప్రతిదీక్షలను ఆత్మవిశ్వాసములను విడనాడవలసిలేదు. ఇతర పార్టీలవారు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునకు యిష్టులైనను కాంగ్రెసుపార్టీవారు ఇతర పార్టీలతో సంప్రతించి సమాధానమునకు వచ్చుట కగగీకరించిరి. మనలోమనకు గల తగాదాలను తరిమివేయుకొనుటకై ఎట్టి పట్టుదలనైన మన వచ్చును. మనలో మనకు గల కలతలు పూర్తిగా విమర్శించుటయే మంచిదిగాని జూచి చూడనట్లు తోసివేయుట మేలుకాదు.

మన జాతీయసమస్య లేమిటి?

కాననభలలో మతసంఘములను బట్టి ప్రాతినిధ్యముండవలయునో సమష్టి ప్రాతినిధ్య ముండవలయునో? ఈ సమస్య హిందూవులకు వహమ్యుద్దియలకు పరిష్కారము కాకపోవుటకు కారణమేమి? హిందువుల ప్రాతినిధ్యమే హెచ్చుగా నుండి హిందువులు తమ ఆధికార ప్రాబల్యమువల్ల ముమ్మడియులను రూపుమాపెదరేమో యను హిందువులయెడ మహమ్మదీయులు ఆపనమ్మకము కలిగియుండుటయే కారణము. కాబట్టి ఒకరియెడల ఒకరు ఆపనమ్మకము అనుమానము ద్వేషభావములతో సంబంధించు నంతకాలము ఈ సమస్య పరిష్కారము కాజాలదు మన మందరమును శుద్ధసాత్వికులమై కామక్రోధాదులను జయించలేక పోయినను కొంతవరకైనను లౌక్యవ్యవహారముల కవసరమైనంతటి సఖ్యతనైనను కలిగియుండుటకు యత్నించవలయును.

భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజన

మన దేశములో కేంద్రప్రభుత్వము సరియైనదిలేదు. కాని, అంతమాత్రముచేత ఆయా వివిధ రాష్ట్రములలోని ప్రత్యేక విజ్ఞాన సాహిత్య సాంప్రదాయములను రూపుమాపి దేశమంతటను ఒకేవిధమున విజ్ఞానమును పెదజలవలయునని నా కోరికకాదు. ఆయా రాష్ట్రములందు ఆయా భాషలను సాహిత్యములును నేరేవురగా కలవు. విజ్ఞానసాంప్రదాయ కళాపరిపత్తియొక్క ప్రత్యేకత్వము ఆయా భాషా సాహిత్యమునుబట్టియుండును. కాబట్టి భాషయే విభజనా సూత్రముగా వర్తించవలయును. ఆయా భాషలను బట్టి రాష్ట్రములను విభజించి రాష్ట్రప్రభుత్వములను భిన్నము చేర్పరచవలయును.

స్వదేశ సంస్థానముల ప్రత్యేకత్వము

బ్రిటిష్ ఇండియాలో చేరిన ప్రజలను స్వదేశ సంస్థానములలో చేరినప్రజలను భిన్న భావముతో పరిగణించి బ్రిటిష్ ఇండియాలోని ప్రజలకు ప్రత్యేక రాజ్యాంగ సంస్కరణములను హక్కులను ప్రసాదించి ఆభిమానించినట్లుగా ఆంగ్లేయభివృద్ధి నలునచేయుచున్నాడు. మనకు స్వరాజ్య మేర్పడునప్పుడు స్వదేశ సంస్థానమువారును మనమును కలిసి సమష్టిగా రాజ్యాంగవిధానము నేర్పరచుకొనవలసియున్నది. మనమందరమును ఒక్కదేశములోనివారమే. ఒక్కజాతివారమే యని భావించవలయును. గాని భిన్న భాషతో మెలంగగూడదు. స్వదేశ సంస్థానాధికులు యుక్తాయుక్త పరులైనయెడల తమ ప్రజల యభిప్రాయసారముగా వ్యవహరించి బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజల క్రేయస్థును కూడ కొరకు ఆభిమానమువహించి ఐక్యభావముతో నుండవలయును. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలు వేరు స్వదేశ సంస్థానములలోని వారలమగు మేము వేరు ఆను భావమును వారు కలిగియుండుట దేశమునకును వారికినిగూడ ఔచిత్యముకాదు.

బ్రిటిషువస్తు బహిష్కరణము

బట్టలనేత ఫ్యాక్టరీ యజమానులు ఖద్దరు ప్రచారమునందు బహిష్కరణమువహించి ఖద్దరు ఉత్పత్తివిక్రయములకు తో

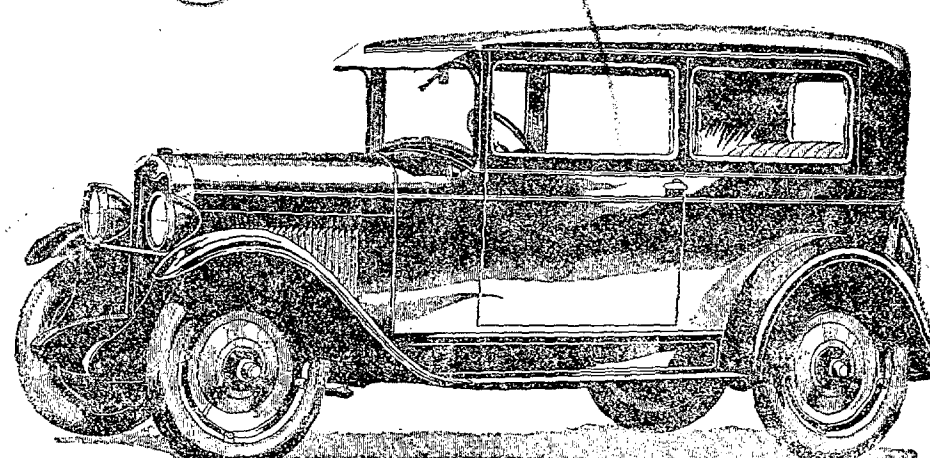
నిరూపించబడినది.

ఎల్లప్పుడు నాయకత్వము వహించుచున్నది. 1928 సం॥ చివర్ లెట్ తక్కువ ధరలో పొందదగిన కారులన్నిటిలోకి ఘనతవహింపదగినది. యేటేట అభివృద్ధి గాంచబడిన మార్పులకు లోనగుటచే ఆటో మొబైల్స్ తయారొనర్చు వారలందరలో మిగుల ఉన్నతస్తానమును నాక మించియున్నారు. చివర్ లెట్ నందు అభివృద్ధిగాంచినమాత్ర నాంశములువట్టి

ఊహలమీద నొనర్చబడినవి కావు. జనరల్ మోటారుకంపెనీవారు 30 లక్షల మైల్లదూరము ప్రయాణమొనర్చి పరీక్షించిరి. ప్రతిఅంశమును పరీక్షకుగోనయి సరియని నిరూపింపబడిన తదుపరియే ఏర్పాటుగా వింపబడుచున్నది. అందువలననే 4 చక్రముల బ్రేకులు, నవీనమైన ఇంజను, నిడుపైన బాడీకలిగిన 1928 చివర్ లెట్ డబ్బువిలువకుపొందదగిన కారులలో కెల్ల శ్రేష్ఠమైనది.

సింప్లన్ అండు కో లివిటెడ్.

మద్రాసు ఉదకమండలం.

దృఢదమని కొంతవరకు ఆశపెట్టిరికాని, వారుతోడ్పడ్డవారు వారు గవర్న మెంటు - రికి సహాయ భూతులగుచుకొని, యీ ఖద్దరునకు తోడ్పడజాలరు. వారు మోసపుఖద్దరును తయారు చేసియు కార్మికులనుపీల్చి పిప్పి చేసియు లాభముతీయుచుందురు. కాబట్టి విల్లుయజమానులు ఖద్దరునివయములో మనకు తోడ్పడునట్టి నూచనలులేవు. కనుక వారికింకను దేశాభివృద్ధి ములనుబోధించి మనవైపునకు త్రిప్పుటకు యత్నము చేయవలయును.

బ్యాలోలీ సత్యాగ్రహము

బ్యాలోలీ సత్యాగ్రహము కేవలము ఆతాలూకావారికే సంబంధించిన సమస్యకాదు. అఖిలభారతవ్యాప్తిని సంబంధించిన విషయమైయున్నది. కనుక మీరందరను బ్యాలోలీ సత్యాగ్రహాలయెడ నభిమానము నహించి యాదరణానురాగములను కల్గింపవలయును. జవహరిలాలు నెహ్రుగారి ఆధ్వర్యకోపన్యాసము ముగినది. సభ తిరిగి రేపు హఠాత్పూము 1 గంటకు సమావేశమగును.

ఆశీక యోగ్యతాపత్రములను బంగారుపత్రములను పొందిన ఆయుర్వేదభూషణనోరిరామశాస్త్రి ఎ.కె.వ.సి.వారి

క్షీరవరని

తల్లులకు స్వస్థమును వృద్ధియు దివ్యాత్మతము. పథ్యములేని తియ్యనిరసాయనము. దీనిని తల్లులు నేవించుటచే పిల్లలకు తృప్తిగా పాలు లభించుచుండునట్లు ఆరోగ్యము సహజమృత్యును. దీనిఫలము ఆత్మదృఢతము. వెల ను 1-8-0.

క్షీరవరధాని లాబరేటరీ అండు

ఆయుర్వేదనిలయము, బైజవాడ.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. Apply to:-Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi.

బండ్లమల్లయ్యశాస్త్రి కావ్యతీర్థగారికి ప్రత్యుత్తరము

1928 సం॥ 5 వ తేది ఆంధ్రపత్రికలో 7 వ పేజీలో "మార్గంజేయ శర్మగారికి జవాబు" అని పెద్దఅక్షరములతో శీర్షికవ్రాసి ది 28 ఏప్రిల్ ఆంధ్రపత్రికలో "మార్గంజేయశర్మగారు వ్రాసిన దానికి జవాబు, శ్రీశర్మగారికి కార్యంతర ప్రతిబంధము రెండునెలలవరకు ఉండుననిన్ని ఆ పిమ్మట చర్చించుమనిన్ని సెలవిచ్చినారు. అట్లే కావచ్చును." అని కావ్యతీర్థగారు వ్రాసినారు. పిమ్మట అంతకాలవిలంబము ను సహించలేక కావ్యం "దారికావివాహమే శాస్త్రీయము, యావత్వివాహము అశాస్త్రీయము అనేవా రింకెవరైన నీవిషయమును చర్చించ వేకుచున్నాను." అని కావ్యతీర్థగారు వ్రాసియున్నారు. కావున వారి కొకజవాబు నీయ గడంగుచున్నాడను.

శ్రీశర్మగారికి వేదా యత్ర ధర్మార్థసాధనం యత్ర స్యత్రభావనం తస్మైశ్రీకలయే నమః

"ప్రస్తుతము ప్రభోధము కావలసిన విషయమిది" యట.
"సప్రపంచితో వివాహము పూర్తి అయిపోతుంది. తక్కిన శేషం సమావేశనే జపతి అనేవరకు గల తంత్రం గ ర్భాధానం లోడి, అని వారనుచున్నారు" అని తీర్థగారు వ్రాయుచున్నారు. కాని వారల్లనియెడ వారిది పారబాలి చెప్పకతప్పదు. "అట్లుకాదు. అది వివాహము, సమావేశముతో కాని వివాహము పూర్తికాదు. అది వధూనర సంస్కారము. గర్భసంస్కారము గాదు అని సేంబున్నాను." అని తీర్థగారు వ్రాసిరి. ఇది యంతకంపెను గొప్పపారబాలి ఘంటాపథముగా జెప్పనచ్చును. "ఈ ఒక్కవిషయముతో నులభముగా లోకమునకు వివాహధర్మతత్వము బోధపడగలదు." అని తీర్థగారు వ్రాయుచున్నారు. కావున నిండుక వివరించుచున్నాడను. కన్యకకు సప్రపంచితో శిశ్యగోత్ర నివృత్తియయి భర్తగోత్రమునం బ్రవేశము గలుగునుగాని యంతటితో వివాహముపూర్తికాదు శేష హోమముతో వివాహమీది పూర్తియగునని సామాన్యముగా శ్రీమతులగుడ దెలిసినవిషయము. ఇదిగూడ నొక వివాదాంశముగా నెంచుట సంప్రదాయజ్ఞులగు వైదికముల వింతగా దోషకమునను. సమావేశము కర్మాంతరముగాని వివాహంగముకాదు. కావుననే శేషహోమము వ్రాసినపిమ్మట "ఇతి వివాహస్స మాప్తః" అని వ్రాసి తరువాత "అథమేషునవిధిః" అని సమావేశమునుగూర్చి గృహ్యవ్యాఖ్యాతల వ్రాసియున్నారు. దీనినే నిశేషమందురు. ఇది రజస్వలకాకమునపు చేయునది. ఇది యెచ్చికముగాని నియతముకాదు. కావుననే మరదలలు అని యతమని స్పష్టముగా వ్రాసియున్నారు. గృహ్యకారులను "సంవత్సరంవిధునముచేయతాం" ఇత్యాది వికల్పములను సూత్రించియున్నారు. ఆశ్వలాయకారుల కీసమావేశము విస్తమలేదు. కావుననే వారి గృహ్యములలో నీ సమావేశమునే చెప్పలేదు. ఋతుసమావేశమునగా గర్భాధానము. ఇదినియతము. సర్వసమ్మతము. ఇది రజస్వలయిన పిమ్మటచేయునది సమావేశమిష్టముయి యుదయియున్నప్పుడు శేషహోమము కాగా విగతిన అనునాక శేషమయిన ఆరోహణ మిత్వాది మంత్రములను జపము చేయునెను. పిమ్మట రజోదర్శనాంతరమున ఋతుసమావేశమును జేయునెడ విష్ణుగోవిందాది మంత్రముల నభిమంత్రించునెను. సమావేశముజేయక ఋతుసమావేశమునే చేయనెడ నుండుగా ఆరోహణ మిత్వాది మంత్రముల జపించి పిమ్మట విష్ణుగోవింద మిత్వాది మంత్రముల నభిమంత్రించునెను. చతుర్థావధియందు సమావేశమిక్రియ జరగనియెడ శేషహోమముతో సమాప్తిచేయుననినదేకాని ఆరోహణ మిత్వాది మంత్ర జపముకరలేదు. ఈసంగతి ఆపస్తంబ గృహ్యము కపర్ధి భావ్యము తాత్పర్యదర్శనము అనాకలాపృత్తి, కారికావృత్తి, ప్రయోగవృత్తి ప్రయోగపథ్య బొప్పనభిజ్ఞియవ్యాఖ్యానము సంస్కారనిర్ణయము గోవిందగృహ్యములు తత్తవ్యాఖ్యానాదులు మొదలగు గ్రంథములు సుస్పష్టముగా జెప్పుచున్నవి. నిమేక గర్భాధానములకు కాలామృతాది క్రొత్తగ్రంథములలో వేరు వేరుగా ముహూర్తములు వ్రాయబడియున్నవి. ఏదేని కారణాంతరమున జిజ్ఞాసువు లేవైన నీగ్రంథములనొక్కమారు చూచినచో నిస్సంశయముగా పయింపగలుగు తెలియనుగును. "వ్యాకరణంలో కానీనశబ్ద నిష్పత్తికై వ్రాసినపతంజలిమహాభాష్యం ధర్మశాస్త్ర చర్చ కాధారంగా తెచ్చిపెట్టుకొన్నాననిన్ని సేను ప్రమాణములు చూపకుండా స్వంతమాటలతో కాలక్షేపంచేస్తూ

ఉన్నాననిన్ని, నూచన లోకమునకు గనపడచినారు. వారి ప్రతిపత్రికలోనూ అలాటి చెబుకలు కనపడుచునే ఉన్నాను. అతివాదము సత్సంప్రదాయము కాదు." అని మల్లయ్యశాస్త్రిగారు వ్రాసినారు. లోకనిద కానీనశబ్దమున కర్మము కన్యకకు బుట్టినవాడు. కానీనశబ్దము కన్యకకై ప్రకృతికము గావున పాణిశ్యాచార్యులవారు "కన్యాయాః కనీనచ" అని సూత్రించినారు. దానికి పతంజలివారు "కన్యకశబ్దోయం పుంసా అభిసంబంధపూర్వకే సంప్రయోగేనీవర్తతే. యాచేదానీం ప్రాగభిసంబంధా త్పుంసాహంసంప్రయోగం గచ్ఛతి తస్యాం కన్యకశబ్దోనిర్వర్తతే ఏవకన్యోక్తానాం. కన్యాభిమతాయాః సుదర్శనాయా యదవత్యం సకానీనః" అని భావ్యము రచించినారు. సంప్రయోగమనగా సంభోగము. సామాన్యముగా నది లేకున్న సంతానము గలుగదు. పురుషసంభోగము నొందినపిమ్మట గూడ శ్రీశ్రీ కన్యకత్వముండునా? కన్యకత్వముండినం గదా పుట్టినవాడు కా నీ ను డ గు ట. ఇది వి ప్ర తి పి ధ ము అని పూర్వ ప త్న ము రా గా ఈ కన్య క శబ్ద ము పురుషునితో నభిసంబంధపూర్వకముగు సంప్రయోగము కలుగగాని ఎ ర్పించును. ఇప్పటి ప్రస్తావనలోని యే శ్రీశ్రీ అభిసంబంధమునకు పూర్వమందు పురుషునితో సంప్రయోగము నొందుచున్నచో దానియందు కన్యకశబ్ద ముండనే యున్నది. కావున దానికి బుట్టినవాడు కానీనమగునని వ్రాసిరి. ఇచ్చట అభిసంబంధ మనగా వివాహము. "కన్యస్తోక్తో వివాహో లభిసంబంధః" అని భావ్యప్రదీపమున కైయటోపాధ్యాయుల వారు కంఠోక్తిగా జెప్పినారు. ఈకన్య కానీనశబ్దమృత్తిక వనికి నచ్చునదిగాని వివాహమునకు పనికిచ్చునదికాదు. కావుననే "కన్యోక్తాయాః కన్యాభిమతాయాః సుదర్శనాయాః" అని పతంజలివారు శ్రేయోచేయవలసి వచ్చినది. మధవాచార్యులవారు "లోకనిదము కన్యకశబ్దో వివాహరీతిశ్రీ మత్ర మాచ్యవ్యేవంసతి శాస్త్రేషు బహువః కన్యకశబ్దా అనుగృహీతా భవన్తి" అని వ్రాసియున్నారు. కాబట్టికన్యయనగానే చెప్పటమంకింపరాదు. మనశాస్త్రీగారు శేష కావ్యతీర్థులు గాన కానీన ప్రకృతియగు కన్యగాంచి మోహము నొందినారు. పాపము! ఇది వివాహయోగ్యురాలు కాదని వారికి తెలియదు. పాతకమహాకయలారా! భ్రాంతినిండక విమర్శింపుడు. మల్లయ్యశాస్త్రిగారిమరణము సంగీరించినయెడ లోకములో నెవ్వరెయినను పెండ్లియాడక స్వేచ్ఛగా పరపురుష సంప్రయోగము న దృపురాలగుచు గానీనసంతతిచే జేయు నలకరించి తుదకు పెండ్లికి సిద్ధమగుచో దానికన్యకత్వ మవ్యాపారముగాన ప్రాధానికావాలి. "నేను కానీన శబ్దభావ్యము ధర్మశాస్త్రమునకు దూరమగునొనలేదు. ప్రకృతియనకు సందర్భదూరము కాదు." అని శాస్త్రీగారు వ్రాసినారు. పాపము వారల్లనొని యుండవచ్చును. కావ్యమీమాంసకును, ధర్మమీమాంసకునూ చాలదూరమని యింకనయినం దెలిసికొందురుగాక. ప్రకృతియన వివాహయోగ్యురాలగు కన్య యేదియని జేయుశ్రేయింపుమండ ముండుగా కానీననూత నెదుట బెట్టి దీనికన్యకత్వము శాస్త్రసిద్ధము. దీనిం పెండ్లియాడుట శాస్త్రీయవివాహము అని చెప్పుచు పాతంజలిభావ్యమున సాత్వ్యముగా గొనుమనిరి. ఆభావ్యముం జూడ నది కానీనప్రకృతియగు కన్యకశబ్దమిదికాని వివాహయోగ్యకన్యకశబ్దమిదికాదు. కనుక స్పష్టముగా కన్యయని చెప్పలేక "కన్యోక్తాయాః కన్యాభిమతాయాః సుదర్శనాయాః" అని శాస్త్రీగారి తుపయోగముకాని సాత్వ్యమిచ్చినది. కావ్యతీర్థులకు భావ్యతాత్పర్యము తెలియలేదు. భావ్యప్రదీపాదులను చిత్రించి వారివాదము నుపసంహరించుకొందురుగాక. ఆసంబధముగా శీషోవ్రాసి "కాదని యెవరైన అనగలరా" అని శాస్త్రీగారు విజృంభించుచున్నారు. వారి దైర్ఘసాహసములు మాత్రము గొప్పవి. "అభిసంబంధపూర్వక సంప్రయోగముతో కన్యకత్వము నివర్తించునని ఆ భావ్యములో ఉన్నది. కనుక శీషు దానిని ఉ దా హ రిం చి నాను" అన్నాడు. దానిలో అట్లు లేదు. దాని అర్థ మిది కాదు. మహాభావ్యమున వైయాకరణుల వలన దెలిసికొం

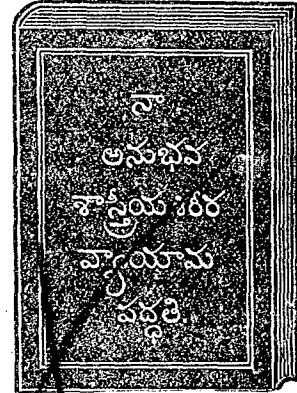
దురుగాక. "వ్యాకరణభావ్యము పనికిరాదంటారు" అని తీర్థుల వారనుచున్నారు. భావ్యముచెప్పిన ఆర్థమందు పనికివచ్చునుగాని భావ్యములోలేనిపదములు వ్రాసి వానికిం దురుకుతోచిన తప్పు అర్థముచెప్పి లోకమును వంచించి బోడిజాట్లును, బొటన (వేలికిని ముడివెట్టుటకు పనికిరాదు. "రజఃపశ్యత్యవంస్కృత్యానా కన్యకత్వవత్" అనునదిమాత్రమే శాస్త్రీగారి కంటబడినదికాబోలు. "సకృదుచ్చరితశ్చబ్రహ్మచర్యేవార్థంగమయతి" అని శాస్త్రీము కావున "ముక్తస్యముక్కార్థః" అన్నరీతి నవలంబించుట ధర్మజ్ఞులకుంకమే. కావ్యజ్ఞుల స్వకపాలకల్పనా కల్పితవక్రోక్తిస్వస్యాదులిం దుపాధేయములుకావు. కావుననే ప్రాచీనశ్రీమంతులు "కన్యాలాపాంశ్చ వర్జయేత్" అని నిషేధించిరి. ఇట్టికావ్యతీర్థులవలన ధర్మతత్వముం దెలియగోరుట పిగుసాపామూ! గోకులా వ్త మి యె ప్ప డు? అని యడుగుట కాదా? "యవతీ వివాహవాదమంతా భూస్వామీ చేసేస్తామంటున్నారు. అంధభారతీ! చిత్రింపు" అని శాస్త్రీగారు అభిప్రాయముం బెట్టుచున్నారు. ఇందువలన వీరికి గీర్వాణ భారతీపరిచయ మంతగా లేనట్లు స్పష్టమగుచున్నది. శాస్త్రవాదముం బెట్టుకొనక యెవరికి దోచినట్లు వారు ప్రవర్తించునెడి నీకాల మెవ్వరిని నిరోధించదు వాదమునకు దిగినచో నీ శాస్త్రీగారి మతమెట్లును నిలువకాలదని సేను శేషముజేయగలను. సనాతన ధర్మమున కభ్యుదయకాలముగా దోచుటలేదు. "తేషాం నిందా నకర్తవ్యాయాం రూపాహితేద్విభాః" అని స్మృతికారు అబ్బోషించుచునే యున్నారు. "ప్రాయశ్చ భంచవిధాత్యశుభంచ జంతోస్సర్వంక మభిగవతీ భవితవ్యమైన్" "స్వయంవివర్ణంధనమస్మదీయమేకంత్విదానీ మవశిష్టమార్యాః | తదవ్యహో నాశయితం యతంతేవాంపత్య హృద్యాఖ్య మనన్యోదమై" "యచ్చేయ ప్రదస్తు." ఓం తత్సత్.

కొంపెల్ల సుబ్బారాయశాస్త్రి,
మోడకట్టు,
కొత్తపేట పోస్టు,
తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

విషియాటిక్ గవర్న మెంటు
నెక్యూరిటీ లైఫ్ అసూరెన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్,
హెడ్ ఆఫీసు: బెంగళూరుసిటీ
ఎక్కువసౌకర్యములు తక్కువఖర్చులు
మాక్కుదార్ల మాక్కులను వెంటనే ప్రైవేట్ చేయవలెను
ప్రీమియములు పుగలతక్కువ, ఆటోమేటిక్ నాన్ ఫర్మింగర్ షుల్డింగింద పాలిసిడార్ల రక్షణోపాయము గలిగియుండుట, ట్రైబ్యునల్ టెనిఫీట్ స్కీముననుసరించి ఆనేకలాభములు చేకూరుట, స్థిరా స్థిరామీమిడ పాలిసిడార్లక ఆక్సలయివ్వబడుట, గ్యారంటీడ్ సరండరు, శ్రీపురుషులందరకు యిమూరెన్స్ పాలిసి రు 500. నుంచి కలదు ఆర్డర్ నీయమైన ఏజన్సీ కరతులకు, తదితరవివరములకు వ్రాయుడు.

V. Rangaswamy Esq, B.A.B.L.F.C.I
General Secretary,
Bangalore City,
Messrs. P. K. RAU & Sons.
Chief Agents for Madras Presidency.
3, Mukar Nallamuthu St. G. T. Madras.

ఉచితము. ఉచితము.
అందఱును సుచితముగా బంపబడునట్లు 3298
ఈ గ్రంథమునందు శరీరవ్యాధులను విషయములు పూర్తిగావర్ణించబడినవి. ఇందునామొక్కయు, నాశిష్టుల యొక్కయు, పెక్కువధులను జూచించుచుచూపటములుగూడ కలవు. దీనిని సమగ్రముగ పఠించితేని వావ్యాధులమందలి మితకాగుగ బోధపడ గలదు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జరిగిన మాత్రమున సూత్రోత్సాహమును శరీర వ్యాధులను ప్రయోగ కలిగి తీరును. తపాళా ధర్మకు మాత్రము రు 2-0 రుదణాలు పంపితేని యీ గ్రంథము వెంటనే బంపబడును. దీని మీదిన యాత్రయందు నీ పురంజయముగ మార్కుగలిగి తీరును. ఈమయము పోగొట్టుకొనవలె. ఈవిషయము మీచిత్తమునందుండగనే లేఖన వ్రాయుము. దీనిజదిది ఆరుబారలోగ్గ జలముల నుభయింతురు గాక.
ప్రొఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు అభిధాతృలు శరీర వ్యాధులమార్గదర్శి పోస్టు జనవకాగుడి, బెంగళూరు. ( )

డా॥ బెనెంటుమ్మగారికి గొప్ప విడుదల

గ్రామపురస్కారానింజు కార్యక్రమము

గౌ॥ వి. రామదాసుపంతులుగారి
రథస్థిత పాపించుట

డాక్టర్ అనీబెనెంటుమ్మగారు భారతస్వాతంత్ర్యోద్యమమును గురించి అంగ్లేజీయుల ప్రచారమొనర్చుటకుగాను కొలదిదినముల తో ప్రచారము చేసినందులచే వారికి పీఠుకొనుట ప్రయత్నముగాను పూర్తియైనందున భారతదేశమున సమాజమువారి యాజమాన్యమున నిన్ను సాయంత్రము గోక తోటలో పెద్దబహిరంగ సమావేశము జరిగెను. గౌరవనీయులగు వేమనరపు రామదాసు పంతులుగారు సభకార్యదర్శిత వహించిరి.

ఎ. రంగశాఖ మొదలియారుగారు ఇటీవల సాపించిన న గ్రామపురస్కారానింజు సంగకార్యదర్శిత ఎ. రంగశాఖ మొదలియారుగారు, రామదాసుపంతులుగారి సభ్యత్వమున కుపపాదించుచు అనీబెనెంటుమ్మగారిచే నంతకుపూర్వము సా రంభోత్సవ మొనర్చబడిన వందేమాతర స్తోత్సవగురించియు గో మపురస్కారానింజు సంగకార్యదర్శిత గురించియు సంగ్రహముగ వి శ్లేషించుచు నిట్లునడిచిరి. ఈసంఘమును సాపించుటకు బెనెం టుమ్మగారి ముఖ్యకారకులను సాత్సహించుట దీనియందర్శ ము నొకవార్తయై పట్టికొనిపడుచున్నది. భారతదేశమున ప్రభుత్వరాజ్యము అధికారియిందే తొలగించి అభివృద్ధికరమున పద్ధతులపై పునర్నిర్మాణ మొనర్చుట యే ఈ సంగఘ ముయొక్క యందర్శము. ఈ దినమున సాపించబడిన వందే మాతరం స్తోత్సవ, కొంతవరకు, భారత ఆర్థిక పునర్నిర్మాణమునకు దోడ్పడగలదు. దేశీయపరిశ్రమలను ప్రోత్సహించి, విదేశీయ దిగుమతులను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించివేయుటకు మా ప్రయత్నము అందున పల్లెటూళ్లలోగల గృహపరిశ్రమలను ప్రోత్స హించుట చాల అత్యవసరము. పల్లెటూళ్లలో ఇందుక పరి చయముగలవారు ప్రతివారినోకొచ్చుట వ్యాపించియున్నది. పు నున అధిక దుష్ప్రవర్తిగాంచి, జాలించెననివారుండరు. పల్లె టూరి ప్రజలలో విశేషభాగము తమ జీవనాధారము కొరకు వ్యవసాయముపై శాధారపడియున్నారు. గత రెండు వత్సరముల తొక్కిలను గాంచినందుల, పల్లెటూళ్లలో పరిశ్రమలను జీవ నోపాధిని కల్పించునొనరారి సంగకార్యక్రమముగ తగ్గిపోవు చున్నట్లుల పట్టపడగలదు. ఇక వ్యవసాయమును సులభమున నో, పంటలు క్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నవని ప్రభుత్వవిశేష క్షేత్ర అంగీకరించుచున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులందు, పల్లెటూళ్లలో వ్యవసాయముపై శాధారపడియుండువారికి, వారికి తోడు మురియేదైన ఇంకొక ఆదాయ మార్గమున్న నేదప్పవారు కుఖ ముగ జీవనంపగలుగుట అసాధ్యము.

ఇవిధముగ పల్లెటూళ్ల ప్రజలకు దోడ్పడగల ప్రధాన మగు పరిశ్రమయేయని నిచారించునెల “బట్టల తయారచేయు పరిశ్రమ”యని వెంటనే గమనింపవచ్చును. ఈజట్టలకు ఏయింటి కా యింటియందే తగినంత విక్రయముగనుపగలదు అందుచే నీ పరిశ్రమను పునరధ్యంతుల గ్రామపురస్కారానింజుమారు ప్రభుత్వ కర్తవ్యముగ భావించురు.

రంగ శాఖ మొదలియారుగారింకను మాటలాడుచు, 1901 సం॥ నుండి ఇంతవరకు చెన్నరాష్ట్రమున నొకజిల్లాయందు, గృహపరిశ్రమలు క్రమముగా నెలలవీడించి పోవుచున్నదియు ఓనరించి భారతదేశమున అధికదాస్య శ్రమలనుండి విముక్తి నొనర్చినపుడే నిజమున స్వాతంత్ర్యము సాధ్యము గాగలదని నుడిచిరి.

గౌ॥ వి. రామదాసుపంతులుగారు

అధ్యక్షుడు ప్రధమమున, డాక్టర్ బెనెంటుమ్మగారికి, కుఖ ప్రయాణాశీర్వాదము నొనర్చుచు, అంగ్లేజీయులకు పంపుటకు భారతదేశమునకు బెనెంటుమ్మగారి యధ్యులగురాజుకాటలు అభింపజాలని నుడిచిరి. ఇక దేశీయులకురాడ ఆమె చాల జపురాలు. ఆయురదేశములకును సఖ్యము కుడిర్చినవకభ్యాస మును సమకూర్చుట కాయము తపశ్చింతమునంతను భారపోసి నిరకాముగా ప్రయత్నించుచున్నది. ఇటీవల భాంతియులందరు నైక కల్యణముతో ప్రారంభించిన నైమను బహిష్కరణోద్యమముతో జయప్రథముగ నెరవేరినట్లు బెనెంటు మ్మగారి నొనర్చిన సాహాయ్య మంత యని చెప్పవలెను. బెనెంటుమ్మగారు తయారుచేసిన కామన్ కల్లు ఆఫ్ ఇండియా బిల్లునందు గ్రామప్రాముఖ్యమునకు, సఖ్యమును స్థాన మొనగి స్వరాజ్యమునకు పునాదిగ నిర్ణయించుటలో భారతదేశము యొక్క నిజమున సమస్యను పక్కగ గుర్తించినది. ఇంకను మరి కొందరు ప్రముఖులగుడ స్వరాజ్య ప్రభుత్వ నిర్మాణరూప మును నిర్వచించుచు చట్టముల తయారుచేసిరిగాని వారందరును పై ప్రాధమికభాగమును గుర్తించజాలక పోయిరి.

బెనెంటుమ్మగారు తమ చట్టముల గ్రామములకు ప్రధాన స్థాన మొనగుటలో నూతనక ఇపుడు గ్రామ పునర్నిర్మాణ కార్యముతో జోడించి నిజమున గ్రామ పునర్నిర్మాణ కార్య మును ప్రారంభించినది. పల్లెటూళ్ల స్థితి నభివృద్ధి నొందించువర కును భారతదేశమునకు నిజమున స్వరాజ్యము రాజాలదు. వచ్చి నను చిరకాలము నిలువజాలదు. పల్లెటూళ్ల స్థితి నభివృద్ధి నొం దించు కార్యక్రమము చాల ప్రయాసతో గూడిన దీర్ఘమున పని గావచ్చును. అయినను మన మానసి సాధించిన న గాని వలెను.

అధ్యక్షు లింకను మాటలాడుచు భూఫల సా యమాక్రమక్రమముగా నెలూతల్లి పోవుచున్నదియు వినిరించి రి. ఇటీవల జనీవానుందు జరిగిన అంతర్జాతీయ ఆర్థిక మహా సభయందు జరిగిన చర్చలసందర్భమునను, లివ్ విత్ గో కమిషను యొందు అనుభవజ్ఞులొసగిన సాత్వములను అయినవయము వృద్ధులయ్యెను. ఈదేశమున సమాజముగ భూమలఫలసానుము తగ్గి పోవుచుండుటగాక, యానపోకర్యములయందు, రయి శ్వ కంపెనీలు మొదలయిన వారలంబించుచున్న ప్రతిభూమిధానము లనున దేశీయపరిశ్రమలస్థితి మరొక దుర్బలముననున్నది ఇట్టి పరిస్థితులలో మన వ్యవసాయ పరిశ్రమను పునరధ్యంతులగాని, మన ప్రజల భావనీనిగించి ఆశయించజాలదు. గవర్నరు గారిచే, మంత్రిసభయందే తొలగింపబడిన రంగ శాఖ మొదలి యారుగారివంటి, నిజమున దేశ సేవకురు నిట్టి కార్యమునకు పూనుకొనుట కుభవదము.

బెనెంటుమ్మగారికి సన్మానపత్రము

పిమ్మట భారతదేశమునందు సన్మాన పత్రము ఆర్. ఆర్. భావ్యములయ్యారుగారు బెనెంటుమ్మగారికి విడుదలపత్రము నర్పించిరి.

యాకూబ్ హెస్సేగారు

యాకూబ్ హెస్సేగారు పిమ్మట మాటలాడుచు, అంగ్లేజీయుల యాచులయందు, అందుముఖ్య ముగా, కార్మికపక్ష వాయువడల మెట్లకాట్టగారియందు విశ్వా సముఖ భారతీయులు సంపూర్ణముగ గోత్రాయినదియు, తమ విముక్తి తమ ప్రయత్నములచేసిన విక్రమచేసెను మాత్రమే ఆధారపడి నున్నదని భారతీయులు దృఢముగ విశ్వసించు చున్నారనియు నుడిచిరి.

ది. బి. ఆర్. ఎన్. ఆరోగ్యసామి

మొదలియారుగారు

ది. బి. ఆర్. ఎన్. ఆరోగ్య సామి మొదలియారు గారు, బెనెంటుమ్మగారి నొనర్చిన సేవకు ప్రశంసించి, ఇప్పుడు ప్రభుత్వమునందు పేగునకు ద్వంద్వపరిపాలన మున్నను, అసలు సాగుచున్నది స్వచ్ఛముగ అధికార నిరంకుశవిధానమే ననియు నుడిచిరి. కార్మికపక్షమువారు రాబోవు ఎన్నికలలో విజయ ముంది అధికారమునకు వచ్చినయెడల భారతదేశమునకు అధి నిత్యే స్వతంత్రపాలన నొసగవలసి, రాంజీ మెట్టొనల్లగారు గావించిన ప్రకటన గురించి మాటలాడుచు అంగ్లేజీయుల శాయకుల వాక్యములయందు భారతీయులు విశ్వాస మునుకాలము చాటిపోయెనని నుడిచిరి. (పార్లమెంటు) మనవిముక్తికి, మనము స్వప్రయత్నములచేసిన ఆధారపడవ తినుగాని, అంగ్లేజీయుల శాయకుల వాక్యములపై శాధార పడజాలము.

గాడి జి. ఎ. నల్లెకగారు, ఎం. కె. ఆచార్య, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్ గారు పిమ్మట ప్రసంగించుచు, బెనెంటుమ్మగారు అంగ్లేజీయులందే త్వరలో తిరిగవచ్చి, నైమను కమిషను తిరిగి భారతదేశమునకు వచ్చిన పుడు బహిష్కారోద్యమమునకు శాయకత్వమువహించి, జయప్రథముగ నిర్వహించవలసినదని గోరిరి.

డా॥ బెనెంటుమ్మగారు

డాక్టర్ అనీబెనెంటుమ్మగారు చివరకు ప్రత్యుత్తర మొన గుచు, గ్రామ పునర్నిర్మాణ సంఘము, ప్రజలస్థితి నభివృద్ధిచే యుటకు చాల తోడ్పడగలదని నుడిచిరి. భారతీయులు నైమను కమిషనును బహిష్కరించుటలో చాల ప్రశంసాపూర్వకముగ న్యవహరించిరి. తాను ఆగష్టుమాసమునకు తిరిగివచ్చును. వచ్చిన తరువాత, నైమనుసంఘ పునరాగమన బహిష్కరమును మురింత యధికోత్సాహముతో సాగిం చును. ఈ మారు తా నంగ్లేజీయులకు నకు జని నపుడు, ఒక్కభారత రాజకీయములగురించియు అందు ముఖ్య ముగా, నైమనును బహిష్కరమును గురించియు మాత్రమే ప్రచార మొనర్చెదనని బెనెంటుమ్మగారు నుడిచెను. నైమనును సంఘమును భారతదేశము బహిష్కరించుటకు గల కారణము లను, అంగ్లేజీయులకు బోధపరచుటయే అంగ్లేజీయులలో తన కర్తవ్యము.

పుత్తూరు

పాఠశాల యావత్సకత

విద్యాభివృద్ధియందు చిత్తూరుజిల్లా మిగుల దీనిస్థితియందు న్నవిషయ విషయకే సర్కారువారి యభిప్రాయము ప్రచుర పత్రముల మూలముగ వెల్లడియెనది. ఇందులో పుత్తూరు గ్రా మము, తిరుపతి, కాళహస్తి, చంద్రగిరి, తిరుత్తణి, మొదలైన గ్రామములకున్న వాసయోగ్యమై, సర్కారు యోగ్యతలకు నిలయమై వర్తకము చేతిపనులు నేరపనులు మొదలైన పరి శ్రమలను మిక్కిలి వసతియొందున్నది. ఇదిగాక చుట్టుప్రక్కల యందు గ్రామాదులు గొప్ప వ్యాపారస్థలములు గొప్పగొప్ప రైతులుండు చోటుగనున్నవి. ఇందులకు నూటికి యెనిమిదింక విద్యాభారము చేతనే తమ తమ కార్యములను జరుపుకొను చున్నారు. విద్యలేని పుత్తూరు వాసులకు ఘడియ జరుగనీలదు.

ఇప్పుడి యాశీగ రూపించుటకు సుమారు 40 సంవత్సర ములుగా నచ్చట విద్యయొనగుచు గ్రామవాసుల స్థితి యనుగ్ర హముల కెల్ల పు డర్పమై వృద్ధిబొందుచుండిన బోర్డుమిషన్ పాఠ శాలలే యాధారమైయున్నవి. ఇప్పు డచ్చట సుమారు ముప్పది వర్తములుగా యత్యుపయోగముగ బనిచేయుచుండిన మిషన్ పాఠశాలను నిలుపుట కేయలు తలప మెయున్నది. ఈపాఠశాల లను తీసివేసినచే పుత్తూరు తదితర గ్రామవాసులు మిక్కిలి ప్ర యాపకుదురు. కాన కొందరు పెద్దమునుష్యులు శ్రీజిల్లాబోర్డు (పెన్సిలెంటుగారిని దర్శించి పుత్తూరు గ్రామమునందుండిన మి షన్ పాఠశాల బోషకత్వమును జిల్లాబోర్డువారు మార్చుకొని గ్రామవాసుల కేవలములేక బోర్డు మాధ్యమిక పాఠశాల నొకదానిని పుత్తూరునందు సాపించమని ప్రార్థించిరి. అటుపి మ్మట జిల్లాబోర్డువారు పుత్తూరునందు దొక మాధ్యమిక పాఠశాల ను సాపించుట తీర్మానించెరు. వారి తీర్మానమును గవర్నరు మెంటువారికి పంపి వారి కాక్షుకు కొలుకు వేచియున్నారని కూడా తెలిసెను.

అయిన నిటీవల జరిగిన జిల్లాబోర్డు మీటింగునందు పుత్తూరు పాఠశాలవిషయము చర్చ జరిగెనట. అందు (పెన్సిలెంటువారు, పుత్తూరున స్కూలును సాపించుటకు తగు భవనములేదనియు, అందుకు వలయు ధనసహాయము పొను లుగాని, పుత్తూరు యూనియన్ బోర్డువారు గాని ముందంజ వేయలేదనియు నూచించినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇంతవలకు ప్రజలకు, శ్రీ జిల్లాబోర్డు (పెన్సిలెంటువారు తప్పక పుత్తూరున నొక మాధ్యమిక పాఠశాలను నెలకొల్పవలెనని గట్టి సమ్మత ముండెను. పైవిషయమును నిన్ను పట్టించుండియు ప్రజలు మిగుల సభ్యర్యము జేందుచు, తమ బిడ్డల విద్యాభివృద్ధికై నేమిచేయు దుమాయని యాలోచించుచున్నారు. అయినను కొందరు పెద్ద మనుష్యులు, వారి గృహములయందు ప్రకృతము స్కూలును ప్రారంభించుటకు బాడుగ లేక బోర్డువారి స్వాధీనము చేయుటకు తగూరుగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది. అందులో నొకరు పై విషయమును శ్రీజిల్లాబోర్డు (పెన్సిలెంటువారికి లిఖితపూర్వక ముగ గూడ తెలియపరచె నని వినుట మిగుల కుభసూచకము గ నున్నది. అదియుగాక నీయూరియందలి యూనియన్ బోర్డు వారు స్కూలును నూతనభవనమును నిర్మించుటకు వది వందల రూపాయల సహాయము జేయ సంగిదులై యున్నారని తెలియు చున్నది. పై విషయముల గమనించి జూడ నీయూరి జనులకు పాఠశాల నెలకొల్పబడెనం దెంత యానందమునందో విదిత మగుచున్నది.

ప్రకృతము నాలుగు తరగతులను తొలూకాబోర్డు పాఠ శాలలోనే యుంచుటకు తగు స్థలమున్నది. ఒక్క తరగతిని మాత్ర మేయింటియందెనన, నూతన కట్టడ మేర్పడువరకు సులభము ను. కావున శ్రీ జిల్లాబోర్డు (పెన్సిలెంటువారు అసర ప్రయ త్నముల గావించి జూలై నెల మొదటి తేదీ మొదలు పాఠశాల ను సాపించి పుత్తూరు ప్రజలకు విద్యాదాన మొనగుచు తది శాఖులతో నీ గ్రామవాసు లెల్లరు నిరీక్షించుచున్నారు.

(ఒక విశ్లేషి)

బెనెంటుమ్మగారు ముగించుచు అంగ్లేజీయుల తమ భారతదేశము తరఫున ప్రచారమొనర్చుచున్న, తెలుసుకు ని క్వాసించి, ప్రోత్సహకరమును సందేశముల సంత్రములను తి ననియు, తాను భారతదేశము నెప్పటికిని మోసగించననియు, తనను విశ్వసించి వారిని తానిదివర కెప్పుడును మోసగించవలె ననియు, అట్టివారిని తా నెప్పుడును బలపరచి సహాయ మొనర్చుచునే యుంటినియు, భారతదేశమునకు తానిదివర కొనర్చిన సేవయే ఇంకను నిదర్శనమునియు నుడిచెను. భారతదేశ దేశ యందు తన కేరయత్రను చాలించి, పవిత్రమును గంగాది తో యములయందు తన యస్థి కల ను గలపి, తిరిగి భారత మాతృగర్భమున జన్మించి, బీదభూమియగు భారత గ తకు సేవయొనర్చుటయే తన మనోరథమని బెనెంటుమ్మగారు ప్రకటించినపుడు సభయందు దన్నివైపులనుండియు సుత్సహస్య ములు, వందేమాతర భావములును వెలరేగెను.

అధ్యక్షులు, బెనెంటుమ్మ పున్నమాలాంకృతురాలుగ నొనర్చి, జ్ఞానసహజమువారు ఆమెయందు సంపూర్ణ విశ్వాస మును గవ్వరచుచున్నారని ప్రకటించెను.

1927-28 సం॥రం తా॥ మల్లాది సత్యలింగం నాయకరుగారి చారిటీసు
యొక్క ఆదాయవ్యయముల స్టేటుమెంటు, కాకినాడ.

భూమి గా కొనిపెట్ట	24266-1-4	ఖర్చులు	
భూమిలకు పంటలు	17272-8-2	ఆఫీసు ఎస్టాబ్లిష్మెంటుకు	2406-9-1
	41588-9-6	దేవాలయములకు	8772-14-8
1917 సం॥ జడ్జిమెంటు ప్రకారం		స్కూలరుషి కృతుకు	4081-8-0
భూమిలకు ఆఫీసు ఎస్టాబ్లిష్మెంటు	3000-0-0	సత్రంకు	5080-14-8
కెంటుకు		స్కూలుకు (లిటరరీ)	18622-1-4
స్కూలరుషి కృతుకు	4000-0-0	డిటో (యండస్ట్రీయర్)	7485-9-6
స్కూలరు	18408-15-2	ఆనుపత్రికి	658-7-6
సత్రంకు	10117-5-2	ఆయా కేసులకు ఖర్చుచేసిన	
దేవాలయంకు	5017-5-2	నిలవ వున్నది ఆఫీసుకు	598-6-11
ఆనుపత్రికి	1000-0-0	దేవాలయంకు	1244-6-11
	41588-9-6	సత్రంకు	5086-6-11
		ఆనుపత్రికి	841-8-6
			7215-18-3
	41588-9-6	జాస్తి ఖర్చులు బా॥ మినహా	
		స్కూలు 708-11-8	785-3-8
		స్కూలరుషి కృతుకు 81-8-0	
			6480-9-7
			41588-9-6

(Sd) P. Appa Rao (Sd) C. Vaidyanatham (Sd) D. Seshagiri Rao Verified & found Correct
Acct. Manager. 5-5-28 (Sd) Krishna Rao.
(Sd) D. Krishnamurthy, Govt. Diplamate
(Sd) Mallaiah in Accountancy
Trustees, Auditor.
24-4-28.

(True Copy.)

1927-28 సం॥రం తా॥ మల్లాది సత్యలింగం నాయకరుగారి చారిటీసు
యొక్క బేలన్సు షీటు, కాకినాడ.

అయిబిలిటీసు		ఆదాయము	
ములసనం	700000-0-0	బిల్లింగు కట్టడములకు	180860-5-11
బిల్లింగు ఫండు	125291-11-11	బడులు కాత	842068-6-9
నేవింగు అండు ఫండు	49992-7-11	భూములు యిల్లు భిక్షు లెక్క	485788-11-8
ఆఫీసు ఫండు	1506-0-0	యితరులవల్ల రావలసిన డిక్విట్లు	45278-2-2
సత్రం ఫండు	15860-6-10	యితరులవల్ల రావలసిన అప్పులు	2155-1-8
స్కూలు ఫండు	85171-4-11	వసూలు కావలసిన కిక్కులు	10985-8-1
దేవాలయం ఫండు	27688-11-2	యితరులవల్ల రావలసిన బాకీలు	998-11-0
ఆనుపత్రి ఫండు	8917-12-7	నిలవ వున్న రాంకంకర వగై	
స్కూలరుషి కృతు ఫండు	88014-0	రా సామానులు	3424-5-1
యితరులకు యివ్వవలసిన బిల్లులు నెం 2	50-0-0	బిల్లింగు పనిముట్లు	281-5-5
మొదలైన నెం 2 రావుగారు	2059-0-0		3705-10-6
S. & H. M. అబ్దుల్ ఖాదరు		ఆఫీసు సామానులు	490-12-4
సాహెబుగారి భర్తం	1000-0-0	మృత సామానులు	5495-10-0
దివాను బహదూరు దురీ శేటి		మృత సామానులు (లిటరరీ)	1958-5-0
శేవ గిరి రావు పంతులు గారు	200-0-0	డిటో (యండస్ట్రీయర్)	977-12-8
		దేవాలయం సామానులు	528-1-11
	3259-0-0	ఆనుపత్రి సామానులు	201-2-11
		బ్యాంకింగు నిలవ రొక్కం	14720-6-11
	1001088-11-4	చేతిలో నిలవ రొక్కం	8910-14-8
			18681-5-2
			1001088-11-4

(Sd) P. Appa Rao (Sd) C. Vaidyanatham (Sd) D. Seshagiri Rao Checked & found Correct
Acct. Manager. 5-5-28 Separate report. is Submited (Sd) Krishna Rao.
(Sd) Krishnamurthy, Govt. Diplamate
(Sd) Mallaiah in Accountancy
Trustees, Auditor.
24-4-28.

మదరాసు కాంగ్రెసు తీర్మానము

అలహాబాదు, మే 29:—అఖిలభారత కాంగ్రెసు సహాయకార్యదర్శి డి. రాజరావుగారు యిట్లు తలచినపుడు

మదరాసు కాంగ్రెసులోని స్వాతంత్ర్య తీర్మానము గుర్తి మే 30 వ తేదీన డా॥ బిసెంటుగారు ప్రవాసదానికి ప్రత్యక్షతరముగా కాంగ్రెసు సహాయకార్యదర్శి యిట్లు చెప్పినట్లు. విషయనిర్ణయ సభలో సామెదింపబడిన చిత్తు తీర్మానమునకు మహాసభలో సామెదింపబడిన తీర్మానమునకు యిట్టి భేదములేదు. విషయనిర్ణయ సభవారు దాఖలుచేసిన తీర్మానము మహాసభయందు యేదిగదానను సవరించి యుండలేదు. (ప్రీ చెను)

ట్రాగురుగారి అక్షరార్థ ఉపన్యాసములు

కొలంబో, మే 29:—కవివంశుడు ట్రాగురుగారి హిల్లర్ల ఉపన్యాసములగుర్తి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి సి. ఎఫ్. ఆంధ్రూరుగారిని ఆడుగ “ఉపన్యాసము లివ్వగల్గుదురా లేదా యివ్వవలయునని వారి ఆరోగ్యమునుబట్టి యుండదు. ఇంత దూరపు ప్రయాణము మెసెజరీ మారీట్సుకుంపె నీవారు నాకపై యేర్పడుటచే వారు సర్వవిధ సౌకర్యములు సమకూర్చినందున, రిపొర్టుడు సమద్రయమున కలవాటు బడుటచేత మరక్షితముగానే ఆరోగ్యముగానే యూరత్తు చేరగలరు” అని చెప్పిరి.

మదరాసువార్తలు

నేటి ఆత్మన్యము 110 డిగ్రీలు.

కార్పొరేషను సభ:—వచ్చే జూను నెల 5 తేదీన సాయంత్రము 5-15 గంటలకు రివ్యూ భవనమున జరుగును.

సెలవుదినము:—1928 జూను 4 తేదీ తపాలాఫీసు లన్నిటికిని చక్రవర్తిగారి జన్మదినమునకుటచేత సెలవుదినము.

రాకపోకలు:—డా॥ ఆనిబిసెంటు, డొరలి జినరాజు దాసగార్లు నేటిసాయంత్రము బొంబాయికి ఆచ్చటనుండి కని వారమునాడు యూరత్తున కేగెదరు.

సర్. సి. వి. కమారస్వామిశాస్త్రిగారు గత రాత్రి ఉదక మండలమున కేగిరి.

వృషభవాహన మహోత్సవము:—వచ్చే జూన్ 2 తేదీన విల్లివాకము నైలుట్టేనను తరువాతనున్న తిరువూతాయమువద్ద జరపబడును.

ఇండియన్ కల్చరల్ సంఘము:—వారాక సభ ను గావించియన్నా అంతర్జాతీయ కల్చరల్ సంఘమువారితో కలియుటకు తీర్మానించుకొనిరి.

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ కార్యాలయము:—వచ్చే జూను నెల 1 వ తేదీనుండి 17 జోన్సువిధినుండి నెం. 817 లింగచెట్టిపిడికి మార్పబడును.

మరణవార్త:—సి. రత్న శేలుచెట్టిగారు మదరాసు పోర్టుట్రస్టు అసిస్టెంటు సెక్రెటరీ ముప్పై ముప్పామన పరమపదించిరి.

గుడివాడలో జీవహింస:—హ్యూమెనిటేరియన్ లీగువారు 20 దినములు గుడివాడలో ప్రచారమున సలిపి నుచు రు మూడువందల గొర్రెలను అప్పటి దేవతయగు మహాలక్ష్మమ్మకు బలి నీయకుండ రక్షింపగలిగిరి.

బ్రాడ్వేలి సత్యాగ్రహము:—నకు పడితేల రూప్యములను వెంటనే విరాళము నొసగవలెనని ‘కరెంటుతాట్’ సంపాదకులకు ఎస్. గణేశ్ గారు తుదిశ్రావ్య కాంగ్రెసుసంఘమునకు తమ తీర్మానమును తెలియబరచిరి.

భారత గాన వేనవిపారశాల:—వారి యజమాన్యమున సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు తమ 5 వ యువస్వాసమున శ్రేణు సాయంత్రము 5-80 గంటలకు ఇండియాలో వారి కథల చరిత్రాభివృద్ధుల గురించి గావించెదరు. ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మదరాసు నీటిసప్లయ:—రెడ్ హిల్స్ లోకువద్ద నున్న తిరుమలవాయములో కలరా వ్యాధ్యులకులదనియు లేకులో నీటిని చెరువకుండజూచుటకయి మదరాసు కార్పొరేషను ఆరోగ్య అధికారులు తగిన శ్రద్ధ వహించుచున్నారు. శ్ర త్యే క కళానులను లేకుచుట్టుపట్ల తిరుగుటకయి నియమించిరి. తిరుమల వాయమునందు కలరావలన 14గురు చనిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. గత శాలగుడినములలోను కలరా వచ్చినట్లుగాని యెవరయిన నందువలన చనిపోయినట్లుగాని రిపోర్టురా లేదు. రెడ్ హిల్స్ నీరు చెడకుండ తగిన యేర్పాట్లు చేయబడినవిగాన. మదరాసు పోరులు భయపడ నవసరములేదు.

డెర్బీ గుర్రపుంపెము

బొంబాయి, మే 29:—బొంబాయి సంజతాలు మహాస్థి పార్శ్వ టైపిస్టు లండను స్టాక్ ఎక్స్చేంజి స్వీపు (గ్రేపు పండ్ మలగురు) రణజితకింగు అనుగుర్రము పై 872199 నెంబరు టిక్కెట్టుకొనిరి. రణజితకింగు గెలయ ననుకొనుచున్నారు. ఆతనికి రావలసిన దానిలో నొకభాగము 4,700 పాసులకు లండను సిండికేటు వారికి విక్రయించిరి. (ఆ. ప్రె.)

నైమను కమిషను

ఆదిద్రావిడ కేంద్రసభవారి కోర్కెలు
మద్రాసు ఆదిద్రావిడ కేంద్రసభాభ్యుత్థులిట్లు వ్రాయుచున్నారఁ:-

27-1-28 తేదిన జరిగిన మద్రాసు నిమ్నజాతుల మహాసభ నైమనుకమిషను యెదుటలెట్లు కొక మొమొకాండమును తయారుచేయుటగాను నియమించియుండిన కమిటీ యీనెల 27 వ తేదిన శ్రీయుత ఆర్. పిరయ్యనుగారి యధ్యక్షతకొంద సమావేశమయి, యీక్రింది మార్గాంశములను సవరణ మొమొకాండములో చేర్చు తీర్మానించిరి:-

(1) భారతదేశమున ప్రస్తుత సంస్కరణములకుఁ బై నధికముగా నొసగబడరాదు. (2) నిమ్నజాతులకు తమ జనసంఖ్యకు తగినట్లుగా ప్రత్యేక నియోజకవర్గముద్వారా కాపనపథములను పల్లికు పంపుములకును ప్రాతినిధ్య మొసగబడవలెను. ఏ విధమునను పన్ను చెల్లింపు వాడయినను వోటుచేయు సభికారముపొందియుండవలెను. ప్రభుత్వముచే రికార్డుజాబులైన నిమ్నజాతుల కేంద్రసంఘముచే అభ్యర్థనలు నియమించబడవలెను. (3) నిమ్నజాతులకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గములో నొక స్థానముండవలెను. 4. పల్లికు నెర్వీసులలో తమ జనసంఖ్యకు తగిన ప్రాతినిధ్యము 5. నైస్వయంధము పోలికలు కాఖయందును ప్రాతినిధ్యము 6. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ రాబడిలో తగినంత భాగము నిమ్నజాతుల కేయోభివృద్ధికొరకు వినియోగింపవలెను 7. నిమ్నజాతుల సమస్యపరిష్కారమునకు ప్రత్యేకకామ యోగ్యుల పబడవలెను. ఈ కామకు ఆనభవముగల యూరోపియను సివిలు యూజ్యోగియొకడు అధిపతిగానుండి నిమ్నజాతుల ప్రతినిధివర్గము చే సాయము చేయబడుచుండవలెను. 8. గ్రామోన్యోగములకు వంశపారంపర్యపు హక్కు తీసివేయబడవలెను. 9. కార్మికుల వేతన నిగ్గయము కాపనము మూలమున నిరపరకుపబడవలెను. భూమిగుల్లం నిగ్గంధముగా రిజిస్ట్రీకాబడవలెను. 10. నిమ్నజాతుల అధికారిని ప్రత్యేక సౌకర్యము లుండవలెను. వ్యవసాయకార్యములకొరకు భూములు, ద్రవ్యము, ఉచితముగా నొసగబడవలెను. 11. ప్రభుత్వపాఠశాలలు కళాశాలలన్నిటి యందును నిమ్నజాతుల కుచితముగా విద్య యొసగబడవలెను. భారత దేశముందును ఆన్యదేశములందునుగూడ వృత్తివిద్యను పొందుటకు విద్యార్థి వేతనములు వివిధగా నొసగబడవలెను.

మొమొకాండమును సరియగు విధమున తయారు చేయుటకు యీక్రింది సభ్యులుగల యావసంఘము నియమించబడెను:- రా||సా||ఆర్. శ్రీనివాసన్, శ్రీయుతులు ఎస్. శివరాజు, ఆర్. పిరయ్యన్, వి. జి. వాసుదేవస్వామి, ఇ. కన్నన్, జ్ఞానప్రకాశం పిళ్లగారు.

వందేమాతరం స్టోరు

డా|| ఆనిబి సెంటుగారు బహిరంగపరచుట

మద్రాసు రికార్డుస్టోరు లీసవారి యజమాన్యముక్రింద వ్యవహరింపబడుచున్న వందేమాతరం స్టోరును నిమ్నసాయంకాలము 5 గంటలకు వై. ఎం. సి. ఏ. భవనముందు డా|| ఆనిబి సెంటుగారు బహిరంగపర్చిరి. శ్రీ పురుషులక్షేమం విచ్చిసి యుండిరి. శ్రీయుత ఎ. రంగనాథ మొదలియగుగారు డా|| బి సెంటుగారిని పుష్పమాలాలంకృతులుగ జేసి స్టోరును బహిరంగపరచులినదని కోరిరి.

వందేమాతరం స్టోరును బహిరంగపరచు డా|| బి సెంటుగారిట్లుజెప్పిరి. "ప్రస్తుతము రాజధానియందు తయారు జేయబడుచున్న వివిధ వస్తువులను ఒక్క కేంద్రమునకుజేర్చి ఆర్జును వలయువాటికి ఖరీదున కొనుగంటు నీ రికార్డుస్టోరు లీస వారు ముందుప్రయత్నింపవలెను. వ్యవశేషవస్తువులనే చెప్పింపవలెను. దేశభక్తిక్రమల సభివృద్ధిజేసి పనివారండ్రుకుపాడగుడ నొసంగగల యీమంచి ఉద్ద్యమమును ఇదివరలో మద్రాసు రాష్ట్రమునకు మంత్రిగారున్న ఎ. రంగనాథ మొదలియగుగారు శ్రద్ధవహించి పనిజేయుచుండుటచే మంత్రిపదవియందునున్నప్పటికన్న వెలుపలకు పచ్చినపిదపనే ఉపయోగకరమున కేరేవన జేయుచున్నారనుటకు సందియములేదు" అని చెలిపి స్టోరును బహిరంగపరచిరి.

తమవరి డా|| బి సెంటుగారును ఇంక నితరులును లోనికి ప్రవేశించి ఆందుగల వస్తువులను దిలకించిరి. స్టోరునుందు భారతీయులచే నీ దేశముందు తయారుజేయబడిన వస్తువులతప్ప మరెమియును లేవు. మంచి రకములయిన చీరలు, కట్టడే పంచలు, తుండుగుడ్డలు, మొదలగు బట్టలును, వివిధరకములైన డబ్బుల పంచులును, సిరాబుడ్డు, బోపిలు, ఇత్తడి సామాగ్రి, కాగితములు, చివరకు పెనసర్దు గూడ నిండగలవు. ఉపయోగకరముగ (గంధకాలగూర్చి) జేయక జేప్పనక్కరలేదు. ధరలును ధర సముగనే యున్నవని చెప్పవచ్చును. బి సెంటు, ఆరోగ్యసామి మొదలియగుగార్లవంటి ప్రముఖు లీవస్తువులను అతి ఉత్సాహలముగను ఉత్సాహముగను పరికించిరి.

"మేము స్వయముగ దిగుమతి చేయుటవలన మా సీమకమలము లందు మీకు ఎక్కువ లాభము కలుగును." 4359

బోగిలాల్ మంగల్జీ ఆండ్, కొ
89 సాలవీది, పార్కుటవుక్, మద్రాస్.

వాతావరణ స్థితి

1928 సం శ్రేణుల 30-వ తేది బుధవారము

మార్గములు	గత 24 గంటలలో ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో ఆర్ద్రత	గత 24 గంటలలో వర్షము	తేలిక నుండి వర్షము	కొండలపైనున్న వర్షము
బోగిలాల్ మంగల్జీ	91	84	...	4.4	+ 1.7
కొండలపై	98	87	...	2.4	+ 0.8
కొండలపై	107	88	...	1.7	+ 0.8
కొండలపై	118	85	...	4.7	+ 2.6
కొండలపై	107	81	...	0.8	- 0.7
కొండలపై	102	77	...	1.0	- 1.6
కొండలపై	...	...	...	2.3	+ 0.6
కొండలపై	...	...	...	...	...
కొండలపై	111	89	...	0	- 1.1
కొండలపై	105	85	...	0.1	- 1.5
కొండలపై	107	19	0.1	0.7	- 0.6
కొండలపై	105	80	...	6.5	+ 0.1
కొండలపై	97	75	...	2.9	- 0.8
కొండలపై	106	70	2.5	5.9	- 1.2
కొండలపై	101	82	...	2.1	+ 0.1
కొండలపై	105	84	...	8.5	- 1.4
కొండలపై	92	84	...	0.2	- 2.2
కొండలపై	...	...	...	1.9	- 2.1
కొండలపై	88	81	...	6.5	- 5.9
కొండలపై	88	80	...	9.4	- 6.4
కొండలపై	93	78	...	5.5	- 5.9
కొండలపై	92	78	...	4.4	+ 2.5
కొండలపై	87	70	...	2.7	- 2.8
కొండలపై	81	68	...	4.4	- 8.5
కొండలపై	78	57	0.2	10.4	+ 0.3
కొండలపై	77	57	...	2.7*	...

సర్కారులు:- మచిలీపట్నములో మబ్బు విస్తారముగ నున్నది. కాకినాడలో రి మచిలీపట్నములో 11 డిగ్రీలు వగటి వేడిమి ఎక్కువ. మచిలీపట్నములో 118 డిగ్రీలు ఎండగానెను. కాకినాడలో తప్ప ఇతరచోట్ల రాత్రివేడిమి 8 మొదలు 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:- కర్నూలులో వగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. 107 డిగ్రీలు ఎండగానెను.

కర్నాటకము:- కడపలో 0-11 వర్షించెను. వగటి వేడిమి 8 మొదలు 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో 111 డిగ్రీలు ఎండగానెను. మద్రాసులో 8 నెల్లూరులో 6 డిగ్రీలు రాత్రి వేడిమి ఎక్కువ.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యర్,

హాజు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

బందరులో అగ్ని ప్రమాదము

గొల్లవారియిండ్లు కాలుట
మచిలీపట్నం, మే 23:- నిమ్నకు ఇరువదులలో అగ్ని ప్రమాదము సంభవించెను. ఎక్కువగా గొల్లవారియిండ్లు కాలి పోయినది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకృతిశాస్త్ర ప్రతిభాశాలి

"హన్స్ రాజ్" అను బాలుడు

విద్యుద్దీపకాంతములమున వార్తల సందుకొనుట

లక్ష్మణుడు, మే 22:- ప్రకృతిశాస్త్ర ప్రతిభాశాలియగు హన్స్ రాజ్ అనుబాలుడు యాభురముందలి వ్యవసాయకళా కాలకు చెందిన యనేక ప్రముఖుల యెదుట తన విద్యుద్దీపకాంత ప్రసాయమున తన ప్రతిభను అత్యద్భుతముగా ప్రదర్శించెను. తండ్రిలేకుండ వార్తల సందుకొనుట కి బాలుడు గనిపెట్టిన యంత్రము గత మూడుదినములలో నత్యద్భుతమును మార్పులను బొంది, చాల యభివృద్ధి గావించబడినది ఈయంత్రమున కొక ఎలెక్ట్రిక్ గంట చాల యద్భుతముగా చేర్చబడినది. బాలుడొక విద్యుద్దీపమును యంత్రమునకు దగిలించెను. వార్తల సందు యంత్రమునకు జేర్చబడియున్న కలముతో కొన్ని యక్షురములను వ్రాయమని యచ్చటి ప్రముఖులలో నొకనిని గోరెను. ఒక్కొక్క ప్రత్యేక యక్షురమునకును విద్యుద్దీపము నుండి కొన్ని ప్రత్యేక మెలుపులు వెడలుచుండునని బాలుడు ముందుగా ప్రముఖులకు చెలియజేసెను.

పిమ్మట బాలుడు వార్తల సందు యంత్రమును పరిశీలించి నొక కాగితమును దగిల్చి దానిపై నొక సమకాల చతురశ్రము గురుతుపెట్టెను. వంతుబడువార్త యీ చతురశ్రము లోపల వ్రాయబడవలెనని జెప్పి బాలుడు బయటికి వెడలెను. ప్రముఖులలో నొకడు బాలునిచే గోరబడిన ప్రకారము ఒక వార్తను వ్రాసి దానిని రెండు తగరపురేవుల మధ్య నిమిడ్చి వార్తల సందు యంత్రమునకు దగిలించెను. పిమ్మట బాలుడు లోనికి పిలువబడిన. వార్తల సందు యంత్రమున ప్రముఖులలో నొకడు బయటకు దీసి కొంతదూరమున వెలుతురులో నుంచెను. పిమ్మట హన్స్ రాజ్ వార్త సందుకొను యంత్రమును పరిశీలించి కొన్ని నిమిడుములు గడచిన తరువాత వార్తల సందు తప్పలేకుండ చదివి వినిపించెను. హన్స్ రాజ్ జూపిన యాద్యుత ప్రదర్శనము ఆచ్చటి ప్రముఖులను పూర్తిగా సంతృప్తిపరచెను. ఈ బాలుడి యద్భుతయంత్రమున తయారుజేయుటకు మూడేండ్లకాలము పట్టెను. కాని, యా యంత్రము కంటే నెక్కువమధుర్యమును ఎలెక్ట్రిక్ గంటను బాలుడుగని పెట్టి యదుద్భుతము కొన్ని గంటలకాలము మాత్రమేపట్టెను. బాలుని తల్లిదండ్రులు బీదవారగావున వానికితగినంత ప్రోత్సాహముపగబడవలసియున్నది నీనియం దనేక యద్భుతకృతులున్నవనియు, తగిన ప్రోత్సాహముపగబడినచో నవి బయల్పడగలవనియు, మున్నుం దీతని ప్రతిభయంతయు లోకమునకు వెల్లడికాగలదనియు, నీనిని జూచినవా రెల్లరు సంగీరించుచున్నారని. ("టిబ్యూన్")

మెడికలు డిపార్టుమెంటు

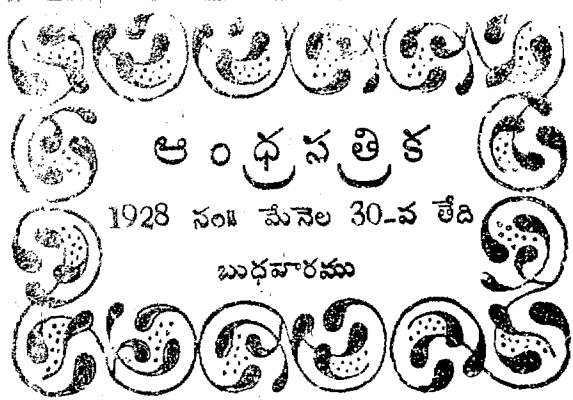
అసిస్టెంటు సర్జనుల పోటీపరీక్ష

వచ్చే జూలై లో మద్రాసు మెడికల్ డిపార్టుమెంటు వారు 12 గురు సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనులకొరకు పోటీపరీక్షను గావించెదరు. ఈ పరీక్షలో హాజరగుటకు 1927 జూలై లో నెలకైన పోర్టువారివలన నెలకైయున్న మెడికల్ గ్రాడ్యుయేట్లు మాత్రమే అర్హులు. ఈ పరీక్షల స్థలమును లేడియను ముందు తెలియజేయబడును. ఈ పోటీపరీక్షకు దరఖాస్తులను వచ్చే జూలై 1 తేదీలోగా సర్జను జనరలుగారి పెర్మిట్ అసిస్టెంటుగారికి నె 31 మూడురోడ్డు మద్రాసు అని పంపవలెను.

వివరములు విశాఖపట్నము, మద్రాసు మెడికలుకాలేజీల (ప్రిన్సిపాలులకుగాని) స్టేటుఆసుపత్రుల సూపరెండెంట్లుగాని వ్రాసిన బడయగలరు.

నెల 1-కొర 40 వేతనము మీద పేరెంటు కావలెను. ఆర్డర్ల జింగు సూపరెండెంట్ల డిపార్టుమెంట్. ఆర్. ఏ. గుప్తగారు, కావలి లేక కావలి కేషయ్యగారు, కన్నా, విజయనగరం.

జస్తిసు పక్షము: సైమను కమిషను

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

సైమను కమిషనుపట్ల జస్తిసుపక్షమువాదులు చూపుచున్న విచిత్రముగ నున్నది. కమిషనును బహిష్కరింపవలయునని ఖండితముగ బలుకుచో, వీరినప్రముఖ వాటిల్లునోయని, వీరు భయపడుచున్నట్లు దోచును. ఇటీవల ఎ. రామస్వామిమొదలి గారు ఉద్యమకాండలములో నిచ్చిన యువస్వాసము, మద్రాసు మొయిలు బోలు ఆంగ్లో హైందవ ప్రతికల ప్రకటనకు పాత్ర మయ్యెను. వీరికి కమిషనుపై గాఢ విశ్వాస మున్నట్లు దోచును. వివిధపక్షములవారును ఆమోదించిన రాండు టేబిలు సమావేశము పనికిరాదని, రామస్వామిమొదలిగారి పుడు వాదించుచున్నారు. ఇట్టిసమావేశముకన్నను, సైమను పక్షకమే మేలని వీరితలంపు. ఈసంగతిని జస్తిసు ప్రతిక మరింతగ తెల్లముజేయుచున్నది. రాండు టేబిలు సమావేశముగూర్చి నిన్నటి జస్తిసుప్రతిక దీర్ఘస్వాసము వ్రాయుచు, ప్రస్తుతస్థితిలో రాండు టేబిలు సమావేశము, మోసమును భ్రమయు నగు ననియు, వలలో చిక్కుకొనినట్లులగుననియు, దెలిపినది. తెల్లవారిపైగల నమ్మకము జస్తిసుప్రముఖులకు తోడిభారతీయులపై లేకుండుటచే, ఇట్టి దురభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది. స్వయంనిర్ణయ సూత్రమును బ్రటిషు లేబరుపక్షమువారు సయితము అంగీకరించి యుండిరి. హైందవ స్వరాజ్య విధానమును నిర్ణయించుటకు, భారతీయులకే హక్కుగలదని పలువురు దెలుపుచుండ, అట్టిహక్కు బ్రటిషు పార్లమెంటునభిక్షగలదని రామస్వామి మొదలిగారు చాటుచున్నారు.

శాసనసభల సెలెక్టు కమిటీ రాయల్ వారింటుద్వారా నియమింపవలయునని రామస్వామి మొదలిగారు చేసిన సూచన యయినను పట్టుదలతో జేసినదిగాదు. భారతీయుల భావాతిశయమును గౌరవించుట కిట్లు చేయవచ్చునని వీరు సూచించిరిగాని, దీనివలన దేశమునకు విశేషప్రయోజనముండునని గాదు. రహస్యవిచారణ పనికిరాదని దేశమంతయు చాటుచుండ, రామస్వామి మొదలి గారు దీని నామోదించుచున్నారు. సెలెక్టు కమిటీని రాయల్ వారింటుద్వారా నియమింపవలె నను పరతునుగూడ వీరు త్వరలో వదలుకొందు రని తోచును. ఈరీతిని దేశవ్యవహారములందు అత్యంత సుదృఢసమయ మరుదొందినపుడు, జస్తిసు పక్షము ఎ. రామస్వామి కమిషనును బహిష్కారమును సడలించజేయుబ్రయత్నించుట, మిగుల శోచనీయము. వీరిలో నన్నమాందోళనపక్ష మిదివరకే బయలుదేరి, సైమను కమిషనుతో సహకారము నలుగగోరుచున్నది. దేశవ పక్షమయినను బహిష్కారమును ఎప్పుడు నట్లనే నమ్ముదు భారతీయులకు సిద్ధముగ నున్నది.

ఇది చాతుర్యము గావచ్చునుగాని, దేశభక్తి గా జాలదు. రామస్వామిమొదలి, సర్ పానగలుగార్ల యభిప్రాయములగూర్చి, మరియొక జస్తిసుపక్షమువాదు కులగు సర్ పాత్రోగారు మద్రాసు మొయిలు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, తాము వీని నామోదించజాల మని చెప్పిరి. ఒక్క కార్యముకొరకై రెండు రాయల్ కమిషనులను నియమింపగోడట అవివేక మని పాత్రోగారి తలంపు.

భారతీయులకు బ్రటిషు రాయల్ కమిషను పైనను, బ్రటిషువారికి హైందవ రాయల్ కమిషను పైనను నమ్మకములేదను భావము ప్రబలుననియు, అందువలన ఉభయభాతులకును మధ్య భేదభావము ప్రబలు ననియు, ఇంతకన్నను భారత శాసనసభ వారు సెలెక్టు కమిటీని నియమించుట మేలనియు, పాత్రోగారు తలచుచున్నారు. బ్రటిషువారు వర్తకులనియు, భావోద్దేశమునకు వారు లొంగ రనియు, ఈజువు పరిస్థితులే యందుకు నిదర్శన మనియు, పాత్రోగారు భయపెట్టుచున్నారు. వీరికి ప్రజాశక్తిపై గాని, వారి సంకల్ప బలము పై గాని విశ్వాసము లేదని దెలుపనక్కరలేదు. ఇట్టివారికి, హైందవ రాయల్ కమిటీ నియామక సూచన గూడ విరుద్ధముగ తోచుట సహజము. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు వెలువడినప్పటికి, వీనిని చేపట్టినవారిని, పలువురు నిరసించి సంస్కరణములు ఆచరణసాధ్యములు గా వని తెలిపిరి. సంస్కరణములు అభజయము గాంచునని వీరు తలచిరట. కాని, సంస్కరణములు విజయము బడసి, విమర్శకుల నాశాధంగుల గావించిన వని పాత్రోగారు సూచించిరిగాని, సంస్కరణము లేప్రాంతమున విజయము గాంచెనో తెలియదు. మద్రాసు రాజధానిలో సర్ పాత్రోగారు మధ్యపాననిషేధము విషయమై మదరాసు శాసనసభలో ముచ్చటించుచు, తమచేతులు కట్టివేయబడెనని చెప్పిరి. ద్వంద్వపరిపాలనమువలన, ఏ శాఖయు అభివృద్ధి గాంచలేదు. ఇటీవలనే ఎక్స్ ప్రెస్ మంత్రిపదవిని వీడిన డి. బి. ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారు, నిన్నటి దినము డాక్టరు బి.సింఘుగారి వీడ్కోలుపు సందర్భమున గోకలేహాలులో ముచ్చటించుచు, ద్వంద్వ పరిపాలనము నిరంకుశ పరిపాలనమునకు మారు పేరనియు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శులకన్న మంత్రులకు ఎక్కువశక్తి లేదనియు, అనుభవపూర్వముగ దెలిపిరి. మడ్డిమేను కమిటీవారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చిన మంత్రులు పలువురు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము ఆచరణయోగ్యము గాదనియు, స్వపరిపాలనము నందు సుశిక్షణ నొసగజాలజనియు, ఖండితముగ బలికిరి. ఇట్టి స్థితిలో సంస్కరణములు తమచే జయప్రదముగ నిర్వహింపబడెనని, పాత్రోగారు చెప్పిన మాత్రము నమ్మక మెటుల గుదురును? ఈవిషయ మటుండ, మొయిలుప్రతికలో ప్రచురింపబడిన యభిప్రాయముబట్టి, సర్ పాత్రోగారు సంపూర్ణ సహకారము గోరుచున్నారని, తెలియగలదు. సైమను కమిషనులో భారతీయులను సభ్యులుగ జేర్చకొన నందులకు అసమ్మతి మాత్రము దెలిపి, దానికి తోడ్పడవలయు నని పాత్రో గారు ఎచ్చరించుచున్నారు. సంస్కరణములను చేపట్టినవా రెల్లరును కమిషనుకు తోడ్పడితీరవలయు నని, పాత్రో

గారి తలంపు. వీరి యుద్దేశ్యము ప్రకారము, జస్తిసు పక్షమువారు కమిషనుకు తోడ్పడి తీరవలయు ననియే. జస్తిసుపక్షమువారు సైమను కమిషనును గూర్చి చేసిన తీర్మానమును, తలచువా రిపుడు తేరనియు, మధ్యమార్గ మింకొకటి చెప్పబడెననియు, యామార్గము గూడ నిరుపయోగమనియు పాత్రోగారు తలచుటచే, ఇక మిగిలినది సంపూర్ణ సహకారమేగద. ఇందు కనుకూలముగ, పాత్రోగారధ్యక్షులుగనున్న గంజాము జిల్లా సంఘమువారు తీర్మానించిరి. సర్ పాత్రోగారు సహకారమును ప్రోద్బలపరచుచుండ, సర్ పానగల్ రాజా రామస్వామిమొదలిగార్లు బహిష్కారమును నామమాత్రము జేయుచుండ, జస్తిసుపక్షము వారు ముం దెటుల ప్రవర్తించెదరో యూహింపవచ్చును. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములకు బూర్వము వీ రెటుల ప్రవర్తించిరో, యామారును అటులే మెలగ నెంచుచున్నారు.

లేసు పరిశ్రమ

నిన్నటి దినము ఎ. రంగనాథం మొదలిగారు సూచించినట్లు, గృహపరిశ్రమలు జనులు వాడుకొను వస్తువులను తయారుజేయవలయును. లేసు పరిశ్రమ, కేవలము విదేశీయులనిమిత్తము తయారగుచున్నది. అది యయినను కొలదిప్రదేశము లందుమాత్రమే తయారుచేయబడుచున్నది. హిందూదేశమున తయారగు లేసు, విదేశములనరకు తో పోటీజేయజాలదు. ఇట్టిస్థితిలో లేసుపరిశ్రమను ప్రోత్సహపరచుటకు పరిశ్రమల శాఖవారు అట్టహాసముజేయుట, లాభకరము గాదని, వెనుకదెలిపియుంటిమి. మిస్ ట్రీడిలు అను నామెను ప్రభుత్వమువారు విశేషపు ఖర్చుతో ఇంగ్లండు, అమెరికా మున్నగు పాశ్చాత్యదేశములకు పంపి, ఆమె యభిప్రాయములను కనుగొనిరి. ఈమె ప్రచురించిన రిపోర్టు ఏమాత్రము ప్రోత్సహకరముగలేదు. విదేశములలో హిందూదేశపు "లేసు" ఖర్చుగాదని యీమె నప్పపరచినది. ఈమె రిపోర్టుప్రకారము, లేసు పరిశ్రమకు వలయు ముడివస్తువులపై సుంకమును తీసివేయవలయును. మద్రాసులో, ముడివస్తువులను పంచిపెట్టుటకు ఏజెన్సీ ఏర్పడవలయును. సెంట్రలుడిపో ఏర్పడవలయును. లండనులో ఏజెంటును నియమింపవలయును. లేసు నిపుణు నొకరిని నియమింపవలయును. హిందూదేశపు డిజయినులను ప్రత్యేకింపవలయును. ప్రభుత్వమువారి సూచనలను విచారించి తమ యభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. మద్రాసులో ఏజెన్సీ అవసరము లేదనిరి. సుంకమును తీసివేయ నక్కరలేదనిరి. కేంద్రసంఘ మొకటి యవసరమనిరి. లండనులో నొక ఏజెంటును ప్రభుత్వమువారు నియమింపవలె ననిరి. ఇది దబ్బుదండుగకు మూలపాతకు ననుటకు సందియము లేదు. చెన్నరాజధానిలో "లేసు" నిపుణునితో నిమిత్తము లేదని, ప్రభుత్వమువారి తలంపు. హిందూదేశపు లేసు రకములను వృద్ధిజేయుటకు, ఇంగ్లండునుండి లండను ఏజెంటుద్వారా మార్పిడిలను తెప్పించవలయునని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. మిస్ ట్రీడిలుగారి సూచనలుగాని, ప్రభుత్వమువారి సూచనలుగాని, లేసుపరిశ్రమకు ప్రోద్బల మొనగు

నని తోచదు. దీనికి వలయు పదార్థములను గూడ, విదేశములనుండి దెప్పింపవలసియుండ, ఈపరిశ్రమ వలన జనసామాన్యమున కేమిప్రయోజనముండు ను? ఇట్టిపరిశ్రమలకై డబ్బు పెచ్చించుటకన్న, దేశీయ వస్తుపరిశ్రమను ప్రోత్సహించి విదేశవస్తుబహిష్కారము పూర్తియగుటకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడిన బాగుండును. ఇందుకొరకై పరిశ్రమల శాఖవారు పెచ్చించు డబ్బు సార్థక మగును.

సంస్కరణములు : నిమ్నజాతులు

నిమ్నజాతులవారికిగాని, మరి యేయితరసంఘమువారికిగాని, స్వపరిపాలనమే సత్వకాభివృద్ధి చేకూర్చును. అదియే సమానావకాశముల నిచ్చును. నిమ్నజాతులనాయకులు కొందరికను స్వపరిపాలనము వలదని వాదించుట, అజ్ఞానముకప్ప వేరుగాదు. ప్రస్తుతసమయమున అన్నిజాతులును దాదాపుగ నిమ్నజాతులస్థితియందే యున్నవి. స్వేచ్ఛచేగాని, ఏజాతియు ముందుకు నడువజాలదు. సైమనుకమిషనుకు నిమ్నజాతులవారు సమర్పింపదలచిన విజ్ఞప్తిలో, ఇప్పటికన్న నెక్కుడు సంస్కరణముల నొనగగూడదనియు, అటుల నొనగుచో దానిని తాము నిరోధించెదమనియు, చెలుప తీర్మానించిరి. ఇంతకన్నను అక్రమము వేరుండదు. ఇందువలన వీరెట్టిలాభము పొందకుండుటయగాక, దేశలాభమునుగూడ భగ్నపరచినవారగుదుర. అధికారవర్గ పరిపాలనక్రింద నిమ్నజాతు లభివృద్ధి జెందుచున్నయెడల, వీరి హేతువాదమును గ్రహింపవచ్చును. ప్రజలలో స్వరాజ్యవాంఛ బలపడినప్పటికి, నిమ్నజాతుల పట్ల సానుభూతి ప్రబలి నది. అన్యతా నివారణముగూర్చి పట్టుదల వ్యాపించినది. స్వరాజ్యము లభించుచో, నిమ్నజాతులసమస్య అతిశీఘ్రముగ పరిష్కారము గాంచగలదు. హిందూదేశ శత్రువుల మాయోపాయములకు లోనయి, నిమ్నజాతులవారు స్వపరిపాలనము పనికిరాదని చెప్పట ఆత్మహత్య యగును. నిమ్నజాతులకొరకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గ మేర్పడవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు గాని, ప్రత్యేకపు ఫెడరేషనువారు నియమించిన సభ్యులనే ఎన్నికొనవలయునని ఆశించుచున్నారు. అటులగుచో, నియోజకవర్గ మేర్పడ నవసరములేదనియు, ఎన్నికతో నసలే పనియుండదనియు, ఫెడరేషనును ఏర్పరచి కొనిన చాలు ననియు, మద్రాసు మెయిలు పత్రిక ఫలహానిచ్చుచున్నది. ఈసలహాను వీ రామోదించిన నామోదించవచ్చును. నిమ్నజాతులలో గూడ స్వరాజ్యవాంఛ ప్రబలుచున్నది. ప్రభుత్వనియమితులగు సభ్యులు కొందరుచేరి, స్వరాజ్యముకూడదని చెప్పచున్న మాత్రాన, వీరి హితవును నిమ్నజాతులవారందరును ఆమోదించెదరని నమ్మజాలము. నిజమగు నాయకులు బయలుదేరి, కృత్రిమ నాయకుల ఆగడముల కవకాశము లేకుండజేయుట యవసరము.

నోరి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి నిర్వాణము

సుప్రసిద్ధ విద్వాంసులగు బ్రహ్మశ్రీ వ్యాకరణాచార్య నోరి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి టివల బ్రహ్మశ్రీము గాంచినవినుట కెంతయు చింతించెదము. లోకమాన్య తిలకు మహాశయుడు రచించిన గీతాభాష్యమును మహారాష్ట్ర భాషనుండి తేటతెలుగులోనికి

అనువదించి, కర్మయోగప్రాశస్త్యమును ఆంధ్రప్రదేశ్ సమునకు వెల్లడిజేసి, మహాపకారమొనర్చిరి. వీరు సంస్కృతభాషను విద్యార్థులకు చక్కగ బోధించుటలో ప్రసిద్ధిపడసిరి. వీరు సులభులు, నిగర్వులు. వీరికి అనర్గళవాగ్దాటిగలదు. వివిధభాషాపరిచయ ముండుటచే, వీరు అన్నిప్రాంతములవారిచే గౌరవింపబడుచుండిరి. కాకినాడ కళాశాలలో నేమి, తెనాలి సంస్కృత కళాశాలలో నేమి, ఇతర సంస్థలలో నేమి, పనిజేసినపుడు ఇతరులకు విద్యాశాసము జేయుచు, వీరు నిజమగు బ్రాహ్మణధర్మమును నిర్వహించుచుండిరి. లోకమాన్యని యభిప్రాయములు, ఆదిశంకరుని యభిప్రాయములకు కొంతభిన్నముగ నున్నను, అంతమాత్రముచే గినుక వహింపక, సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు రెంటిని సమన్వయ పరువ బ్రయత్నించిరి. శంకరుని నివృత్తి మార్గమునకును, లోకమాన్యని ప్రవృత్తి మార్గమునకును, శంకరుని కర్మాసన్యాసమునకును, లోకమాన్యని ఫలాపేక్షారహితమగు కర్మాచరణమునకును, విశేష తారతమ్యము లేదని, శాస్త్రిగారు చూపగలిగిరి. గీతయందే కర్మాసన్యాసమును, నిష్కామకర్మాచరణమును మానవులను ఒక్కచోటికే గొంపోవుననియు, ప్రపంచరీతులకుమాత్రము కర్మాచరణమే ఎక్కుడు అనుకూలమనియు శ్రేష్ఠులు దేని నాచరింతురో తదితరజనులును దానినే యాచరింతు రనియు, జెప్పబడుటచే సాంఖ్య మార్గమునకును యోగమార్గమునకును సంఘర్షణ ముండజాలదు. కాని, ప్రస్తుత స్థితిలో భారతభూమికి, కర్మాచరణమే శ్రేయస్కరమని, లోకమాన్య జెంచెను. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారును లోకమాన్యని యభిప్రాయములను సానుభూతితో తిలకించిరి. మరి యొకరు లోకమాన్యని వ్యాఖ్యానము నింతటి పటిమతో, భాషాంతరీకరింపగలరని తోచదు. ఇట్టి యుగ్మభేదము శాస్త్రిగారి కీర్తిని శాశ్వతముగ నిలువగలదు. శాస్త్రిగారి నిర్వాణమువలన, పండిత లోకమునకు తీరిని లోటు వాటిల్లుచున్నది. వీరికి ఉత్తమపదప్రాప్తి గలుగునటుల, పరమేశ్వరు డను గ్రహించుగాక!

విశెంటుగారి వయనము

డాక్టరు విశెంటు గారు అసాధారణవ్యక్తి యనుటకు సందియములేదు. ఇంతటి వార్ధక్యము నందు, ఈమె రాజకీయాంధోళనము నిమిత్తమై ఇంగ్లండుకు పయనమగుట, ఎంచదగిన విషయము. విశెంటుగారి యభిప్రాయములతో నేకీభనింపనివారు గూడ, ఆమె హైందవరాజకీయాభివృద్ధికై నలిగిన నేవను మరువజాలరు. హోంరూలు ఉద్యమమును ఈమె వ్యాపింపజేసిన విధముగాంచి, మాంటాగూగారు హిందూదేశమునకు స్వయముగ రావలసి వచ్చెను. పిమ్మట నీమె కామనువెల్లు చట్టమును తయారుజేసి, పార్లమెంటు సభలో ప్రవేశపెట్టించెను. సైమనుకమిషను బహిష్కారమునకై యీమె పట్టుదలతో పనిజేయుచున్నది. అఖిలపక్ష సమావేశ విజయమున కీమె ప్రోద్బల మొసగుచున్నది. ఇంగ్లండుకుబోయి నిజస్థితినిదెలిసి, భారతీయులలో గలిగిన ఆగ్రహమును వ్యక్తపరచి, సైమనుకమిషను బహిష్కారము ఖూటకము గాదని, యీమె

ప్రబోధము గావింపదలచినది. ఇందుకు విశెంటుగారికన్నను అర్హు లింకొకరుండజాలరు. ఈమె ప్రసంగములు బ్రిటీషువారి కన్నుల దెరచుగాక!

అంతర్జాతీయ కార్మికసమావేశము : ఇంగ్లండు

అంతర్జాతీయ కార్మికసమావేశమువారు కార్మికులు పనిజేయుకాలమును, వేతనములను నిర్ణయించిరి. ఈనిర్ణయమును మార్పవలెనని ఇటీవల జనీవాలో జరిగిన సభలో బ్రిటీషు ప్రభుత్వప్రతినిధి గోరగ, బెల్జియం, పోలాండు, ఫ్రాన్సు ప్రతినిధులే గాక, బ్రిటీషు కార్మికప్రతినిధి యగు మిస్ బాంషఫీల్డు గారుగూడ ప్రతిఘటించిరి. తుదకు బ్రిటీషుప్రభుత్వ మోపొయెను. వాషింగ్టను ఒడంబడికను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు అనుసరింపరని స్పష్టమగుచున్నది. కాని, వీరి యభిప్రాయము నాగరిక ప్రపంచాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ నుండుటచే, దీని నితరజాతులు గౌరవింపరయిరి. ఇంగ్లండు సంకుచితపథము ద్రొక్కుటవలన కన్పర్యేటిపు ప్రభుత్వ గౌరవము ఇంకను, క్షీణింపగలదు.

రసూలుకొండ రంపపు కోతమిల్లు

రసూలుకొండ రంపపు కోతమిల్లును ఇప్పటి కయినను మూసివైచుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు నిశ్చయించుట, మేలుగనున్నది. ప్రభుత్వపు కమిటీవారు మిల్లుపరికరములను వేలమువేయగోరిరి. రసూలుకొండ మిల్లు మొదటినుండియు నష్టమునే తెచ్చిపెట్టుచుండెను. ఇది లాభము నొనగదని, ప్రజాప్రముఖు లెంత జెప్పినను, అధికారులు వినరయిరి. ప్యాకీ కంపెనీవారికి వీరు ధనసహాయము జేయుచుండిరి. కాని నష్టమే వచ్చుచుండెను. ఇప్పటికి దీనిని మూసివేయక తప్పదయ్యెను. ఈనష్టమునకు ఎవరు బాధ్యతవహింపవలయునో, శాసనసభ వారు నిరూపించుట యవసరము.

మద్యపానము

నల్లమందు వాడుకను తగ్గించిన విధమున, అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమువారు మద్యపానమును గూడ తగ్గింప బూనుకొనవలయు నని, హైందవ వణిక్రొత్తినిధియగు డి. పి. కైటానుగారు కోరనున్నారు. ఈసభవారు దీని నామోదించి, తత్సఫల్యమునకై కృషిసలుపుచో, ప్రపంచము సం దెల్ల కార్మికులస్థితి చక్కబడు ననుటకు సందియము లేదు.

భారతీయ ప్రకటనాదాతాగారము

తాడికొండ (గుంటూరుజిల్లా)

విద్యావ్యవస్థలకు లగు మి. రా. శ్రీ దేశోద్ధారక శాస్త్రిగారు శాశ్వతరావుపంతులుగారు దెజవాడ గుడ్డాలలాసము నందు తమపుత్రికా వివాహముతో స్వీకృత పందర్యమున 25-0-0 లు విరాళమునంగి, శాశ్వతరావు ఆంధ్ర దినపత్రిక నొసంగవలసి దయతో వాగ్దాసమొనర్చిరి. గుంటూరువాస్తవ్యులు శ్రీయత బచ్చ రామారావు గారు 40-0-0 ల వీరనాయుడు, భూపుగుట్ట వెంకటేశ్వరయ్యగారు 6-0-0 లున్న, దేవకు కోదండరావుయ్య అండ్ బ్రదర్సువారు 5-0-0 లున్న, శిఖాశాస్త్రి కోటిరత్నంబారు 6-0-0 లున్న, గుంటూరు టాబాకో కంపెనీవారు 12-0-0 లున్న భాండాగార సభ్యులగు సుబ్రాహ్మణ్యనరసింహారావుపంతులు గారివారూ దయతోనొసంగి, వారి వాసిలతో జల్లడించిరి. విట్రో ఆంజనేయులు, శాశ్వతరావు.

విదేశవార్తలు

మద్యపాన నిషేధోద్యమము

మరింత బలపడుట

(బీమునర్సిసు)

లండన్, మే 29:—జనీవాలో రానున్న అంతర్జాతీయ కార్మికసభలో మద్యపాన నిషేధోద్యమమును గూర్చి చర్చించు నందుటచే ఆయుధ్యమునకు మరింత బల మేర్పడుచున్నది. కలకత్తా వాణిజ్యసభాధ్యక్షులగు కెయిలనుగారు ప్రవేశపెట్టిన సవిదేశీయ తీర్మానమువలన చర్చ పెరుగును. జనీవాసభకు భారతదేశమును ప్రతినిధికి పంపించుటకు తీర్మానము నియమించబడినది. త్రాగుడు దుర్భాషను తగ్గించు అధికనష్టములనుగూర్చి కేంద్రీకరణము జేయును.

నల్లమందు తరువాత అల్లహారీ ప్రాంతపరవకము. సర్వత్రా వ్యాపించినది. జాతీయ ఉత్పత్తి ప్రమాదకరముగ నున్నది. అందుచేతనే ఈవిషయమై తగినటుల ఆలోచించుటకు జనీవా అంతర్జాతీయసభవారు పూనుకొనెదరు.

క్రియాశీలమును దాల్చుటకు ఈవిషయమై వివిధదేశముల పార్టీలను పరిశీలించి తెక్కలనుతయారుచేసి ఈదగ్గర్భాగమును దగ్గించుటకు ప్రతిదేశము తీసికొనుచున్న సాధనములను దెలుపవలె ననుచున్నారు. వనివాండ్రు తీరికపనుయమును విని యోగించు విషయమునుగూర్చియు వారి విచారములనుగూర్చియు ఆలోచించునపుడు 1924 లో సమావేశమైన సభలో కొన్ని తీర్మానములు చేయబడినవి. కెయిలనుగారి తీర్మానము అన్ని విషయములను ఆలోచించును. నల్లమందు ఒడంబడికవంటి ఒడంబడికను తయారుచేయువలెననిరి.

తీర్మాన వివరములు: ఆయాదేశములందు వనివాండ్రు అల్లహారీలను దుర్వినియోగముచేయువిషయమును ఆలోచించి, దానిని తగ్గించుటకు వారలనుబండుచున్న పద్ధతులను గుర్తించి, అట్లు చేయుటవలన గల్గినఫలితములను జ్ఞాపక ముంచుకొని ఆ విషయము అన్నిటినిగూర్చి జనీవా అంతర్జాతీయసభవారి కార్మికసభాసభకు అంతర్జాతీయ కార్మికసభ కార్యాలయమువారు ప్రకటించునటుల జేయవలెను. అట్లు జేసి ఒకచిత్త ఒడంబడికను తయారుచేయుట అవసరము.

ప్రతికూల ఇటలీనభలు

ఇటలీ అనమ్మతి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

రొమ్, మే 29:—రోమావార్తలట్లు దేశపుదున్నది. ఇటలీలోనున్న ఇటలీమంత్రి ప్రతికూల ఇటలీనభలు అనే పిండుచు జాగ్రత్తగా ప్రభుత్వమునకు ఆక్షేపక శిఖ సంద జేసెను. తక్షణ మాకట్లొలనునకు సంకల్పించి గలగజేయవలెననిరి. సోమవారమురాత్రి విద్యార్థులు, పోలీసువారు కలియబడిరి. చాలమంది పోలీసువారు, నలుగురు విద్యార్థులు, తురగాత్రులైరి బాపావాపీని పోజుటలో దెబ్బలు తగిలెను. 50 మంది విద్యార్థులు అరెస్టుజేసిరి.

మెక్సికో అల్లరులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

మెక్సికో, మే 29:—మెక్సికో వార్తలట్లు దేశపుదున్నది. విప్లవకారులు ఆయాధములకు దిగుతుంటేనే ప్రస్తుత మెక్సికో ప్రభుత్వముపై ప్రయోగించుటకై ప్రవేశించుటకు శత్రుడగు గలందులకు 800 విప్లవకారులను, 29 ఫెడరల్స్టులను పాటులైరి. రోలీకానుండి సమయమునకు సహాయక సేన వచ్చుటచే నగరమును గాపాడగలిగిరి. అమెరికా యుద్ధనౌక ప్రాగ్రెసో, గూడ యుద్ధనౌకలను పట్టించెను. తనకు తీరు ననుకర మర రిపోయిరి.

శత్రుత్వారణకు తనముగ ఇటలీయ విమానము తుపానులతో కొట్టుకొనుచున్నట్లు.

చీనా జపాను పోరాటము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

ష్యాంగ్ హై, మే 29:—ష్యాంగ్ హైవార్త లట్లు దేశపుదున్నది. జపాను అధికారులు ముఖ్యముగ సింగ్ హై, డెహ్, లంగ్కో, తాత, బింటు, ఎన్గోఫు 20 వైశ్ల లోపుగ సముద్రముమీద యుద్ధము జేయరాదని చీనా నౌకావళాధికారులకు జపాను అధికారులు ప్రకటించిరట.

శ్రీ శ్రీ పుదుక్కోట రాజుగారు

తురుకు పురుక్కోటరాజును ఇంగ్లండులో సేదహనము జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. హిందూకర్మకాండ పకారమే కర్మకు జరిపెదరు. నుతనవారము సాయంకాలము ఆరేని శరమును ఇంగ్లండుకు తీసికుప్పచ్చెదరట. జార్జి సార్వభౌముడు పురుక్కోట రాజుకి సానుభూతి నడచేసిరి.

పెరిషియా ప్రభుత్వ పార్లమెంటువారు పెరిషియా పోలీసు మైత్రి ఒడంబడికను, పెరిషియా ఆఫ్ఫర్ మైత్రి నిరుపద్రవ ఒడంబడికను ఆమోదించిరి.

వెనుజులాన్ గారు మరల రాజకీయము లందు ప్రవేశించుట

లండన్, మే 29:—లిబరలు పక్షమువారు నాయకుడు తేకుండుటచే తాను మరల రాజకీయములందు ప్రవేశించవలసి వచ్చెనని వెనుజులాన్ గారు డెయిలీ మెయిలుపత్రికా వీధిపై విలేజ్ లో చెప్పెను. రిపబ్లికను ఇంకను ప్రమాదకరమున పరి పాలనము గావలెనని ఇంకను కొందరు ఆందోళనము పట్టుచు న్నారు. రాజా తిరిగివచ్చు ననుచున్నారు. మరల విప్లవము జరుగు నేమో యనుకొనుచున్నారు. తాను తిరిగివచ్చుటచే రాజా పక్షమువారు వివక్షతో ప్రవర్తించెదరని తలంచెన నను. మరల ఏమైనను ఆందోళనమును పట్టినను ఎన్నికలు ప్రారంభమున ననుచున్నారు. కాని అది ఇప్పుడులేదు. వెనుజులాన్ గారు లిబరలు పక్షమువారుగ నుండువరకు ఎన్నికలు గూడ జరచునన్నారు.

ఆముర్తం అల్లరులు

ఆముర్తం, మే 28:—ఉరుగ్గే పోలండు పిలిచికు పుట్టుబాటు పంచెములకు టిక్కెట్లకు గొనుటకు 70,000 మంది వేచియుండ గలదనిగోరు జరిగెను. ఆస్యముగా వచ్చినవాడు చుండుగా వచ్చి పడియున్నవారిని వెడలగొట్టుటకు ప్రయత్నించిరి. పోలీసువారు విచ్చుకత్తులతో వీరిని మట్టచీచిరి. చాల మంది తురగాత్రులైరి.

మంచి తరుణము

చెడిన ఆంగ్లమును మరల చక్క గూర్చుకొనుటకు ఆతంకనిగహ మాత్రలు ఉపయోగించునగును.
82 మాత్రలు గల డబ్బి 1 కి రూ 1/-
ఆతంకనిగహ ఫార్మశీ
26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ది గేట్ ఈస్టర్న్
లైఫ్ ఆమూరెస్
కంవెనీ లిమిటెడ్
(ప్లేట్ నెటివ్ మెంటుతో
యన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

బొంబాయి బ్రాంచి నెం. 50-52 చర్చి కేట్లస్ట్రీట్
మూలధనము. ఒకకోటిరూపాయలుకు మించినది. ధనమంతయు ఇండియాలోనే యిన్ వెస్ట్ చేయడమైనది. (4617)
యం. యం. నాదన్, ఆర్. వెంకటాచారి,
ఆంధ్రజిల్లాలకు ఫీఫ్ ఏజెంటు
ఫీఫ్ ఏజెంటు. పెపేరి, మదరాసు.

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

మే 18:—హితకారిణి సమాజపు వార్షిక సభ ఈనెల 26వ తేదీన రాజమండ్రిలో పిళ్ళోంగం హైస్కూలు హాలులో జరిగినది. బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారు అధ్యక్షతనాంచిరి. కార్యదర్శి శ్రీకామరాజు హనుమంత రావు గారు వార్షిక నివేదికను సమర్పించిరి. అది సభవారిచే ఆమోదింబడినది. తరువాత కార్యనిర్వాహక వర్గమునందలి వచ్చిన రెండు ఖాళీలకు ఎన్నికలు జరిగెను. శ్రీ ముతులు ముత్తంగి జగ్గా గావు, తల్లాప్రగడ ప్రకాశరాయుడుగార్లు ఎన్నుకొనబడిరి. స్పార్ధన సమాజపు లైబ్రరీ ఏర్పాటుమై తనవాత చర్చజరిగెను. చివరకు లైబ్రరీని హితకారిణి సమాజమువారు తీసికొని వారే దానిని నిర్వహించునట్లును తీర్మానము చేయబడినది. అధ్యక్షులకు నందనముతో సభ ముగిసెను.

వీరేశలింగవర్ధంతి

శ్రీ శ్రీ రావుబహదూర్ కందుకూరి వీరేశలింగం కంతులుగారి వగత్తులవారము ఈ నెల 27 తేదీన హితకారిణి సమాజమువారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుపబడినది. ఈ ఉత్సవమున ఆనంద గాడ్కర్నీగారు ప్రారంభ ఉపాసనసభ జరిగెను. 8.30 గంటలకు వీరేశలింగంపంతులుగారి లోటునుండి ఒక ఉత్సవము బయలుదేరి 5.30 కు పురమండలిమునకు వచ్చెను. అప్పుడు శ్రీమతుల డాక్టరు వేమూరి రామకృష్ణారావుగారి అధ్యక్షతన ఒక సభ జరిగెను. సభకు పురమండలి ప్రమాఖులు చాలమంది వచ్చిరి. ప్రారంభంలో సభ ప్రారంభమయెను. అధ్యక్షులు తన ప్రారంభోపన్యాసమునందు వీరేశలింగంపంతులుగారు గొప్ప పేరుడని నుడిచిరి. సంఘమునందలి రుచాచారములను పోగొట్టుటకు ఆయన తన నీవితము నంతయు ధారపోసిరి. చెప్పిరి. తెలుగుభాషకు అమితమైన సేవ చేసిరిని వక్కాణించిరి. ఆంధ్రదేశమున ఎటుయూచినను ఏ ఉద్యమమును గూర్చి ఆలోచించినచ, దానికి కారణము వీరేశలింగంపంతులుగారి మొదట విత్తముజేసిరిని చెప్పిరి. తనవాత పర్యవేక్షింపి హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులు శ్రీదేవటూరి కనకాచలంపంతులుగారు మాట్లాడిరి. వారుమాడ పంతులుగారి గుణములను ప్రశంసించి ఆయన చేసినపని నగ్గించిరి. పిమ్మట శ్రీ బాలవారి నారాయణచేవు, శాఖి జగన్నాథరావు, పెద్దాడ రామస్వామిగార్లు ఉపన్యసించిరి. అధ్యక్షుల అ. తోటవస్వామయ్య ముగిసివెలిపవారి నందనముతో సభ ముగిసెను.

ప్రతి సంవత్సరమున వీరేశలింగంపంతులుగారి జన్మని నోత్సవము జరుపబడుచుండెడిది. ఈ సంవత్సరమునూడ జన్మని నోత్సవము రాజమండ్రిలోను మరి ఇతర ప్రదేశములందునూడ జరుపబడినది. కాని తిరిగి వార్షికనోత్సవము హితకారిణిసమాజమువారి యాజమాన్యమున జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది. నీనికై సమాజపు డబ్బులోనుంచి సమాజపు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు రూ. 100 ల కాంక్షను చేసిరి.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాబోర్డు

జరుగబోవు నామినేషనులు

ఈ జిల్లాబోర్డుకు ప్రతి తాలూకా బోర్డులనుంచి మొదలగు ఎన్నుకొనుచున్నారు. యంతవరకు 8 తాలూకా బోర్డులనుండి ఎన్నికలు జరిగినవి. జరిగిన ఎన్నికలలో తాలూకా బోర్డుకు చేసిన నామినేషను మొదలగునందు వివరాలలో తాలూకాబోర్డులో నొక శాటిబలిజయనునసాపురం తాలూకా బోర్డులో నొక మహమ్మదీయునిని ఎన్నుకొనబడిరి. ముక్తయముక్త పార్టీలోనున్నవారిలో యీ జిల్లాబోర్డుకు కాన సభా సభ్యులలో నామినేషను అయిన జక్కంశెట్టి భీమయ్య గారు మహమ్మదీయ సానమునకు ఎన్నుకొనబడిన ముస్లిం అబ్దుల్ హాబుసాహేబుగారు గలరు. వీరిరువురు గత నామినేషను బోర్డులోగలరు. వీరినే మరల నామినేషనుచేయుదురను వార్తలు గలను. ఇవి జరిగిన యిరువురు మహమ్మదీయులు, యిరువురు శాటిబలిజయ అగుదురు. ఆంగ్లం వీరిన మరల నామినేషను చేయటకన్న తనితర తక్కువలలోనివారిని నామినేషను జేయుట ఉత్తముగాదా!

యాజిల్లాబోర్డుకు 8 నామినేషనులు గలవు. యీ ఎనిమిదింటిలోను మైన వేరించిన ప్రకారము మహమ్మదీయ, శాటిబలిజయలవారు వచ్చినందున వారినివలె మిగిలినవారిలో విశ్వబ్రాహ్మణ, చాళికి, మంగలి, దేవాంగి, ఆది ఆంధ్రులములవారిని జేయుట మంచికాదా? యాజిల్లాబోర్డు తూర్పుకాపులు ఎక్కవగాగలరు. వారిలోనుంచికూడ నొకరిని జేయవచ్చును.

నామినేషనుల తక్కువసంఖ్యలైన కలములవారికి ఏర్పడియున్నవి. అట్టివాటిని ప్రస్తుత నామినేషనులలో గన గ్గు మెంటువారు ఎట్లు వినియోగింతుకో!

శ్రీ సుబ్బారావు

బ్రాహ్మణేతరోద్యమము

విమర్శకునికి సమాధానము

ప్రొఫెసరు రంగనాయకులు

మే, 18. - సమకాలీనియందు శ్రీ మండవ శుబ్బయ్య చౌదరిగారు - ఏ యుద్ధోద్యమమో నీ బ్రాహ్మణేతరోద్యమము (ఆంధ్రప్రదేశ్ మే 2 యందు పబ్లిషింగ్) అను వ్యాసముపై దాడియై తివాళి తెలుసుకొనుట కష్టముగానున్నది. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము నెట్లులైన విమర్శించవలెనని కారణముల పెదకు బ్రాహ్మణునివలెను, భారతీయ జాతియోద్యమము సహాసించవలెనని జాతీయవాదుల యభిప్రాయముల తాదామరగా చూపి విమర్శించు ఇంగ్లీషువానివలెను, వాడు కానియింపుచున్నాడని యుద్ధముగాదు. కారణములకు హెచ్చుమారులతోచింపుట సగ్యము. ఆవ్యాసము ఆంధ్రప్రదేశ్ యంత, సమదర్శియందు ప్రకటింపబడినదని నన్ను హితుల ద్వారా తెలుసుకొంటిని. ఆ ముద్రాపకముగా నే నొకను దానిని చూడలేదు. నేలము జిల్లా బ్రాహ్మణేతర వాయువ్య రత్నగిరి ప్రాంతమునందు లగు యొక రెడ్డిగారు ఆవ్యాసము, బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును బలపరచుచున్నదియే తెల్పిరి. గుంటూరుజిల్లాలోని బ్రాహ్మణేతర నాయకు లొకరు, జాతీయవాదులను యొక కమ్యూనిస్టు, చాల నిష్కరుజాతియుగమునందు తెల్పిరి. వివరము, అభిప్రాయ భేదములందుల సాధ్యము కాని, బ్రాహ్మణులైన న దానిపై తప్పుపెట్టకలరేమోకాని, బ్రాహ్మణేతరులు విమర్శించునని యేమియు తెలపదు.

బ్రాహ్మణులు హెచ్చుకాలమునుండి, రాజకీయాంశ శ సమునందు పాల్గొనుచుండుట, జాతీయోద్యమమునందు జోక్యముకల్గియుండుట తటస్థించినదనియు, వారందఱు, నుబబి పంలి క్రితము, భారతీయ అద్యోగములు బడయుచుండ ముచ్చు పడుచుండెననియు, వారిలో చరిత్రవాదు హెచ్చుయి, ఉద్యోగములు లభించుట కష్టమై, ఈలోపుగా జాతీయభావ ముద్భవ మగుటచే, ఉద్యోగముల నభిలషించుట తప్పుగా, గౌరవమునకు కొంతభంగకరముగా భావించుట మొదలైనవియు జావాసము జరిగినవారికి, నేజిపింటుల కన్నదును వైశేష్యమునను బ్రాహ్మణేతరులకూడ, తమవారి కుద్యోగములు లభించుచు వలననే, లోకముబోధ్యమందు సర్వత్ర, ఆధికృత కల్లులారా దాయే తమ తమకులముల ఆర్థికగౌరవము, బాధ్యతాయుత శక్తి బయల్పడుచున్నవని తలచుట తప్పుకాదనియు, వారుకూడ, తమ కులములవృద్ధి, వృత్తిగతశక్తి కల్గునకు, జాతీయోద్యమమునందు బ్రాహ్మణులవలె ముందడుగుజేసి, ఉద్యోగములు వలదనటకు సమర్థులైనవియు, ఆవ్యాసమును జాగ్రత్త జరిపినవారికి గౌరవమును, నాయాభిప్రాయ ప్రకటన, తాడు మారుగా, తలక్రిందుగా తిప్పి, విమర్శింపబూనుటెట్టి న్యాయము? శ్రీ పాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు సమదర్శియందు వ్రాసిన బ్రాహ్మణేతరోద్యమము అను వ్యాసము నాయాభిప్రాయమును బలపరచుచున్నది. శ్రీ చౌదరిగారు నాయాభిప్రాయమునే బలపరచుచు, దానిని నేను చెప్పలేదని నన్ను సంబంధించుచున్నారు.

శ్రీరామస్వామిచౌదరి రామయ్యచౌదరిగారుల సాంఘిక సేవ చేయుచున్నారని నేను భూషించుటకు, నేను సాంఘిక సేవకడనైయుండుట ముఖ్యముకాదు. తనవార నేను సాంఘిక సేవ చేయుటలేదని విచిట్రాహించిరి లోచుటలేదు. పదు సెనిమిడి మాసములు గుంటూరు జిల్లాయందు, సాంఘిక సేవ చేయుటకై, అదను నేచియుండగా, పంగోలు తాలూకా గుంటూరు తాలూకా రైతులకు కొంతవరకు మేము కల్పింప ప్రయత్నించుచున్నప్పుడు, విద్యార్థి సంఘములద్వారా రైతుసంఘముల ద్వారా నే వ చేయ ప్రయత్నము చేయుచున్నప్పుడు, తోడు నీడగా, చేయూతగా ముందుకు వచ్చి సాహాయ్యము చేయరాని చౌదరిగారికిన మేల నన్ను నింపబూనుచున్నారో దురూహము. నావద్దకువచ్చి తమ కష్టములెల్ల యలస్యముగా నేనయిజనీతులవద్దకు వారికి సాయమునర్పించి బయలుదేరు చుండినప్పుడు పనిచేయుచు కొనిన రైతుసోదరులకే నేను సాంఘిక సేవకడనైనది కానిది తెలియును. డిప్యూటీ కలెక్టరు వంశము నేర్పరచులెనని క్రిందటి పన్నెండుమాసములనుండి నేనును శ్రీకౌసరాజు నరహరి చంద్రమాలి చౌదరిగారును ప్రయత్నించుచున్నార మనియు ఇంతవరకు జయము బొందలేదనియు అందులకు కారణము. బాపట్ల, తెనాలి, కేపల్లె రైతునాయకుల యలసభావమే ముఖ్యకారణమనియు శ్రీచౌదరిగారు తెలుసుకొనుటమేలు. దోనెపూడి వాస్తవ్యులగు శ్రీ పిచ్చయ్యవర్మగారికి చౌదరిగారి రివిషయమున సహాయమునర్పిన మేలు కల్గును.

ఇక దీనజనులగుర్ని విచారించుము. కమ్యూనిస్టులచోట బోధులన్నియు వారివశమగుట, తెలుగువారున్నచోట, ఆయా

బోధులు వారి వశమగుట అనుభవక వేద్యము. అట్లుగల స్వభావమునకు వైద్యధ్యమని యెవరు తెల్పిరి? కాని, కమ్యూనిస్టుల వలె, తెలగవారే జయమందవలె ననుపట్టుట, బ్రాహ్మణులవలె బాట్లాడుకాలముం దుండిన నుండవచ్చు. ఆయుధమునందు జయమంది కమ్యూ, తెలగ, రెడ్డికులములు, బోధులను తమ వశంగ త మొనర్చిన విమర్శించును, ఫలానిపములు చేయువారికే వోటుల నివ్వవలెనను విమర్శకష్టమును బొంది, పనులను చేయకల్గిన చేయకల్గిన సమర్థులగువారి నే యెన్నుకొనవలెనని ప్రయత్నించుట మేలు. పంచముల మేలునుగూర్చి కమ్యూ తెలగవారే చూతురు. కాన ప్రత్యేకముగా వారికి సభ్యత యవసరము లేదనుట మంచిదికాదు. అటులనే యొకప్పుడు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరుల గూర్చి తెలపలేదా? అట్లుని బ్రాహ్మణేతరుల లాభముండిరా కానదీన జనులకు కూడ కమ్యూ, తెలగ రెడ్డి, వెలమవారలు తగు సభ్యత, ప్రోత్సహము కల్పించుట జేయుట వారి బాధ్యతయని నేను నావ్యాసమునందు తెల్పితి. ఇట్లుంటే, అధిక సంఖ్యాకులగు రెడ్డివారు, తమ కడప జిల్లాయందు, దీనజనులకే, బోధులను కట్టి పెట్టవలెననుట కాదు. తామే గొప్పవారము, విద్యాధికులము, జ్ఞానాధికులమని గర్వించు బ్రాహ్మణులపై దాడిపెట్టిన, కమ్యూ తెలగ రెడ్డిలకులు, తామే, ఆగ్రహంధత బొందుట, న్యాయముకాదని తెల్పుటలేదా? బ్రాహ్మణేత రోద్యమము రెండువిధముల యింకా ప్రచారము కావలసి యున్నది. ఒకటి క్రాంత్యోత్సాహములందలి ప్రవేశించి ఆసులపు ప్రజలకు భావదాస్యము మాన్చి స్వాతంత్ర్యము కల్పించి విద్యాభివృద్ధి జేసి ఉద్యోగములు సానిక సృష్టిపాలనాశక్తి బొందించుట. పద్మ శాలీలు జేవాంగులు నడియువకులు చాకలి మంగలులు మాలమాదిగలు తదితరజాతులనా రెండో పైకి రావలెను. వారి సభ్య నలజి జనపుబాధ్యత బ్రాహ్మణేతరోద్యమము ద్వారా వృద్ధికి వచ్చుచున్న కమ్యూ తెలగ రెడ్డి వెలమవారల యున్నది. రెండవది క్రాంత్యోత్సాహములు తాలూకాలు జిల్లాలు కాయోద్యమము. ప్రాంతవసియున్నది. గుంటూరు జిల్లాయందు మెట్టతాలూకాకెక్కుకొద్దయ్యి ప్రపంచము మున్నది. నేలము జిల్లా హోమాను తాలూకా యంది క్షుడే రాజకొనుచున్నది. గంజాము, కౌఖిపట్టణ జిల్లాలయందలి ఇంకను విజృంభించుటలేదు. గోదావరి, కృష్ణ జిల్లాలయందలి మెట్ట తాలూకాల కది నిస్తరించలేదు. ఆయాభాగముల కాయోద్యమమును జ్యోతిని తీసుకొనివెళ్లి, భావదాస్యముకు యంధకారము బోగొట్టుట సాంఘిక సేవకుల విధి యను అభిప్రాయమున తెల్పితిని. నా భాగపు పని యేమియందురా? క్రిందటి నాల్గవత్సరములందు, దత్తమండలము, ఉత్తర సర్కారులు, కోయంబి తూరు, నేలం, మధు, తి నత్వేలి, రామచాడు జిల్లాలందు, రెడ్ల మధ్య, పద్మశాలీలు, దేవాంగులు, పట్టుకాలీలు, కైకాబత్తులు, వెల్లాలవార, బలిజ, కమ్యూనారి సభ్యు, ఈ యోద్యమమును ప్రచారణచేయుటకు నేజేసిన ప్రయత్నము లాయాజిల్లాల ప్రజలకే కొంతవరకైనను తెలియును బ్రాహ్మణుల రిట్టుబలననె బ్రాహ్మణేతరోద్యమము వృద్ధిపొందునని నమ్ముట పొరపాటు. ఎవరయ్యా అను ప్రశ్నకు, మేము, కమ్యూనిస్టులు, బలిజోళ్ళు అని తెల్పు నేలముజిల్లా ప్రజలకే అట్లుంటే తప్పని తెలియజెప్పటాదిగాగల యనేకపద్ధతులద్వారా ఉద్యమప్రచారణ చేయవచ్చును. బ్రాహ్మణుల కీవుని నోటికండి యూడి పడిరను భావము తప్పని యెప్పుడైతే బ్రాహ్మణేతర పెద్దకులములవారు సిద్ధాంతికచిరిలో అప్పుడే తాము తదితర బ్రాహ్మణేతరుల కంటే జనశ్రేణి హెచ్చువారమును వాదమును జేరులకంటే భేదించిరి. ఇప్పుడు జనగవలసినది సాంఘికముగ రాచకీయముగ, ఆకమ్యూనిజమును భావదాస్యము రూపుమాపుట, ఆందులకు కొన్ని స్పష్టత్యరములు పట్టినను పరవాలేదు. తుదివాట:- ఉద్యోగములందు చేరక, చేరనివద్దగింపక సాంఘిక సేవచేయుచున్న, చేయతలచువారనేకులున్నారు వారికితగు ప్రోత్సహము, ఉత్సాహము, సహాయము, గౌరవము ప్రజలు, శ్రీచౌదరి గారివంటి విద్యబొందిన యద్యువులు, కల్పించకపోవుటవలననే, వారిలోసంఖ్య క్రమముగా క్షీణించుచున్నది. కాన యికముందయిన, ఉద్యోగములందుజేరక, విద్యాధికులయి, సాంఘిక సేవచేయతలచు శ్రీచంద్రమాలి, నరహరి, బాపినిడు, వీరబ్రహ్మచారిచౌదరులకు శ్రీచౌదరిప్రభృతులు సహాయమును, గౌరవమును కల్పించి, వారికి అన్యులదేశములోనుంటిమే, మనవిద్య సుపయోగించుకొనువారు లేక యను విచారమును మానుట మంచిది. నే నొకను ప్రజాసేవాభిలాషి, ప్రజల సేవకుడుగనే యున్నా ననియు జైప్తియం దుంచుకొన కొరచున్నాను.

దివ్యరంగవైద్యశాల

శిల్పపాలెం: రమ్మ చిత్తమొండి న్యాయవాది సాంఘిక గాంధీజీ ఇచ్చి తుదిచెప్పినట్లు, వ్యాధి తగ్గింపు, శిల్పగుడిచి తం, రి నాటువైద్యుల ప్రాంతీకములు తెలిపినవారికి - తేలుముందు ఇవాల.

కాకరపర్లు

ది 22-5-28న తేదీనాటి రాత్రి 7 గంటలకు తెలుగు తాలూకా కాకరపర్లు గ్రామమునందు పదమ గ్రామపంచాయతీ ప్రసిడెంటుగారగు, మ-రా-రా-శ్రీ చర్ల నారాయణశాస్త్రిగారు గ్రామ పునర్నిర్మాణ సూచనలను జరుగరగు ఆసందీవ్యాస శర్యుగాడు, పండిత పెనుమెత్తపత్మవారాయణరాజుగారు, అగ్రామమునందలి మాల మాదిగల గూడెములయొద్దకు బోయి వారిలోవారికి గల చెరములను శాంతింపజేయుటకు వారికి ప్రత్యేకముగా నొక సభజరిపిరి. ఆసభకు మాలమాదిగ లందఱును, మాలుగురకు పైగావచ్చియుండిరి.

ఆపును వారికి మీలోమీకుల బద్ధత రహితము మూల సమగ్రముగానుండిన సఖ్యముగానుండవలయుననియు నట్లుండిన మీరలెం తెంతటి కార్యముల నయిన చేయగలరనియును, నితరులప్రోత్సహముచే నెప్పుడు విరోధ పడవలదనియు, మొకవసరమైన యెడల నుత్తరాలని గౌరవనీయులగు వారి యొద్దకుబోయి వారి సలహాలను బొందుచుండవలయు ననియు నట్లు నడచుకొనుచుండిన నెక్కువ లాభములను బొందగలరనియు నైకమత్తయును గూర్చి కిపులముగా బోధించిరి.

మఱియు మీమీయిండ్లకు నెప్పుడును కుభ్రముగానుంచు కొనవలయుననియు, మీ గూడెములలోని విస్తృతములనుదలి పెంట, మఱికినీరు మొదలగు చెడుపదార్థములను తలముగా నూడ్చింపుచుండవలెననియు, వస్త్రములను ముడికి లేకుండ నుంచు కొనవలయుననియు, తినుపదార్థములను నీగలు, దోములు మొదలగు నవి చుసరకుండునట్లు కుభ్రముగు పాత్రలలోనుంచి మూతలు పెట్టుకొనుచుండవలయుననియు, నెప్పుడు చెడతనముగా నుండ మాడదనియు, నారోగ్యమును గూర్చిమాడ చక్కగా బోధ చేసిరి. ఇంకను విద్యావివరములు ముంబలగు నెన్నిటికో గూర్చి విశదముగా బోధించిరి.

సభ్యులును చెప్పిన వివరముల నన్నిటిని చేచి యొగ్గిచిని తమలో నంతకు ముందున్న పరస్పరద్వేషములను మాని సఖ్యముగా నుండు మనియు నారోగ్యముగా నుండుటకు తగిన యలవాటలను నేర్చుకొందుమనియు వాగ్దానముల నొసర్పిరి.

మఱియు వారు తాము మిగుల నారోగ్యముగా నుండుటకు విశాలముగు గృహము లుండవలయుననియు నట్టి యిండ్లు కట్టుకొనుటకు తగిన భూవసతులు తమకు లేవనియును చెబుతు కొనిరి. అందులకు గ్రామపునర్నిర్మాణ సూచనలను జరుగరగు మ. రా. రా. శ్రీ ఆకుండి వ్యాసశర్మగారు వారికి ఇంట్లకట్టు కొనుటకు భూములకై తగిన ప్రయత్నములు చేయుదుమని నెలఁచిరి.

సభ జయప్రదముగా ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

మరిపూడి

పోస్టాఫీసు

ఈ గ్రామమున గత డిసెంబరు 1-వ తారీఖున యక్స్పిరి మెంటల్ పోస్టాఫీసు నొకదానిని స్థాపించిరి. అది దినదివాళి వృద్ధియై వాస్తవ అధికారుల విశ్రాంతికి నాకర్పించినది. కావున దీనిని రి మాసముల గడువు దాటకమునుపే ఖాయముచేసి రని వ్రాయట కెంతయు సంతోషించుచున్నాను.

పెదనందిపాడుకు రోడ్డు ఇదివరలో గుంటూరునుంచి మదరాసుకుపోవు రోడ్డులో నుంచి కాశీవిశ్వేశ్వర ఆలయముకు ముందుగా మర్రిపూడి గ్రామమునకు రోడ్డుకలదు. ఇప్పుడు ఈరోడ్డును తాలూకాబోధువారు పూర్ణగ్రామమువరకు వేయుటకు పూనుకొనిరి. దీనికోరకై రైతులు ఇచ్చిన 3000 రు. విరాళమును తాలూకాబోధువారు గ్రహించిరి. కాని పని ప్రారంభముకాలేదు. పూర్ణగ్రామమునుంచి పెదనందిపాడువరకు గవర్నమెంటు పొరంబోతులే కావున రోడ్డుపోయెటకు కాంపెన్సేషన్తో పనిలేదు. కావున ఈ రోడ్డును సరాసరి పెదనందిపాడువరకు వేయుదురని తెలియుచున్నది. ఇది వెంటనే పూర్తియైనచో పెదనందిపాడు వరకు మనకు, బాటసారులకు మహాసుభువు గానుండును. ఇది ప్రజల కత్తింతో పకరమైనపని గావున తాలూకాబోధువారు వెంటనే తగుశ్రద్ధ వహించుటగాక.

(ఒక విలేఖరి)

మోహినితైలము 5 తుల నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0. శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. అమృతాంజనం దివో, బొంబాయి - మధరాగు.

మెయోకన్య గ్రంథము

దీనిని భాగ్యం అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

బుగన్యోకన్య అంధ్రానుగారి రెండవ శేఖ

మీస్ మెయో గ్రంథ ఖండనము

పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్ర మాయనకు చాల బాగుగా తెలియును. ఆయన కుమారుడు ఆమెకాగ్ పాశ్చాత్య నవీన వైద్యశాస్త్ర మునే చదువుచున్నాడు. పాశ్చాత్య వైద్య పాఠశాల విధానములు ప్రపంచమున ప్రజల దురవస్థ నత్యధికముగా తొలగించెనని ఆయన తెలుపుచుండును పాశ్చాత్య విషయము లో ఆయన మిక్కిలి హెచ్చుగా నీరెండు శాస్త్రములనే ఆదరించుచుండును.

గాంధీ గారు

గాంధీగారిని గూర్చి గూడ ఆమెయింటలే యింతల కే విషయము తీసిపోవీరినది అవశ్యమైనది. ఆయన వాక్యములలో కొన్నిటి కామె గాంధీగారిని ప్రశంసించిన మాట నిజమేగాని గాంధీగారిని నిరసించుటయే ఆమె ప్రధాన పంక్తులు. పూర్వాపరమున గాంధీగారికి శస్త్రము చేసిన దాక్తుడును గాంధీగారికిని గల వైతనిగూర్చి ఆమె వ్రాసిన వాక్యములలో కొన్నిటి కామె వ్రాసిన వాక్యముల కనబడెను. ఇంత కర్మకేసును ఇట్లన మామె గ్రంథమున మరేచోటను కనబడెను. ఆరోజులలో నేను గాంధీగారి యొద్దనే యుంటిని. ఆమె వ్రాసినదంతయును కల్గియు. గాంధీగారును దాక్తుడు యెన్నడును అనియుండని మాటలను వారనినట్లామె వ్రాసినది. రిల్లీ తిల్లీ కాలేజీలో భారతీయ పాశ్చాత్య వైద్యవిధానముల రెండును సమముగా బోధింపబడుచున్నవి. అందు ప్రారంభోత్సవమును మహాత్ము లొసంగిన యువశ్యాసమును చదివినో పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రవిజయమున గాంధీగారి భావములు వేరనియు. మెయోకన్య వ్రాసినది వేరనియును స్పష్టముకాగలదు (నెంబరుండిమా 24-5-28)

గుంటూరు మండల జాతీయమహాసభ

తుమ్మపూడి

ఆయా: గుంటూరుమండల జాతీయ మహాసభ తుమ్మపూడి గ్రామములో 1928 సం॥ జూన్ 6, 7 తేదీలలో మహారాజశ్రీ పిల్లలమర్రి అంజనేయాలయమునందు, యల్. సి. గారి ఆధ్వర్యమున జరిగెను. మునెల్లా ప్రజాపక్షము రాజకీయ వ్యవహార, వాణిజ్య, విద్యావిజయములలో గల ఇబ్బందుల గూర్చి చర్చింపబడెను ఎల్లరు విచ్చేసి సభ జయప్రథముగా జరుగునట్లు తోడ్పడుటకు ప్రార్థించెను.

చిత్తరేవునకు.

వాసిరెడ్డి పార్థసారథి వరప్రసాదు,

అహ్వానసభ్యుడు.

పుత్తూరుకం (శ్రీ)కృష్ణయ్య,

అంచా శివయ్య చౌదరి,

ఉపాధ్యక్షులు.

సూర్యదేవర సంజీవరాయణు,

శాఖమూరి సూర్యనారాయణ,

సంయుక్త కార్యదర్శులు.

కార్యక్రమము

6-6-28

ఉదయం 7 Xoll

11 Xoll

సాయంత్రము 4-30 Xoll

7-6-28

ఉదయం Xoll 6-30 మహాసభ.

సాయంత్రం Xoll 5 మహాసభ.

(విభావూరు రైలుస్టేషనును తుమ్మపూడి రెండు ఫర్మాంగులు)

ఇందు, మిస్ మెయోదొరసాని భారతదేశమును గూర్చి వ్రాసినయవాన్య, దుస్వహ, దుస్థితి, దుర్భాగములు, వాటిని ఖండించుచు భారతదేశ నాయకులవ్రాసిన యఖండనములువిశదముగ వ్రాయబడినవి. మిస్. మెయోమిథ్యాభావములకు మోసపోకుండుట కొరకు యఖండనమును ప్రకటింపమని యాంధ్రమహాజనులందరూచేత హెచ్చరించుచున్నాము. నెల 1.

జి. ఎస్. శాస్త్రి అంతు కో
తపాలాస్టేట్ నెం 110, మద్రాసు

ఆంధ్ర భారతీత్థ

సంచారోపన్యాసము

మందసా మహారాజులంగారి ఆతిథ్యము

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

మందసా, మే నెల 27-భీమని పట్టణమున ఆంధ్ర భారతీత్థ జయంతోత్సవములకు విచ్చేసిన ప్రతినిధు లగు దాక్తులు బుర్రా శేషగిరావు పంతులు, శ్రీ జగన్నాథపాడి ఖండంగాగార్లు, కొండపల్లి జగన్నాథరావు, వి. ఎస్. శర్మ, కోన వేంకటరామశర్మ, పక్కలంక అయ్యతరావుగార్లు గల వాము మండలమునందలి బాగువా వ్రాసినవారు వచ్చి అచ్చటి శ్రీకృష్ణదేవాలయ ప్రతిష్ఠాపనోత్సవములలో పాల్గొని మొన్నటి దినమున శ్రీ మందసా సంస్థానాధీశ్వరుల శాహ్వానమున నిచ్చటికి విచ్చేసిరి.

శ్రీరాజావారి దర్బారున మొన్న రాత్రి గొప్పసభ జరిగింది. సంస్థానోద్యోగులు పురవాసు అనేకులు విచ్చేసిరి. శ్రీ రాజావారి సభ కన్యకాతీ విహించిరి ప్రథమమున కోన వెంకటరావు శ్యామల రాజధర్మములను గురించి తాము నూతన మగంధంఃన వ్రాసిన హిందూదేశ రాజ్యాంగ తంత్రము ఊండి చదివి సభవారికి వినిపించిరి. తరువాతి శ్రీ బుర్రా శేషగిరారావుగారు భారతీత్థ స్థాపనోద్దేశ్యములను గురించి వాని నీరీతిని సావరణలోనికి తెచ్చి తాము గత నాలుగు సంవత్సరములనుండి యేరితిని నేపథ్యము చేస్తున్నదియు సభవారికి వివరించుచు మాట్లాడిరి. పిమ్మట కొండపల్లి జగన్నాథ దామగారు పారికధారూపమున పొచ్చి వీశాధునిక భారతదేశ పరిస్థితులనుగురించి విశ్లేషణ సుపన్యసింపి చి చిత్తుల నందరిని ఆనందపరిచిరి. అంతటితో నాటి సభ ముగిసెను.

నిన్న యుదయమున పట్టణము శ్రీ రాజావారి వ్యవసాయ త్రేత్రమున, తోటలను దర్శించి, అచ్చట శ్రీరాజావారు వ్యయముగా వ్యవసాయవిషయమున చెయ్యవచ్చు పరిశ్రమను గాంచి కృతార్థులయిరి.

నిన్న సాయంత్రమున మరల గొప్ప సభ యొక్కటి శ్రీరాజావారి దర్బారు మందిరమున, శ్రీరాజావారి యాజమాన్యమున జరిగెను. మొన్నటి కన్నులు, పెక్కు-పండి సభకు విచ్చేసి, యుండిరి. ప్రథమమున భారతీత్థ కీ సంవత్సరము శ్రీరాజావారిదొరగ నెన్నుకొనబడిన సత్కారంక అయ్యతరావుగారు గ్రామ పునర్నిర్మాణోద్యమమును గురించియు, దానినెలన గ్రామ జవాంగమునకు, అందు ముఖ్యముగా రయితాంగము నకు కలుగు లాభములను గురించియు తెలుపుచు మాట్లాడిరి. పిమ్మట వి. ఎస్. శర్మగారు ప్రస్తుత విద్యాపద్ధతులను గురించియు, వానినెలన దేశమునకు కలుగుచున్న అర్హములను గురించియు, దేశభావోద్దయమునకు మున విద్యాపద్ధతులను వీరితిని మార్చవలసినదియు వివరించుచు కొంతవరకు మాట్లాడిరి. అటుతరువాత కొండపల్లి జగన్నాథ దామగారు శ్రీకృష్ణుని చాలాకిడులను పారికధారూపమున సంకీర్తించుచు సభికులనెల్లర శానందపరిచిరి.

శ్రీ శేషగిరారావుగారు, భారతీత్థ పక్షమున శ్రీరాజావారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక ఖండనముల పురస్కరించుచు, మాట్లాడిరి. శ్రీరాజాగారు తదనంతరము, గత రెండు దినములు విశ్వవిద్యాలయ పట్టులు తమ సంస్థానముల నిచ్చిన మహాశ్యాసములకెంతయు సంతసించుచు, విశ్వవిద్యాలయ కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు తాము నిరంతరము తోడ్పడుదుమని వాగ్ధత మొసంగిరి.

నాటిరాత్రియే పట్టులు మందసానుండి బయలుదేరి విజయనగరమునకు వెళ్లిరి. పట్టులు మందసాలోనున్న రెండుదినములును, సంస్థానాధీశ్వరులు, వారి యుద్యోగులు జూపిన ఆదరణ చేసిన అతిథి సత్కారము వర్ణింపతరము కాదు. వారి ఆదరణను పట్టు తెన్నటికిని మరునవలలు.

అగ్ని ప్రమాదము

దివితాలాకా యార్లగడ్డ గ్రామంలో అగ్నిప్రమాదము కలిగి 26-5-28 తేదీ వరకు 11 ఘంటలు మొదలు 2 ఘంటల వరకు 12 యిండ్లు 11 చావులు చూసిన అయినది. ధననష్టం రు 16000-0-0 అంచును. ప్రజలు అల్లలాడుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

* * * *

27-5-28 తేదీ కాకినాడ జగన్నాథపురములో గోలీలు పేట పరిశోధనకు మధ్యాహ్నము 12 గంటల వేళ అంటు కొని పరమరామస్వామి యయ్యెను. నూతన 400 ఇండ్ల వరకు కాలిపోయినది. కొద్దిగా ప్రాణనష్టములు గూడా కలిగినవి. పురవాసులు కాలిపోయిన యిండ్లు గలవాండ్లకు ఆస్తిప్రదానము మొదలుపెడుచుచు లానక్షయమిడిరి.

పు ర వా సి.

గుంటూరుమండల జాతీయమహాసభ

తుమ్మపూడి

తుమ్మపూడిలో జూన్ 6, 7 తేదీలలో జరుగు గుంటూరుమండల జాతీయ మహాసభకు ముప్పది వారంబట్టి కావలసి యున్నది. వారంబట్టిగా జేరవలచువారలు ఇంటనే వారి చిరునామాలను ఈదిగువ చిరునామాకు తెలియపరచవలెను. వారంబట్టి జూన్ 5 వ తేదీ ఉదయమునకు తుమ్మపూడి రావలయును. దరఖాస్తులు ఇంటనే పంపగోరెనను. మండల మహాసభకువచ్చు ప్రతిభులు మరితరులందరు వారితో వచ్చుటలు, చెంబులు తెచ్చుకొనిన చాలామందిది. ప్రత్యేక సదుపాయములు కావలయునని వెంటనే ముందుగా మాకు తెలియపరచవలయును. ప్రతిభులను ఏకాద్వి సంఘములుమాత్రమే పంపిరి మిగతావారలూడా త్వరలో పంప ప్రార్థన.

సూర్యదేవర సంజీవరాయణం

శాఖమూరి సూర్యనారాయణ,

సంయుక్త కార్యదర్శులు

* * * *

తుమ్మపూడిలో జూన్ 6, 7 తేదీలలో మహారాజశ్రీ పిల్లలపత్రి ఆంధ్రజేతనము పంతులు యం యత్. సిగారి అగ్ని త్రుతక్రిందజరిగిన గుంటూరుమండల జాతీయమహాసభకు శ్రీదా క్షుణ్ణ సూర్యదేవర సంజీవరాయణం గారిని చాలాబట్టి కృతజ్ఞులగా ఎన్నుకొనిరి.

శాఖమూరు సూర్యనారాయణ

సంయుక్త కార్యదర్శు.

విజయ నగరము

(వ్యక్తియవిలేఖరి)

విజయనగరము, 26-5-28 ఈ మధ్యను ప్యరాజ్యదేయి వీ ఎక్స్ ప్రిసు ప్రక్కల ప్రయోజనపడిన అప్రమత్తములు, రామావతారంపై ఉద్యోగపు ముప్పు లబధములనయ్య, ఆధార మేమి లేదనియు తెలియుచున్నది.

అగ్ని ప్రమాదము, దెంకాప

28-5-28 మధ్యాహ్నం ఒక గంటకు ఇంటిలో ఉండి డిక్కలు కాలింపుంటూ ఉంటే అది విడిచివేసి ఇల్లుంటున్నా దనియు, తర్వాత నువ్వరు డిక్కలను పరమరామస్వామి అయినట్లు తెలియుచున్నది. మధ్యాహ్నం ప్రవండావార్తాంశునికి సాయము ఈ అగ్ని దేవుడు ప్రజల కలవకాని యిట్లు ప్రమాదము కలుగజేసెను. ఎక్కడనో కొద్ది కొంతలు దక్క మిగిలిన పూర్ణిన్నియు తలపరిచినది. ఒక కంసాలియు, ఇద్దరుదేవక మనుష్యులు అగ్ని కావాలిగావించబడిరి తెలియుచున్నది. ఒక దేవరనానియంటు బట్టలన్నియు కాలిపోయినవి.

పోలీసువారి చర్యలు

ఈ మధ్యను పోలీసు సబ్ ఇన్స్ పెక్టరు సత్యనారాయణ పంతులుగారు కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షులు సూరంపల్లి విజయరామయ్యగారికితోయి శ్రీయంత టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు ఈ జిల్లాలో వచ్చి చేసినపనినిగురించియు, యే గ్రామములు బోయినదియు, ఎవరో సంప్రతించినది భోగట్టాచేసిరి.

చంటిబిడ్డల ఆ జీర్ణవ్యాధులకు నిరపాయ కరమగుమందు

"FIFTEEN POINTS FOR MOTHERS."

This the name of the invaluable book let given free with every bottle Woodward's "Gripe Water," the one safe remedy for all digestive ailments in babies and young children.

Here is one of the points "Never put baby to sleep using so-called remedies which contain narcotics". Woodward's "Gripe Water" is free from all dangerous drugs.

WOODWARD'S "Gripe Water" KEEPS BABY WELL

W. WOODWARD (1920) Manufacturing Chemist, 79-87, Fortoss Road, London N. W. 5.

ఉడ్ వర్డ్స్ గ్రిప్ వాటర్ ప్రతియంట నుండ తగినది.

శ్రీ. పాద నరసింహం (బడల్స్) కాకినాడ వారి వద్ద దొలకను.

అమృతచూరు

తెనాలి తాలూకా అమృతచూరు గ్రామమునకు కమ్మవారిలో నోక యపూర్వ వివాహము జరిగినది. వధువు గుంటూరు లోనుండు కారదానికేతనములో గురుకులవాడమొదలవచ్చుచు 5 సంవత్సరములలో సంస్కృతాంధ్రములందును హిందీయందును మంచి పండిత్యమును సంపాదించి సాహితీపరిక్షయందు తీర్థరాలాయెను. ఎవడు విజయనగరములో మహారాజావారి సంస్కృత కలాకాలయందు ఉభయభాషాపాఠి, అంత్యపరిక్షను (ఫెరట్) చదువుచున్నాడు. వధువునామము వేమలపల్లి శులసమ్మ, పదునాలుగేండ్ల వయస్సులోని వకనీచామము జాన్తి శ్రీరాములు 20 ఏడ్లు కలవాడు. వివాహసమయముండువురును శుద్ధవర్ణులు ధరించిరి. ఇద్దరూ లింగపురుషులనే కభావలూ పొండిత్యము కలవారగుటచే నీ వివాహము చూచుటకనేక వివాదంబు లుటడెంచి యాశ్చర్యపరమైనది యుచు దిరి.

(ఒకవిలేఖరి.)

మచిలీపట్నం

(ఒక విలేఖరి)

మే 28: ఈ మధ్యను పల్లెములో కొందరు యువకులచే ప్రారంభించబడిన నీ ఏ యిస్. సెమెంటువో చదరం గపు పోటీపండుల మూడవ "రవుంకు"లో గెలిచిన వాసారామమోహన్ రాధాగారిని. ఇందులో అవ్యయముచేసి ఆరు నలు వాలగవ "రాండు"ను అడవికిండా ఇవ్వవలె అనించి పూర్తిచేయున్నాడు. సదరు ఆక్రమమును సూర్యప్రసాదేం టెన కొమ్మారెడ్డి పట్టాభిరామయ్య చౌదరిగారితోన కేకటరీ గారకు ప్రకేగి వెంటిలూరాయణ గారితోను చెప్పినను వారు పెడచెప్పి పెట్టినందువల్ల అంచుకుగాను క్రమమేన చర్య తీకు కొనుటకుగాను వారికిలూగాదిద్వారా సదక ప్రేసిడెంటు కేర లుగొగ్గును నోటినుయిప్పించిరి. ప్రకేగి కాగేత్యర రావుగారు ఈతగాదా ఆటలోమధ్యన ర్తిగా యుండిరి. ఈ కాగేత్యర రావు గారు గడచినరోజున రామోహనరావు గారితో వరాజితులైరి.

ప్రజాసంఘము

ఇటీవల తురగా లక్ష్మీనరసింహారావుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగిన కార్యనిర్వాహక వర్గపు సభలో ఈ దినవ సదహరింపబడిన తీర్మానము అంగీకరింపబడెను.

"ఈ మ్యూనిసిపాలిటీవారు ప్రస్తుతపునాభావిరుద్ధతలో (Pecuniary circumstances) నూతన ప్రదేశమున కూర కాయల మార్కెట్టును నిర్మించ బూసరాదరియు, మ్యూనిసిపాలిటీవారు పట్టామండలి గ్రామమ్యూభాగములకే నీటిని సప్లయ చేయజాలనన్న వ్యవహార, గవర్నమెంటువారికే కొన్నితలు బులుపడి యుండగా యిట్టి నూతననిర్మాణములకు గడంగరాద నియు ఈ సంఘమువారే దృఢనిశ్చితాభిప్రాయమై యున్నది"

కాకినాడ

కాలమానము

కాకినాడ, మే 28:—రోహిణి కార్తికయుక్త మహిమ సంపూర్ణముగా జీవరాసులన్నియు ననుభవించుచున్నది. ఉష్ణాధిక్యము మితిమీరినది. నూనోదయమవృత్తినండియు ఏదిలోనికి వచ్చుట భయమగుచున్నది. ఉష్ణగాలి కేరీరమును మార్చివేయుచున్నది. గూడెమును గ్రామములు అగ్నిహోత్రుని కర్పితము అనుచున్నట్లు నార్తలు వచ్చుచున్నవి. రెండవంభా నిన్నున కాకినాడ జగన్నాథపురములో గోలీలపేట తలలబడినది. నేటిఉదయమున జగన్నాథపురములో యేటివారినన్న యిండ్లు ఆంటుకొనెను. రేలూరు, కొయిరిగిరి మున్నగు గ్రామములు అగ్ని కావాలియమంటలు తెచ్చెను. సాపము, వీసడవల దుర నభి శెప్పవలవికారు

పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘము

నిన్నయోదయమున కాకినాడపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము కార్యనిర్వాహక వర్గము సాధారణసంఘమును సమావేశమై శ్రీరావలీ రాంధోరాయణగారి యధ్యక్షత్వక్రిమి విశేష ప్రసంగమొనెను. యాక్రమితిర్మానములు చేయబడెను.

1. పొరకాం గెలు సంఘమునకు విరాళములును : : : : : లను యెక్కువగొల్పడం, పోవుచే పూనికితో ప్రచారము జరిగించుట విశేషమునడమెనది

2. కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపల్ పార్టీవారు ముఖ్యముగా ప్రతిమ్యూనిసిపల్ పార్టీవారు పూర్వము సభిల జరిపించుచు మ్యూనిసిపలు ల కేయింపుచున్న, చర్యజరిపించి తప్పిద్యో పనిచేయ (లండు)ను, త్వరలో అనగా జూన్ 15న తేదీలోపుగా అధికారవర్గమున్న నిబంధనలన్ను యేర్పాటుచేయగలదులకున్న కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపల్ పార్టీ సంఘమును కొడుకు నిర్ణయించడమైనది.

3. మ్యూనిసిపలు కాంగ్రెసు సభకమిటీ మీటింగులు సభకమిటీమొదలగడచినందుకొక్క సమ్యక్తమైన తప్పక కాన్సిలు హాలోలో జరిగించవలసినదని కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపలు పార్టీ వారికి తెలియజేయడమైనది

పెక్కుమాసకులంపి శ్రీ లక్ష్మరాజు సుబ్బారావు గారు కాన్సిలుహాలో కట్టక పట్టలు యిండ్లవద్ద గావించిరనే యాక్షేపణముమీద యాతిర్వాకముచేయబడెను.

శ్రీ బులుసుసాంబమూర్తిగారు నగర కాంగ్రెసు సంఘమునకు అధ్యక్షులుగానుండుటకు యేకగ్రీవముగా తీర్మానించడమైనది.

శ్రీవర్ధా వెంకయ్యగారు యా అధ్యక్షపదవికి రాజీనామా వొసంగినందున,

5. రాబోవు మ్యూనిసిపలు యెన్నికల విషయముపై మీటింగులో ఆలోచించుటకు నిర్ణయించడమైనది.

వారణాసి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు

బందరు హిందూ కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగ నయ మింపబడిరి.

కీర్తికేసులైన బ్రహ్మశ్రీ నోరి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు

వీరు విభవ సం॥ శ్రేష్ఠకుల పట్టికనా 25-5-28 రాత్రి వొంటిపుంటు కాకినాడ జగన్మోహనరావుగారి వారి కన్యకా మండు స్వర్ణమలైరి (వాయుబంధము చింతించునాడను. వీరికి 70 వత్సరముల వయస్సుండును. శ్రీ శాస్త్రిగారి కాలిలో విద్యాభ్యాస మొనర్చి సుప్రకాశములయియును విభవమన మొట్టియు, జగద్విఖ్యాతమైన శ్రీ శాస్త్రిగారి సహాధిపతి విశేషకీర్తి నార్జించిరి. మరియు శ్రీ శాస్త్రిగారి అన్ని భావలు ధారాళముగా వ్రాసి జరుపుచుండునగు వీరు బాల గంగాధరతిల్క్ మహాశయునిచే రచింపబడిన గీతాబాష్యము ను సంస్కృతములోనికి తెనిగించి వ్రాసిరి. యింకను శ్రీ శాస్త్రి గారు గొప్ప గొప్ప పద్య కన్యకాపరమి స్వీకరించు చుండెడి వారు. చాలనొట్ట కాతేతలలో సంస్కృత పంథోవాధ్యాయులుగా బనిచేయుచుండిరి. చాలనొట్ట సంస్కృత పరిష్కార కారులుగాగూడ బనిచేసిరి. శ్రీ శాస్త్రిగారి వద్ద విద్యాభ్యాస మొనర్చినవారెందరో విద్యావసులై కీర్తి నార్జించుకొనుచుండిరి. కాకిలో శ్రీ శాస్త్రిగారి పేరొచ్చిన మాత్రమున చేతులు జోడించి నమస్కరింపనివారుండరు. శ్రీ శాస్త్రిగారికి సంతాన ప్రాప్తిలేనికతన వారి సహోదరులే వారి యంత్యక్రియలు గావించిరి. మొత్తముమీద జగద్విఖ్యాతమైన కీర్తి నార్జించి పండిత శిరోభూషణ మని వేనోళ్ల నుతింపబడిన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారిని సాధారణముగా యెల్లరుయెరిగియే యుండురు. వీరి మరణమువలన నిజముగా మన భారతదేశమునకు తీరని దుఃఖము వాటిల్లినది. కావున శ్రీ శాస్త్రిగారి మరణమునకు సానుభూతిని జూపుచు శ్రీ శాస్త్రిగారి యాత్మకు సంపూర్ణ మైన శాంతి యొసంగగలదులకు సరమాత్ముని యెల్లరు ప్రార్థింతురుగాక.

(పురవాసి)

డాక్టరు రవీంద్రనాథ్ రాగూరుగారికి మెసెజరీ మారిటెము కంపెనీవారు స్తీమరుపై అల్పాహారములను దొంగిరి. కవీంద్రుడు మధ్య నాసీనుడై యున్నాడు. వారి స్రక్కను కొడలు, వెనుక కంట ద్వమలతో కుమారుడును, ఆగ్రానుగారును ఇతరులును నిలిచియున్నారు. (ప్రె. ఫో. పీ.)

నైమనుసంఘ స్తంభనము

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారి యభిప్రాయములు

పానగలు రాజాగా దుడకనుండలమున నైమను సంఘ విషయమున నొసగిన యాభిప్రాయమునూర్చి ప్రశ్నింప సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు తమ యభిప్రాయముల నిట్లుచెలిపిరి. సామ్రాజ్య కాపనసభ, రాష్ట్రీయ కాపనసభలు యెన్నుకొనిన సంఘములకు రాయల్ వారంటుక్రింద పైందవ ప్రతినిధులుగ నియమించుట నా కిష్టములేదు. ఏమన అట్టి సంఘమున సామ్రాజ్య కాపనసభవారు నియమించిన అది నైమను సంఘముతో పరిపూర్ణముగా పాత్రోగారు అధికారమును కలిగియుండదను నభిప్రాయముతో నిట్టి సంఘములు పనికిరావని యనుటకు కారణము. కాని సామ్రాజ్య కాపనసభచే నియమింపబడిన సంఘమునకు స్వతంత్రమును పమానస్థితియును నైమను సంఘముతో గలగతేసినయెడల నిట్టి యాతేతన ముండదు. అట్టి సంఘము నకు తన అభిప్రాయముల నెలిగించి తన పలవల నొసంగుట కను సామ్రాజ్య కాపనసభకు అధికారముగలగును. ఈ సంఘమువారి యుద్దేశములను నైమను సంఘమువారు రంగీకరింపకున్నచో అప్పుడేమిచేయవలయునో నిశ్చయించుటకు దేశీయ లండనేయున్నారు.

తుదకు ఇండియన్ స్టేట్స్ ముద్రాకరము ఒక రాయలు కమిషను ఏర్పరపబడినది. రెండు స్వతంత్ర ప్రత్యేక సంఘములూ కార్యమునకై నియోగించుట అంత విశేషమైన కార్యము కాబాలదు అట్టి పైందవ సంఘమును నియమించుటచే పైందవులకు చక్రవర్తిగారచే నియమింపబడిన సంఘము నందు నమ్మకము లేదనుటకు వ్యక్తమగును. అటువంటి యప నమ్మకమే బ్రిటిషువారికి గూడ మనయందు గలుగును. ఈ యాలోచనలవలన ప్రస్తుత పరిస్థితుల కవయోగము లేకపోవుటయేగాక అందుకు మారుగా నీరెండు దేశములవారికిని మరొక మనస్ఫూర్తిని పెంపొందజేయుటయు, మనదేశములలో మరికొన్ని కక్షలు బయలుదేరుటయు సంభవించును. దురభిప్రాయములవలననే దేశములోని పరిస్థితులు వంత్ర ప్రికరముగ లేవు ఈస్థితినుండి తొలగుటకు సామ్రాజ్య కాపనసభవారు ఒక సంఘమును నియమింపవలెను అటువంటి సంఘము నైమను కమిషనుతో పరిపూర్ణముగా అధికారమును గలిగి యుండవలెను.

అఖిలపక్ష పథవారు స్వదేశభేదములనే తొలగించలేక పోయినందున, ఒక సంఘమును నియమించుటతో వారికార్యము పరిపూర్ణమనియు విచారముతో పాత్రోగారు నడిపిరి.

ఈజిప్టు గుణపాతము

బ్రిటిషువారు కార్యాచరణము. అభిప్రాయములవలననే వారు తీర్మానములను గావించరు. అచిరకాలమున గలిగిన ఈ జిప్టుదేశపు పరిస్థితులే మనలను జాగ్రత్త నుండవలసినదని చెప్పుచున్నది. నైమను కమిషనుతో కలిసి పనిచేయుటకు యుండి

యాలో ప్రజలును, పక్షములును గలవు. మన మట్టివారిచర్యలను ఖండించవలెను. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములను మొదటనుండియు యేవగించుచు కొందరు స్వదేశీయులే ఆ సంస్కరణములను పరిపూర్ణముగా నియమించుటకు దూషించిరి. సంస్కరణాభిరుచి కల వారందరు ఈ సంస్కరణములను పరిపూర్ణముగా వారివారి కార్యములను జయప్రదముగ నెరవేర్చిరి. ప్రజానుమోదముగ పరిపాలించుటకు రాజకీయ తత్వములే యెప్పుడును అవసరములేదు. స్వతంత్ర, సామర్థ్యముల గలవారు కావలసిన తరీఖ్డును తీర్పుముగ పొందగలరు.

గంజాంజిల్లా ప్రజలసంఘము వారు నైమను సంఘము వారికి ఆ సంఘమును పైందవు లేకుండు లేకుండుట ఆభంగమైనదనియు, తమ సంఘముతో పరిపూర్ణ అధికారములు గలిగి సామ్రాజ్య కాపనసభవారిచే నెన్నుకొనబడిన యొక సంఘమును నియమించుచో మితివాదులలో నధికులు నైమను కమిషను కు తోడ్పడెదరనియు, అట్టి యెడల నతివాదుల పలుకుబడి తగ్గువుననియు, వ్రాసిరి.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వ సహాయముతోను, నైమను సంఘసహాయమువలనను భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము సంపాదించవలె నన్నచో నీ నైమను సంఘమునకు సహాయపడుటయే ముఖ్యమని యీ సంఘమువారు దృఢాభిప్రాయము గలవారైరి.

1919 సంవత్సరపు సంస్కరణము లామోదించినవారందరు నీ సంఘమును సంఘములతోడ్పడెదరనియు అనివద్యముగానున్నది. గత జన్మితుపక్ష పథము గావించిన తీర్మానమును మొన్న ఉడకమండలమున మధ్యమార్గము ననుసరించు అభిప్రాయముతో తీర్చిదిద్దబడినది. ప్రజోపయోగరములగు పక్షమవార్లును ఈ సంఘమువారు ఆమోదింతురు. పరిపాలనా విధానమును తయారుచేయుటలో కంటే ఆర్థిక, సంఘపరిస్థితులను బాగుపరచు సంస్కరణములకు తమ సహాయము నొసంగుటలో నెక్కువ అభిరుచిగలవారుగ నీ సంఘమువారున్నారు. (మదరాసు మెయిలు)

గ్రామమునసబు హత్య

కల్లు దుకాణదారుని పగ కుంభకోణం, మే 29: నన్నిలం తాలూకాలో ఘోరమగు హత్య జరిగినట్లు వార్తవచ్చెను. గ్రామమునసబు రాజగోపాలయ్యంగారి శివము చెరువులో తేలుచుండెను. ఈమధ్యనే వీరు ఒక కల్లుదుకాణములో తప్పకొలతల మోసమును కనిపెట్టియుండిరి. అందుచే దుకాణదారుడు యితరులు కొందరితో కలిసి యీతనిని కొట్టిచంపి శివము చెరువులో పారవేళిరని అనుకొనుచున్నారు. తిరువాలూరు పోలీసువారు విచారించుచున్నారు. నాడారని మరికొందరిని ఆరెస్తుజేసిరి. (ప్రె. ప్రెసు.)

మొగులూరు చేరువకు కుందపురంలో గంగుల్లి నదియందు యిరువురు మాల బొలికలు స్నానమునకు బోయి నీలబడి చనిపోయిరి.

కేరళ రాష్ట్రీయ సభ

తీర్మానములు

మగవలలు గాంధీగారి మరణమునకు యీ సభవారు తమ విచారము పెరిగించుచు వారి సంస్మరణార్థము ఖాదీవస్త్రుల ప్రదర్శనకాల నొకటి గాపించుటకై ద్రవ్యనిధిలో ఏర్పాటుచేయవలయుననియు తీర్మానించడమైనది.

ఇకముందు ఏర్పడబోవు పరిపాలనా విధానమునందు కేరళ దేశ మొక ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా నిర్ణయించబడవలెనని తీర్మానించడమైనది.

యం. కె. నారాయణమూర్తి నిర్దోషునియొక్క వారిని గవర్నరుమెంటువారికిని జైలులోనుంచుట దూష్యమైన పనియనియు, యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అస్పృశ్యతాచారమును దేశములోనుండి తొలగింపవలెనని యీ సభవారు ఉద్ఘోషించుచున్నారు.

బాక్సొలీ తలాకాయందు ఆబాలగోపాలము ధీరత్వముతో కొనసాగించుచున్న సత్యాగ్రహోద్యమము యెడల కేరళ రాష్ట్రీయులు సంపూర్ణాభిమానములై యున్నారనియు ఆ సభమునందలి వారితో బాలు యీ యుద్యమమునందు కలిసి పనిచేయుటకు కేరళ సానులు ఉద్బుత్తులై యున్నారనియు తీర్మానించడమైనది.

సైమన్ కమిషన్ బహిష్కరణ విషయములో మలబారు ప్రజలందరూ సర్వవిధముల బహిష్కరణ పూర్తిగా కేరళేత్యవలయుననియు, రాష్ట్రీయ కాపనసభలోను సామ్రాజ్య కాపనసభలోను సభ్యులైన మలబారుజిల్లా ప్రతినిధులు యీ సైమన్ సంఘ బహిష్కరణమును కాపన సభలలో పూర్తిగా జరపవలెను.

బ్రిటిషు వస్తువులను బహిష్కరించవలసినదిగా ప్రజలందరికిని బోధించి బహిష్కరింపదగిన వస్తువుల వివరణ పట్టిక నొకటి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభవారు తయారు చేయవలసినదిగా యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఖాదీ నిధికొరకై కేరళ రాష్ట్రీయులలో సమాలయ్యిడి ప్రవృత్తము కేరళ రాష్ట్రీయులలో ఖాదీ ఉత్పత్తికాలను పెరిగించు నిమిత్తమే వినియోగించవలసినదిగా యీ సభవారు అభిలషారత చరకా సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

అండమాను దీవులలో నిలవ రాజ్యము నొకటి ఏర్పాటుచేయు నిమిత్తమే మలబారులోని మాపిళా కుటుంబములను బట్టి గొంపోయి ప్రవాసము చేయించుట చాలా దుర్మాయమని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

స్వదేశీసంస్థానములయొక్క షేరుమును బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజల షేరుమును భిన్నముగా పరిగణించి వారి కొక రాజ్యాంగవిధానమును వీరికొక రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించుటగూడ దనియు, స్వదేశీసంస్థానములలో కూడ ప్రజాహిత్య పరిపాలనాపద్ధతులే పెరిగిల్పబడవలయుననియు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

తైలీర్మానము ఆభిలషారత కాంగ్రెసు కమిటీవారికిని స్వయంప్రకారము వేరేసభవారికిని నిశ్చయించుటకై ప్రెసిడెంటుగారికి ఆధికారమివ్వడమైనది.

భారతబానియొక్క ఆభివృద్ధిని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యతీతమైన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే యని మద్రాసు కాంగ్రెసువారు చేసిన తీర్మానము యీ సభవారు ఆమోదించుచున్నారు.

మాధవన్ నాయరుగారు యీక్రింది తీర్మానమును సవరించిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సందాన మే కాంగ్రెసుయొక్క ముఖ్యోద్దేశముగా నిర్వచించవలసినదిగా వాటిని కలకత్తా కాంగ్రెసు సభవారిని యీ సభవారుకోరుచున్నాము.

కాని యీ తీర్మానమును ముంబై రామయ్యగారు ఆక్షేపించి ప్రతిపాదముగా ఉపసంహరించిరి.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే భారత బానియొక్క పరమాధ్యక్షముగా కాంగ్రెసు సభవారు తమ ఉద్దేశ్యము నిశ్చయించుకొనియున్నారు. కాని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతో సంబంధమును పూర్తిగా త్రొవ్వేసి జేసి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే ప్రతిష్ఠించుట కాంగ్రెసు సభయొక్క ముఖ్యోద్దేశమని సిద్ధాంతీకరించుట వల్ల భిన్నాభిప్రాయాల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు సహాయకములగుచున్నందున దేశస్వాతంత్ర్యమును కోరు అనేక దేశభక్తులు కలరు. వారందరూ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కామోదించుచున్న సామ్రాజ్యమునే కోరుచున్నారు. కనుక కాంగ్రెసుయొక్క ముఖ్యోద్దేశముగా నిర్వచించుట భావ్యము కాదు.

జవహరిలాలు నెహ్రూగారు దీనికి ప్రత్యుత్తర మిట్లు చెప్పిరి. కాంగ్రెసు ముఖ్యోద్దేశముగా చేయవలయునని యీ తీర్మాన పూర్వకముగా చేయవలయునని కలకత్తా కాంగ్రెసు హోదా సిఫార్సు చేయుచున్నాము. గనుక యీ తీర్మానమువల్ల ప్రమాదము లేదు.

కాన్పూరు మిల్లు సమై

కారణ మొకను తెలియుటలేదు

కాన్పూరు, మే 29:—ఎలిజిక్ మిల్లులో 2000 పని వారు యీ ఉదయము పనులనుమానిరి. వారు మిల్లు యజమానులకు వారి కష్టముఖము లేనియు తెలియజేయలేదు. మిల్లు యజమానులు పనివారిని తీసివేసినామని ప్రకటించిరి. పనివారి గాంధీద్యమ తగ్గిన తరువాత మిల్లు తెరువవచ్చునని వారు తలచుచున్నారు. ఈవద్దతి తమను లొంగదీయుటకని, బీదలను, నిష్పహాయులను నగు పనివారు తలచుచున్నారు. ఈకోవాకవారి సమైక్య కారణమేమో తెలియలేదు. (ఫీ.ప్రెస్)

బొంబాయి మిల్లు పరిస్థితులు

మదనమోహన్ మాలవ్యాగారు సాధించేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు

బొంబాయి, మే 29:—చాలమంది పనులలోనికి పోవుచున్నారన వార్త సత్యముకాదు. మరలు తుడుచువారు, యాంత్రికులు, గుమాస్తాలు తప్ప ఎవ్వరూ పోవుటలేదు. ఈ కోవా 'సంయుక్త సమై సంఘము' మిల్లు యజమానులతో రాయబారము ప్రారంభించినారు. ఇప్పుడు 'సమై సంఘము'లోని సభ్యులందరూ పనివారి ప్రతినిధులేయనియు, పై వారెవ్వరూ లేరగనుక తమతో నీకమీద మిల్లు యజమానులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపవచ్చుననియు వారు మనవిచేయుచున్నారు.

పండిత మదనమోహన్ మాలవ్యాగారు తన పలుకుబడి నంతయు నుపయోగించి, మిల్లు యజమానులను పనివారితో రాయబారముల సాగించి సాధి చేసికొనవలసిన దని ప్రాత్యాహము చేయుచున్నారు. (ఆ.ప్రెస్)

మైసూరు రాష్ట్రీయ మహాజనసభ

సత్యమూర్తిగారు ప్రారంభించిరి

మైసూరు, మే 28:—ప్రథమ మైసూరు రాష్ట్రీయ మహాజనసభ కేరళము భారతసంస్థానముల ఆభివృద్ధివిషయములలో వైస్రాయిగారు ప్రయోగించిన విధానము బాగుగాలేదనియు, భారతపరిస్థితులకంతమాత్రము అది సరిపోదనియు, సత్యమూర్తిగారు నడిపిరి. మైసూరు ప్రజలీదధియు పూర్తిగా నంగీకరించవలయుట వారిని ప్రశంసించెను. హిందూమహమ్మదీయ సమస్యవిషయము ముచ్చటించు వివిధమతములు మలములు సమరసభావమున నుండుట మంచిదనియు, బ్రిటిషుఇండియాలో తగాదాలన్నియు ఆంగ్లేయులవలననే కలుగుచున్నవేయనియు నతడు మదిచెను. మైసూరు నాయకులు బాగుగా పనిచేసి మహారాజాగారి యాధిపత్యమున సంపూర్ణ బాధ్యతాయత ప్రభుత్వమునకై ప్రయత్నములు చేయవలసినది యని ఉద్ఘోషించెను.

అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన మహాకవీలు మొదలియారుగారు పారిశ్రామికాభివృద్ధిని గురించి మాట్లాడి, ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును అన్యోన్యసహాయసంప్రది యుండవలసిన యావశ్యకతను వ్యక్తపరచిరి. (ఆ.ప్రెస్)

హిందూధర్మాదాయములబోధ

ప్రభుత్వమువారి ఋణమును తీర్చలేదు మంత్రిగారితో సంప్రదించుట

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఉదకమండలం మే 29:—హిందూ ధర్మాదాయముల బోధ అధ్యక్షులగు సి. వెంకటరంగరెడ్డిగారు ప్రధాన మంత్రిగారితో బోధ పరిపాలనకు సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్యంశములను చర్చించిరి. రావలసిన వసూళ్లు రాబట్టుట యందు ప్రభుత్వమువారివద్ద గ్రహించిన రిలక్షుల ఋణము తీర్చుటకు గల యిచ్చిందినిగూర్చి ప్రధానమంత్రిగారికి నచ్చజెప్పిరి. మంత్రిగారు ఆ విషయమై శ్రద్ధ గాలోచింప వద్దనము జేసిరి. రాష్ట్రీయ సంస్థల నిర్మించుట, ప్రస్తుతపట్టమును పరింపించుట గూర్చి చర్చించిరి సవరణగూర్చి జూలయిలో తిరిగి ఆలోచించెదరు.

చిట్టచివరకు తీర్మాన మధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

జవహరిలాలు నెహ్రూగారి సంచార

కార్యక్రమము

యీతల 30 లేదీ కన్ననూరు మకాం, 31 లేదీ వర్ధుగూరు మకాం.

కాన్పూరులో 144 సెక్షను

బక్రీదు ఏర్పాటులు.

కాన్పూరు, మే 29:—మహమ్మద జిల్లాయందు బక్రీదు ఉత్సవము సందర్భమున 144 సెక్షను వారిజేయబడెను. ప్రజాశాంతి సందక్షణముకొరకు యిది అవసరమని అధికారులు తలంచిరి. (ఫీ.ప్రెస్)

ఇండియన్ హాకీజట్టు

సిన్హా, మే 29:—ఇండియన్ హాకీ ఫెడరేషన్ అధ్యక్షులగు మేజరు ఇయాను బర్నూరుగారు యిట్లు విన్నవించుచున్నారు:—

ఒరిస్సా బోయెడి హాకీజట్టునకు రూ 45,000 కావలెను. ఇప్పటికి రూ 2,6000 మాత్రమే వచ్చినది. తూర్పుపియనుల యెక్కువ విరివిగా నిచ్చిరి. ఇండియన్ సయన్స్ మారుచాల తోడ్పడెను. హాకీయం దభిమానముగల భారతీయమిత్రులు సహాయము జేయవలెనని యీ విన్నవము ప్రకటించింది. (ఆ.ప్రెస్)

లాహోరులో బక్రీదు ఉత్సవము

బక్రీదు ఉత్సవము సమయమున అల్లరలు జరగకుండా సంతక్షించుటకు సగరమునందలి మేజస్ట్రేటు అందరిని ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరించిరి. తొమ్మిది ముఖ్య మసీదులయెదుట తొమ్మిదుగురు, మేజస్ట్రేటుల నుంచిరి.

యువతని తెలివోనువై బిలుచుట

చివరకు అరెస్టుగట

బొంబాయి మే 29:—తెలివోనువై అవమానకరముగ నూచవల గావించినందున చివరకు ఘోష, మంజి తాకూరు అను కిలంచందు దేవులందు కంపెనీలో గుమాస్తాలు అరెస్టు కాబడిరి. సర్, మన్మోహన్ రాంజీగారు విరెంతు మహారైను ఎవరో తెలియనివారు తరువాత తెలివోనువై పిలుచుచు హాగింగు తోటకురమ్మని ఏజేవో అసందర్భపు నూచవల గావించిరి పోలీసువారికి ఫిర్యాదుచేసిరి. వారిని పట్టుకొనుటకు ఒక పక్కాగము పన్నిరి. సర్ రాజీగారి కోడలు ఆతని కుమార్తె గానటించి తెలివోనువై ఆక్రొత్తవారితో మాట్లాడి 18 వ లేదీరాత్రి 10 గంటలకు తనతండ్రియింటికి వచ్చిన కలనుకొందునని చెప్పెను. తనయేర్పాటులన్ని జేయుదునేమియు భయము లేదనిగూడ చెప్పెను. ఆరాత్రి యిరువురు మద్రాసులు గూడ ఆయింటికి వచ్చిరట గేటుకాపరి వారిని సస్పాంసెను. వెంటనే అరెస్టుచేయబడిరి. మొదటిమద్రాయి రిప్పించుకొనెనుగాని పిదపపట్టుబడెను. బామినపై యిరువురిని విడిచిరి. జూన్ 11 వ లేదీ కేసు వాయిదా వేయబడెను. (ఫీ.ప్రెస్)

బిల్లు కలకత్తావద్ద నోల్దుపోవుట

బొంబాయి, మే 29:—కేరళా మద్యముల అను కంపెనీవారి బిల్ కలకత్తా కేంద్రము పురుషోత్తమునకు రూ 15,700 యిచ్చి బ్యాంకులో వేయమని నిన్ను పంపియింపిరి. (నోవలో నొక పిధియందు రోడ్డుపై తెలివితప్పి పడిపోయియుండెను. కడువాత నాతని అడుగుగా ఎండోవచ్చి తనకు ఒక తిరులపాకు యివ్వ వసులుచుండ తెలివితప్పిపోయెను. నోల్దు బొంగిలింప బడెనని చెప్పెను. కాని తిరులపాకు నలిగి యుండనందున పోలీసు వారు వానికధ సమృక్త అరెస్టు జేసి జూన్ 3 వరకు కేసులో నుంచిరి.

జోషీగారు జమీన్ పురము వచ్చిరి

ఆభిలషారత ప్రెస్ యూనియన్ కార్యదర్శి ఎస్.ఎస్. జోషీగారు ఈవదయము జర్నల్ పురంకార్మిక సంఘమువారి యాహ్వానమున వయచేసిరి. (ఫీ.ప్రెస్)

బొంబాయిలో అనేక దోపిడీలు జరుగుచున్నందున పోలీసువారికిని అనుమానించి పట్టుకొనగా వాడిద్యారా తెలిసిన రహస్యములబట్టి యితరులు 15 గురిని అరెస్టుజేసిరి.

టాగురుగారికి సందేశము

గొల్లపల్లి జమీందారుగారు వారిరైతులు కవింపిండ్లకు మరణి పనుడ్రయనమును గోరుచు తింపింపిరి.

లోకల్ బోర్డుల ఆక్తు సవరణ

తాలూకాబోర్డు లుంచవలెనా-జిల్లాబోర్డు లుంచవలెనా ప్రజల కర్తవ్యము (తనివారపు సుబ్బారావుగారు)

గవర్నమెంటువారు యానెలలో భోర్డు నెంటు బోర్డు నెంటులో సవరణచట్టమును ప్రచురించిరి. అన్ని బోర్డులకు బం పిరి. జూన్ నెలలోనే బోర్డుల అభిప్రాయమును తెలుపవలె ననరి. జూన్ మొదటివారమునకు యింకను మనరాష్ట్రములో తాలూకా జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలు యూనియను బోర్డు ఎన్నికలు మున్నగునట్టి జరుగునట్లు మాట గవర్నమెంటునకు తెలిసియు యంతర్వర్తంలో అభిప్రాయమును తెలుపమని కోరుటలో ఆగ్రహ మేమి! యీ సవరణచట్టముయొక్క ఉర్పు ఆగష్టులో సమా జేశమును కాసనపథక రావచ్చును. కాసనపథక జిల్లా తాలూ కాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గలరు. యీ సవరణచట్టమునుగూర్చి కాంగ్రెసు పార్టీవారు పాల్గొందులో తేక పూర్వకముగా తో యింకను తెలియదు. ఆంగ్ల యూనివర్సిటీ ప్రెజ్డెంట్ నే చట్ట ము తీర్మానమునకు వచ్చునగా అఖిలభారత కాసనపథకవారికి ఆమోదమునకు ప్రాయోజకమే తెలియదు.

మనరాష్ట్రములో ఆంగ్ల, తమిళ, కేరళ, కర్నాటక భాషలలో గూడిన రాష్ట్రము లన్నవి గావున భాషాప్రయు క్త రాష్ట్రమువారిగా లోకల్ బోర్డుల మహాసభను జూను అఖిల వారములో గాని జూలై లో గాని జరిపి ప్రజాను కూలమును సవరణ చట్ట మేదో నిర్ణయించి ఆ నిర్ణయప్రకారము వచ్చినచట్టమును అప్పి తించి కాసనపథకము పంపి కాసనపథకలో ఆమోదపత్రము లుకు పాటుబడుట ప్రజల కర్తవ్యమేయన్నది.

ఆంగ్లదేశమునకు శ్రీ నరసింహ దేవర సత్యనారాయణ గారు ఆంగ్లా లోకల్ బోర్డు మహాసభను జరుపవలెనను ప్ర యత్నములు చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఆ సత్యనా రాయణగారు కార్యకూరులు. యీసనని వారేకలపెట్టిన బా గుండును. యీ సభ జరుపు ప్రదేశముకూడ వారు నివసించుచు న్నుటువంటిన్ని గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకు ఫిర్మాకు కేంద్ర సానముగానున్నటువంటిన్ని తూర్పు గోదావరి జిల్లా ఆలమూ ర్తి గ్రామమునందే యీ సభ జరుపుట చాలముంచిది. పల్లెల లో జరిపిన నెక్కువ ప్రబోధము కలుగును.

చట్టములోని కేక నలనుగూర్చి యోచించుటకన్న జిల్లా బోర్డులనుంచవలెనే తాలూకాబోర్డు లుంచవలెనే ముఖ్యముగా యోచించవలసియున్నది.

జిల్లాబోర్డులుంచి తాలూకాబోర్డులు ఎత్తివేసిన ఎడల గవర్నమెంటువారి కోక నులువుగలరు. ఏదన జిల్లా నంతటియి కేంద్రమునకు తెచ్చినవారగుదురు. ఏ కారణములచేతనైనా ప్రజలకు యిచ్చిన సంస్కరణలను మరల గవర్నమెంటువారు స్వాధీన పరచుకోవలె నంటే ముఖ్యముగా ఒక్క ఆర్డుతో జిల్లాకలెక్టరు స్వాధీన పరచుకోవచ్చును.

జిల్లాబోర్డు నెత్తివేసి తాలూకాబోర్డు లుంచితే గవర్న మెంటువారికోక యిబ్బందిగలదు. తాలూకా రెస్సియోగలవు. యంతయుండి విసిపించుట నొకకన్నము. తీర్మానములు మున్న గునవి మాతృభాషలో జరిగితమే మాతృభాషకు ప్రాముఖ్య తనిచ్చుచున్నది. జాతీయసంస్థలకు జిల్లాబోర్డులకన్న తాలూకా బోర్డులే ఎక్కువగా తోడ్పడుచున్నవి. అందువల ఆలోచన టును లేకుండవలెననే తాలూకాబోర్డు లెత్తివేయవలె నను సుద్దేశ్యము గవర్నమెంటువారి కున్నది.

జిల్లాబోర్డులు ప్రస్తుతము చేయుచున్న పనులేవనగా కోర్టు పంతులలు, తేకదరివిద్య, విషయమై తప్ప మరేపనులను జూచుటకు మాట్కలేదు.

తాలూకాబోర్డులు ప్రాథమికవిద్య, చెరువులు, నూరులు గ్రామకోష్టు, పంతులలు, గ్రామపారిశుధ్యము, గ్రామ వైద్య సహాయము, అనుపక్షులు మున్నగు నెన్నియోగ్రామప్రజోప యోగకరమగు పనులకు సహాయపడుచున్నది.

జిల్లాబోర్డులండి తాలూకాబోర్డు లెత్తివేసినయెడల జిల్లాలోండే అన్ని గ్రామసౌకర్యములు రెవిన్యూ, డి. డివి యొ. డి. మున్నగు కాఖిలయొక్క అధికారులెంత కనకొని సహాయపడుచుండిరో అంతకన్నను ఎక్కువగా జిల్లా బోర్డులు కనకొని సహాయపడలేవు.

జిల్లా కేంద్రసానముగనుండి పనిచేయుటకన్న తాలూ కాకేంద్రసానముగనుండి పనిచేయుటకు ఎక్కువ యవకా శములుండును. తాలూకావాసులకు లోకల్ బోర్డులలో ఎ క్కువ జోక్యమును కలిగించుకొని సరిగా వినియోగించుటకు పాటుబడుటకు సాఫుకాశము లుండును.

గ్రామపంచాయితీలకు ప్రతి గ్రామములోను నుండు లాగున జూచి వాటికి ఎక్కువ అధికారము లిచ్చిన పిదప జిల్లా బోర్డు ఒక్కచేవుండిన బాగుండునను నొక విధానముగలదు. గ్రామ పంచాయితీలకు వృద్ధి అయ్యేవార్డులు కనబడదు. బా

గా పనిచేయుచున్న పంచాయితీల రిజిస్ట్రారును దేశమునని తొలగించి ఆసానే తెలవారిని నియమించిరి. దీని ఆగ్రహమే! గ్రామ పంచాయితీల ఆక్తుకూడ సవరించి ఆ చట్టము ను దీనితోపాటు ప్రకటించి సహేతుకమైన కారణములను తెలిపిన పిమ్మట తాలూకా బోర్డులను ఎత్తివేయవలెనని చెప్పి నను కొంతవరకు ఆలోచనయేమగు నుండెడిది.

ప్రతి తాలూకా బోర్డువారున్న తాలూకా బోర్డులుం చవలెననియు జిల్లాబోర్డు లెత్తివేయవలెననియు తీర్మానములు వేసి వెంటనే గవర్నమెంటునకు పంపుట శ్రేయస్కరము జిల్లా బోర్డులకూడ జిల్లాబోర్డులు నెత్తివేయవలెనని తీర్మానించి వాటి ఆత్మగౌరవము కాపాడుకొని దేశముయొక్క శ్రేయము నే ప్రాధాన్యముగ జూచెదరుగాక!

అటవిశాఖలో దూబరాఖర్చు

పబ్లిక్ అకౌంట్సు కమిటీసభ రసూలుకొండ రంపపుమిల్లు విక్రయించుట (ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

పల్నాకిమిడిరాజుగారి దానము? ఉడకమండలము, మే 29:—పల్నాకిమిడి రాజుగార రాయలు వ్యవసాయ సంఘసభ్యులు తమ కొనగబడిన ఖర్చు లమొత్తం అంతయు గవర్నరుగారికిచ్చి వ్యవసాయ కార్యము లందు ధర్మఖర్చుగ వినియోగింప గోరెనని బొంబాయి పత్రికల లో పడినవార్త కట్టి ఆధారములేదు.

నేను పబ్లిక్ అకౌంట్సుమిటి సభలో ప్రభుత్వము వారు అడవిశాఖలో కొన్నివ్యాపారముల సాగించుచున్నవాటి ఖర్చుగూర్చి చర్చించిరి. అట్టి యత్నములయొక్క అధికస్థితిని గూర్చి ఆక్టోబరు జనరలు ఆడిటరు జనరలుగారు కూడ ఆశ్చర్యించియుండిరి. కావునఅధికవిషయములగూర్చిపరిశోధింప ఒక ఉపసంఘమును నియమింపవలెనని ఆధికారేతర సభ్యులు వట్టుదలగ జెప్పిరి. పబ్లిక్ అకౌంట్సు కమిటీవారికి అట్టి ఉపసంఘమును నియమింప అధికారములేదు. కావున విశ్వసాధనముగారి ప్రతిపాదన క్రమవిధిద్వారా అధ్యక్షులకు డి. ఇ. మాయరగారు నిరాకరించిరి. ప్రభుత్వము వారు తలపెట్టిన యీ వ్యాపారసంస్థల అధిక విషయములయొ టిచారించి పబ్లిక్ అకౌంట్సు సంఘమునకు దెలుపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు నిశ్చయించబడినది. పనిపూర్తిగా మిండనే కంట్రాక్టులకు అడ్వాన్సు యిచ్చుచున్నారాయనీ అధికారేతరసభ్యులు తెలియగోరి. ఆక్టోబరు జనరలుగారు అవిషయము విచారించి చెప్పవలెనని. ఈమధ్యనే ప్రాకంఠిం పబడిన రెండు ఎక్సైజు సర్కిల్స్యొక్క రిపోర్టులు జూడగోరి. రసూలుకొండ రంపపుమిల్లును మాసివేయవలెనని యీ మధ్య ఉత్తరవు వేసియుండిరి. అందుల వస్తుసామగ్రి అంతయు ఏలూరువేసి విక్రయించవలెనని యిప్పుడు కమిటీవారు నిశ్చయించిరి.

జోడుపూరు మహారాజుగారు 15వ తేదీన నిండు గావించెదరు. గవర్నరు దంపతులను ఆహ్వానించియుండిరి. నిన్న జరుగవలసిన రాష్ట్రీయ బాలభట కమిషనరుల సభ జూను అఖిలవరకు వాయిదావేయబడినది.

వి. ఎన్. శర్మగారి పర్యటనము

హైద్రాబాదు సంచారక్రమము (ప్రత్యేక స్వకీయవిలేఖరి.)

విజయనగరము, మే 27:—అడయారు నివృత్తజ్ఞాన కలాకాలాధ్యాపకులను, ఈ ప్రాంతమున ప్రస్తుతము ఆంగ్ల భారతీ తీర్థ పక్షమున సంచారము చేయుచున్న వి. ఎన్. శర్మ బి. ఏ., బి. టి. గారు, ఎల్లండి దినమున, హైద్రాబాదు రాష్ట్రమునకు పయనమై నెడలుచున్నారు. రాబోవువారమున నూర్యాపేటలో జరుగు ఆంగ్లసభలలో శర్మగారు పాల్గొని, అచ్చట మాజికలాలతరు సాయమున సుపన్యాసముల సత్తుకు. అచ్చటనుండి బయలుదేరి రాష్ట్రమున కొన్ని రోజులు సంచార మొనర్చి, అడయారులో విద్యావిషయమున చేయబడుచున్న పరిశ్రమను గురించి ఆ రాష్ట్రవాసులకు నివేదించును. హైద్రాబాదు సంచారము ముగిసిన తదనంతరము శర్మగారు ఉత్తరప్రదేశ్ కలలో సంచార మొనరింతురని తెలియుచున్నది.

వీరి సంచారమున విద్యావిషయ సమస్యల కెక్కువప్రా ముఖ్యతనిచ్చుచు, విద్యాపద్ధతులలో నేరీతిని మార్పు చేసిన దేశము బాగుపడునదియు, ఇందును గురించి అడయారు నివృత్తజ్ఞాన కలాకాలలో మదనపల్లి కలాకాలలో అజలంబింపబడుచున్న విద్యాపద్ధతులను చిత్రపటముద్వారా ప్రదర్శించుచు సుపన్యసింపుమందురు.

లిలోవా మిల్లునమ్మె

‘స్పాట్’ను భారత దేశమునకు రానివ్వకూడదు! కలకత్తా, మే 29:—కేకరాం ప్రతినిధులలో 500 పని వారు కాక, అన్నికాఖిలలోను 40000 పనివారు పనులను నూనివారు. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, మే 29:—ఓంజలంలో బండ్లు బాగుచేయు కర్మాగారమునందలి కూలీలు మే 31 తారీఖున వసులలో చేర కపోయినయెడల తీసివేయబడుదురని ఈన్లు ఇండియాకౌ రెక్లె వీడెంటుగారు తాళిచుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, మే 29:—బెంగాల్ ఫేంబర్ ఆఫ్ కామ డ్యు సభవారు పారిశ్రామిక రికార్డులవిషయమై యాలోచించు చు స్పాట్ వంటి వారిని భారతదేశమునకు రానివ్వకుండనండ వలసినదని యభిప్రాయపడి, ఈ విషయమును బెం గాల్ ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరి. ఈవిషయమును బెం గాల్ ప్రభుత్వమునా రొప్పుకొని భారత ప్రభుత్వమునకు వ్రాయుట కంగీకరించిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

మిత్తర్ గారు బెంగాల్ గవర్నరుతో సంప్రదించుట

కలకత్తా, మే 29:—బెంగాల్ గవర్నరుగారు యీ మధ్యాహ్నము హోల్లనుండి డార్జిలింగుకు బయలుదేరిరి. అతడు బయలుదేరుటకు ముందు లిలోవా సమ్మెనాయకుడగు కే. సి. మైత్రాగారితో సంప్రదించిరి. ఈవిషయము ఇండియాప్రభు త్వమునకు సంబంధించినదిగాన తన జోక్యము వున్నకొను టకు వీలులేదని గవర్నరుగారు చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, మే 29:—హిందువులకును మహమ్మదీయుల కును పండుగలు గావున మంగళ బుధవారములలో లిలోవా కర్మాగారములు మూయబడును. గురువారమునాడు తెలువ బడును. (ఆ. ప్రె.)

మిత్తర్ గారు గవర్నరుగారితో సంప్రదించుట

(ప్రీ ప్రెస్ తంతివార్త)

కలకత్తా, మే 29:—ప్రత్యేక జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు తంరి యివ్వగా గవర్నరుగారి భివమున మైత్రాగారు గవర్న రుగారితో సంప్రదించిరి. ప్రసంగము గంటనేపురగెను. సమ్మె పరిస్థితులను చర్చించి, గవర్నరుగారు ఏ మరతులమీద సంధి కొప్పుకొనెదరని మైత్రాగారి నడిగినట్లును, మైత్రాగారు 16 రూపాయలు కనీసపు జీతమును, జీతములో నూటికి 10 వతు ల నొప్పున హెచ్చుచేయుటయు, యూనియన్ ను ఒప్పుకొను టయు, ఇప్పటికన్న మంచి వైద్య సహాయమునుయిచ్చునయెడ ల పనులలో చేరదనుని చెప్పినట్లును తెలియుచున్నది. ఈ విష యమై వైస్రాయిగారికి,తంరింప పెడమని గవర్నరుగారుచెప్పిరి. ఈ సాయంత్రము ప్రసివారు సభచేసి సంగతిసందర్భ ములను చర్చించిరి. ఈ నాడు రేపు కర్మాగారములు ఈమె పండుగలకు మూయబడును. (ప్రీ ప్రెస్.)

కలకత్తా పనివారి సభ

‘శాంతియుతముగా నుండుడు’

కలకత్తా, మే 29:—హూరా మైదానంలో జరిగిన కార్మికుల సభలో క. సి. మైత్రాగా రుపన్యసించిరి. గవర్నరు గారికిని తనకును జరిగిన సంభాషణలోని వివరములను చెప్పి, పనివారిని కాకతముగా నుండవలసిన దనియు, గవర్నరుగారు పంచాయితీచేసి త్వంతో సంధి చేసెదరనియు చెప్పెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

త్వరలో సమ్మె ముగియవచ్చును

కలకత్తా, మే 30:—నవ్యుదగిన తావులనుండి వచ్చిన వర్త మానమువలన లిలోవా సమ్మె యీ వారములోనే ముగియ వచ్చునని ఇంగ్లీషుమెన్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈ వేళగాని రేపుగాని, అధికారులను పనివారును సంగతి సందర్భములు చర్చించుటకు సభ చేయుదురు. (ప్రీ ప్రెస్.)

కార్పొరేషన్ స్త్రీలకు పిల్లలకు సహాయము

చేయుట

బొంబాయి, మే 29:—కార్పొరేషను అధ్యక్షుడును ఇతర ప్రముఖులను సమ్మెలన బాధపడుచున్న స్త్రీలకును పిల్లలకును సహాయము చేయుటకు డబ్బుననూలు చేయుచున్నా రని తెలియుచున్నది. (ప్రీ ప్రెస్.)

రవీంద్రుని సందేశము

(ఓగేటి పెంకటసుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు)

కి వ భాగము

రవీంద్రుడు దేశమున కొన్ని ఖండి పాఠశాలను స్థాపించి యొక నాటిట్లు తలపోసెను. నేటివృత్తినుండి పోయి విదేశములందు పర్యటనము చేయవలయును. నా సందేశ మొక స్థలమునకు వర్తించదు. అన్ని దేశములకును, అన్ని ఖండములకును వర్తింతును. ఇట్లు తలపోసి ప్రపంచకాంతికి యొక యాత్ర ప్రారంభించెను. సందర్శించుకొనుచుండగా విదేశాదులు మనకు సన్నిహితములు మొదలయ్యెను. ఈ యుద్ధము రవీంద్రుని మనము న కలగజేసిన దుఃఖము మిక్కిలి యపరిమితము. యుద్ధవార్తలు వినినప్పుడు దాయనమనస్సు వికలత జెందెను. 'బెలిజియం' దేశమున భవించిన ఘోరవిపత్తు లాయనకు మితలేని భేదము గలగజేసెను. అతనికి గొప్ప వ్యాధికలిగెను. ఆకోరిలో నాయన ప్రాసిన యుద్ధములలో నీ విషయము వ్యక్తముకాగలదు.

ఈ మహా యుద్ధము ముగిసిన తరువాత రవీంద్రుడు తన పర్యటనమును మొదలిడెను. నోబిల్ బహుమాన మతనికి లభించినవృత్తినుండియు నతనికి రీ నలదిక్కులను వ్యాపించెను. ప్రపంచమంతయు నతని సందేశమును వినుటకు కుతూహలముగా నుండెను. తన దేశములకు వచ్చి యుపన్యసించి పోవలయునని చిహ్నము, అమెరికా, జర్మనీ, ఇటలీ మొదలగు రాజ్యములనుండి యుత్తరములు రావడంబడెను. ఆ పట్టినుండి యిప్పటివరకును రవీంద్రుడు దేశ దేశముల ప్రజలకు శాంతిసందేశము నొసంగుచు నేయున్నాడు. విదేశ ప్రజలకు రవీంద్రునియెడల భక్తివిశ్వాసములు పెంపుచున్నవి. ఇటీవల ఇటలీనుండివచ్చిన మహా పండితుడు, కాల్డో ఫార్మీచీ కాంతినికేతనమున నుపన్యసించుచు నిట్లుచెప్పెను.

రవీంద్రుడు జనీవా పట్టణములోనికి ప్రవృత్తముగావచ్చెను. కాని రెండు మాడు ఘంటలలోనే ఈవార్త పట్టణంలో మోగెను. ఆ పట్టణములోని ముఖ్య వార్తాపత్రికలు రవీంద్రుని శాశ్వతనించుచు గొప్ప వ్యాసములను ప్రాసెను. ఆ పట్టణములో నున్నప్పుడు రవీంద్రుని కొక్క నిమిషమైనను తీరికలేదు. ఉద్యాగీయుల యాహ్వానము లందుకొనుట, పిద్దమునువ్యులతో సంభాషించుట, అతని గీతములకు తగిన ఘోషిని పొందిండుట మొదలగు పనులతో కాలము పోయెను. జనీవాను నీడిహ్ వద్ద నున్నప్పుడు స్టేషనువద్ద నేను చూచిన దృశ్య మెన్నటికిని నాకు వారపునుకరాదు. అతడు బండివద్దకు నడచుచుండగా మాత్రము నీ యున్నతోడోగులవరకు నందరు నతనికి వినమృత యొదిగిరి. ఏ చక్రవర్తికి నిట్టి మర్యాదలు జరిగియుండలేదు, జనీవాయందు మాత్రమేగాక మిలన్, వెర్మిన్ మొదలగుపట్టణ ప్రజలను నతని నీరీతిగానే గౌరవించిరి. ఈ దృశ్యములను చూచుచున్నప్పుడు నా మనస్సులో బుద్ధగవానిని యెడల ప్రావృత్తి ప్రజలెట్టివియభావమును గౌరవమును జూపిరోయని తలంచుచుంటిని. (డిసెంబరు 25, నూడరక రిఫ్రాన్) జపాను దేశమునందును, మరి కొన్ని దేశములందును తాగుదు సమాజముల బయలుదేరుచున్నవి. ఈ సమాజములో నతని గ్రంథరాజముల పుకన ప్రోత్సహించబడుచున్నది. తాగుదు కీర్తి యతికేయించినకొలది యతని యనుగు విశ్వభాకతి ప్రతిష్ఠాయు ప్రబలుచున్నది. ఇటీవల ఇటలీదేశమునుండి యనేక గ్రంథరాజములు కాంతినికేతనమునకు మునులోనిగారిచే బహుమతి చేయబడినది. మైనరాబాదు నబాబుగారు ఉర్దూభాషను ప్రోత్సహించుటకై లక్షరూపాయల విరాళము నిచ్చియున్నాడు. అనేక విదేశభాషలు నేడుకొనుట కిచ్చుట సావకాశములు కల్పింపబడుచున్నవి.

రవీంద్రుడు ప్రపంచమున కొసంగుచున్న సందేశమేమి! దీని నతని వాక్యములలోనే క్లుప్తముగా వ్రాయుచున్నాను. 'కోవ విశ్వవిద్యాలయమున నుపన్యసించుచు నతడిట్లు నుడివెను.

"మిత్రులారా! భారతయువకులు ప్రేమపూర్వకముగా నంపిన సందేశమును మీకు పంపింపుచున్నాడను. నన్ను తగిన మాతగా నంగీకరించెదనని తలచుచున్నాను. ఎలనన ఏళ్ల యందు మనలివాడనయినను, యువకుల యుత్సాహము నాకు మెండుగాగలదు. అందువలననే భారత యువకులపక్షమున మాట్లాడుటకు తగియున్నాను. నివిధ దేశ ప్రజలు వారివారి స్వలాభమునం దప్రమత్తులై యున్నారు. ఈ విషయమునందు మన మెవ్వరకు కలియజాలము. కాని యీ స్వలాభములకంటె యెన్నతమై, మానవకోటి కంతటికిని

యందర్పప్రాయమును, అనుభవనీయమునగు స్థాన మొకటి గలదు. మానవులందర నచ్చటనే కలియుదురు. ఆ ప్రదేశమున తూర్పు పశ్చిమఖండము లైక్యము జేచినవి. ఈ సమ్యేకనములన మానవుల యాధ్యాత్మికాదర్శ మొక్కటియే యని భవ్యమైనది.....నన్ను మీదేశమును శాడవచ్చిన సాధారణ మానవునివలె తలపడదు. ప్రాచీన ఆసియాఖండ విజ్ఞానము యొక్కయో, నవయవ్వనోత్సాహ పూరితులైన యువకులయొక్కయు దూతనుగా నన్ను తలంపును. రోము మహాగర్హన ప్రేమతత్వమునందును, పత్యాస్వేషమునందును నా సక్తిగల మహాశయలొక్కనో జేరట కొక యాశ్రమమును నిర్మించిన యవ్యవసాయతనని తలచెదను.

రవీంద్రునిపంటి మహాపురుషు లీయుగమున పెద్దరో లేరు. అతని దేశభక్తియు, నిష్కల్య పుత్రత్రయు, ధైర్యోత్సాహములు ను నర్హ శాత్రుతములు. భారతీయుల గౌరవము నాత డెన్నియోసారులు కాపాడెను. ప్రభుత్వమువారు భారతీయులను మిక్కిలి క్రూరముగా జూచుచుండిరి. రవీంద్రుని కీర్తిని వారాతని తమదేశమునకు వచ్చి యుపన్యసించుచుని కోరగా, బాజాతివారిని పరాభవించుచున్న మీదేశమునకు రాజాలను' అని యతడుబదులుజెప్పెను. పంజాబునందు జరిగిన దుండగములయం దనూయజూపుచు, ప్రభుత్వమువారిపంపిన 'Knighthood' బిరుదుమును తిరిగింపజేసెను. రవీంద్రునియొక్క క్రూరత్వమును, నిరంకశత్వమును సహింపజాలదు.

రవీంద్రుడొసంగు సందేశమును ప్రజలందరను గ్రహించి, బాతిమన వైషమ్యములను వీడి సోదరవాత్సల్యమున నుండుట శ్రేయోదాయకముగదా!

నీ ప్రవృత్తి

నీవిడ్డ దొక ప్రభువు... నీవు శిశువోయినతర్వాత, అతడు పెరిగి పెద్దవాడైనపుడు, నీ పేరును చిరస్మరణీయముగా చేయును. కాన యీ కార్యమును చేయుటకు ఆతడొరంగ్యమును, దేహదార్ధ్యమును కలిగియుండవలెను. ఇవర ఆహారములవలెకాక, ఈ కార్యమును, రాజాహారమైన 'గ్లాక్సో' నెరవేర్చును.

విటమిన్ పాల ఆహారము.

Glaxo

40 LONDON ENGLAND

అల్ ఫ్రెడ్ యంగు అందు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

తపాలపెట్టె నెం. 40, మదరాసు.

3706

ఉచితము. ఉచితము. ఉచితము.

కోటిశ్శకులు కందు. ప్రతియేడు శేనకువేలప్రజల లక్షాధికారులగుచున్నారు. మీరేల కాగూడదు.

1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క

భవిష్యత్తు రిపోర్టు

ఈవత్సరము మీయొక్క వ్యాపారాధిక్యతయొక్క సత్యమునుబెలుపును. ప్రపంచవ్యాప్తమైనతొత్పత్తియొక్క యావిద్య యందు ప్రత్యేక ఘనత సంపాదించినవారు. యీవత్సరము మీయొక్క వ్యాపారమునుగూర్చి లేదీలు వనరముతో యెట్లుజరుగునదియు, వస్తుసామగ్రియొక్క సప్త యుగరాకీ యెట్లుండునో కాస్త్రయుక్తముగ బెలుపును. ప్రపంచములో ప్రతిచోటను జరుగు వివిధ వ్యాపారములనుగూర్చి విశదముగా బెల్లును.

తగిన ఫలపో బొందుటకు తొందరపడుదు. పుస్తకము ధరకుగాను రు 5 గైకొనబడును. ఆలస్యము చేయరాదు. కొద్ది ప్రతులుమాత్రమే గలవు.

ప్రకాశకము: కమర్షి యలు ఫోర్మార్మరిపోర్టు 1928. ప్రపంచములో వ్యాపారసంస్థలన్నియు యీరిపోర్టు నుడయోగించుచున్నారు.

ఇంగ్లాండునందును-ప్రాగ్దేశములందును నష్ట దారులు -"స్పిక్టు కాంటెటుకంపెనీ, తపాలపెట్టె నెం 2056.

బొంబాయి (ఇండియా)

షర్మన్ అండు కో

98, కెప్ ట్రీట్, కలకత్తా

బెంగాల్ కోల్ అండ్ కో. పోస్ట్ మేన్, గృహ పతి శ్రమ, వ్యవసాయ సంబంధమైన వనిముట్లు ఇవరలో ముద్దుపెట్టిన వ్యాపారములు.

ఉత్తరములు ఇంగ్లాండులో వ్రాయవలెను. (4801)

భారత సంస్థానముల భావిదశ

ఇండియా ప్రభుత్వమునకును స్వదేశీ సంస్థానములకును గల యన్యోన్య సంబంధములనుగూర్చి విచారించుటకు గత డిశంబరు మాసములో ఇండియామంత్రిజే నియమింపబడిన కమిటీయొక్క భారతదేశ పర్యటనము ముగిసినది. కమిటీ పైర్వీకు పరీక్షాత్మకములకు తన తోడిసభ్యులతో గూడి 8000 మైళ్ళు రైలు ప్రయాణము గావించిరి. నానావిధ సంఘములతో గూడిన యనేక సంస్థానములను దర్శించిరి. సంస్థానాధీశుల వంశ స్వారథిదాయములు, పరిపాలనాపద్ధతులు సాధారణము నిరంకుశముగానే యుండుట కమిటీసభ్యులు గాంచిరి. ఆయినప్పటికిని, పరిపాలనా సాధనము చాల యభివృద్ధిగాంచినదనియు, యింక సభివృద్ధి గాంచుచున్నదనియు, బట్టకుగా రభిప్రాయపడుచున్నారు. తాము గావించబోవు పోర్టున కెల్లరు నాతురత తో జేచియున్నారు. కాని, భారతదేశ పర్యటనముతో మాత్రము కమిటీయొక్క పని ముగియదు. తాము పరిశీలనపలసిన తిభతసాత్ములు చాలగలరు. సంస్థానాధిపతులలో నొక ముఖ్య బృందము లండను నగరము న సర్వత్ర స్థితి పాక్షాత్తు గా రి తో గూడి నా లో చించి దెలుపు యభిప్రాయములను కమిటీ సభ్యులు రాబోవు వేసవి కరదృశ్యపులలో విచారింప నలసియున్నది. ఈ బృందము సంస్థానాధీశుల సభయొక్క ఉత్తరయిండియా సెంట్రలు యిండియా రాజపుటానా కశ్మీరవారు రాజ్యముల యధిపతులయొక్కయు ప్రాంతీనిధ్యులు నహించి యున్నది. సంస్థానాధిపతులలో నన్యోన్య సమాధాన మింకను కుదురలేదు. బోర్డో గయకాంగ్రెసు సంస్థానాధీశుల సభలో నొక ముఖ్య సభ్యుడయి యున్న నర్థాయి సంఘసభ్యులతో నేకిభవింపలేదు. దక్షిణదేశీ సంస్థానాధిపతులగు హైదరాబాదు నైజాము మైసూరు మహారాజా గార్లు సంస్థానాధీశుల సభలో నింత వరకు సుత్సహాయులతో పాల్గొనలేదు. అయినప్పటికిని కాశ్మీరము, భోపాలు, గ్వాలియరు మున్నగు సంస్థానముల యధిపతులతో గూడిన యొక ముఖ్యవర్గముయొక్క యభిప్రాయమును తృప్తికరంప పిలువలేదు.

ప్రస్తుతము సంస్థానాధిపతులలో నెట్టి యభిప్రాయ భేదములున్నను, బట్టకుకమిటీ తుట్టకుదకు గావించు సేపాత్మక తల్లున్నను భావిభారత రాజ్యాంగ విధానము నిర్ణయించునపుడు, భారతదేశములో మూడవవంతు రాజ్యమును, నాల్గవ వంతు జనసంఖ్యను పాలించుచున్న యీ రాజ్యాధిపతులను విడిచిపెట్టుట భావ్యముగాదు. తమ సంస్థానములకును బ్రతిభయిండియాకును గల యొకసంబంధము నానాటికి వృద్ధియగుచున్నదని మీద గ్రహించియున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వము ఆరికసంబంధమును సంస్కరణములను విధించునపుడు తమ సలహాగూడ దీనికొనబడవలెనని మీద గోరుచున్నారు.

కష్టముద్యోటిలు, సాధారణవస్తువులవైపన్ను, యన్నగు విషయములగూర్చి తమ యభిప్రాయమును దెలుపుట కాక బాధ్యతగల వర్గ మేమియును ప్రస్తుత మేర్పడలేదు. ఇంతకంటె ముఖ్యమగువిషయ మేమనగా, భావిభారతదేశమునకును తమకును గలగబోవు రాజకీయసంబంధము భారత రాజకీయవేత్తలు కొందరనేకసమయములలో సంస్థానములగూర్చి దెలిపియుండిన యభిప్రాయములు సంస్థానాధిపతులయొక్కయు, సంస్థానప్రజలయొక్కయు, మనంబులను కలవరపెట్టుచున్నవి. బ్రిటిషుయిండియా పరిపాలనావిధానము యొక్కవ నిరంకుశత్వముతోను అధికారముతోను గూడియుండవచ్చును. కాని న్యాయముగా పరిపాలింపబడు సంస్థానములు వృద్ధియగుటకై రాజవంశమునెడల భక్తి, ప్రభుభక్తికరాయణత్వసాంప్రదాయము, రాజ్యశ్రేయమునందు గాదాభిలాష, రాజ్యవైభవాతిశయములందు మానవోత్సాహము, వృద్ధియగుచుండును. మన పరిపాలనాయంత్రమునం దివిధముగా గానింపబోవు తమస్థానముయొక్క ప్రసిద్ధిచారణ కిప్పుడు సమయ మే తెంచినదని సంస్థానాధీశులు ముచ్చుచున్నారు. ఎక్కువమంది భారతీయులవరకు గావించబడు గావిభారత ప్రభుత్వముతో తమ సంబంధము స్పష్టముగా క్లృప్తపరచవలెననియు, నిరపక్షపక్షుడననియు, గోరుచున్నారు. వీరిలో నెక్కువమంది తుత్రియులు. బ్రాహ్మణుల రాజకీయాధికారము మీదికి వస్తు ముండదు. తమ రాజకీయవాంఛలను వెలిబుచ్చుటకు ప్రస్తుతము తమకుగల హక్కులతిస్వల్పము. సంస్థానాధీశులసభయొక్క కార్యక్రమము వైస్రాయిదేశ నిర్ణయింపబడుచున్నది. దానికి తెగిన కార్యనిర్వాహక వర్గములేదు. ఇండియా ప్రభుత్వముతో నానికిగల పలుకుబడి తక్కువ. భారతదేశమునకు నూతనముగా మార్పు రావచ్చు సమయములో, సంస్థానాధీశు లేకాభిప్రాయముగావండినను, సంస్థానముల రాజ్యాంగసదుస్థి వెనుకపెట్టుబడవలసిన సమస్య యెంతమాత్రము గాదు.

"లండన్ ప్రెస్సు"

వకటన

శ్రీ ముక్త్యుల రాజాగారు సమస్తాయుర్వేదమునకును శాస్త్రీయుగా శ్రద్ధతో కమారుజేయించి, అంబరీశ్వరునివలెనేయ నల పెట్టి ఆర్షరసాయనసాలను నెలకొల్పి నారు. ఆయుర్వేదాధ్యయనము లన్నియు యచ్చట జరగఁజేటలగు కొరకు ప్రాయము. 1204
126 ఆర్షరసాయనశాల ముక్త్యుల గృహము.

కృష్ణాపార్వతి-బెడవాడ

ఇందు దాక్టరు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రీగారిచే సమస్తాయుర్వేదాధ్యయనములయందుచేయబడుచున్నది. ఆచార్య. బోధనలో డి. డి. గ వంతులును. కేటలాగు 4-దివసము. 2046 (ప్ర. సం 8)

కావలెను

నెలవారముగా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకింగు యూనియన్ లిమిటెడ్ నెలవారము రు 100-10-200 తీతముమీద పనిచేయుటకు ఒక శ్రేణిలో కావలెను. గరభాన్తువారుడు కనీసము పట్టభద్రుడై యుండవలెను. తెలుగు వ్రాయును చదువును బాగుగా నేర్చియుండవలెను. కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో అనుభవము కలిగినవారుగా నుండవలెను. వి. కామగారి, జి. డి. పి. దీగ్రీలను పొందినవారుగాని, ఎక్స్ పింగ్, బ్యాంకింగు, కమర్స్ కరెన్సీపాండ్లకు పరీక్షలలో కృతార్థులైనవారుగాని నుండవలెను. ఏర్పరిచిన వ్యక్తుల 1000 కాకు నెవ్వరిటీ గాని లేక రు 4000 చున్నవి జామీను గాని యివ్వవలెను. 1 వత్సరమువరకు ప్రాజెక్టు మీద ఏర్పాటుచేయబడును. డి. విశ్వనాథరావు, ఆనరరీ శ్రేణిలో.

ప్రతి గృహమునందు అత్యావశ్యకముగా నుండవలసినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయమార్ కస్తూరి మాత్రలను

Regd Trade Mark తప్పించి, ఒకదఫా వాడిన మీరు విక్రేయి తృప్తిచెందదని మా నిశ్చయభిప్రాయము. ప్రతిదినము అడుగకయే మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రముల ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము. 504, నా 801
ఇది మేలైనకస్తూరి, కృష్ణమయ్య, అపూర్వమైన ఓషధులు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రోక్తముగాతయూ చేయబడినవి. తాంబూలుతో గాన, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. పలువిధములు, దగ్గులు, శీతలము, జ్వరము, పేగు, కడుపువ్రుగు, కడుపుకొప్పి పిల్లలు పడినెడు, శుక్రము, తామ్ర, అగ్నిహృంద్యము, మదబద్ధము బలహీనత మొదలగువాటికి వైజాయత్యమువలె పనిచేయును. స్త్రీలు పసిపిల్లలను చువలివారు మొదలగునారికి అమృతసాగనము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప పరపనాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-4-0 పొండు ఖర్చు ఖర్చు 0-4-0 జి. బొండు ఖర్చులో 6 పహా రు. 1-8-0, 12 కి రు. 2-18-0, 25 కి రు. 5-8-0
భిషగ్గర్వ పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొవైలరు.
శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు

మైసూరు గవర్న మెంటు సోపు ప్యాకరీ

బెంగుళూరు

మి క్విలి నాణ్యమైన

3579

పలురకముల పరిమళ సబ్బులు

ఉతుకుట కుపయోగించు సబ్బులు, చందనపు సబ్బులు

మైసూరు గవర్న మెంటువారిచే తయారుకాబడుచున్నటువంటి చందనపు సబ్బు ననుకరించుటకు; విదేశీయ పరిశ్రమలవారు చాల ప్రయత్నించిరి, కాని, నాణ్యములోను, పరిమళమునందును దీనికి సమానముగా చేయజాలకపోయిరి.

వివరములు గోరువారు, క్రింద చూపిన విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును.

Best & Co., Ltd.,

P. O. Box 63,

Madras.

Sole Agents for the Madras Presidency,

MYSORE, TRAVANCORE & COCHIN.

వయస్సు వచ్చినకొలది మీ ఆదాయమును కూడ వృద్ధి పొందించుకొనుడు.
కట్నముల మొదలగువాటికొరకు, చదువులకు, ప్లెన్ మొదలైనవాటికి
అనుకూల మైనటువంటి సమృద్ధి మైన పెట్టుబడి.

వివరములకు యీ దిగువకు వ్రాయుడు:

461

ఏషియన్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్
ఏషియన్ భవనములు, బొంబాయి.

శక

బ్రాంచి మేనేజరు:— గుంటూరు, విజయనగరం, మద్రాసు.

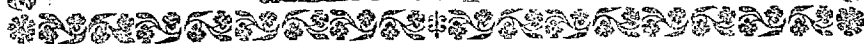

1

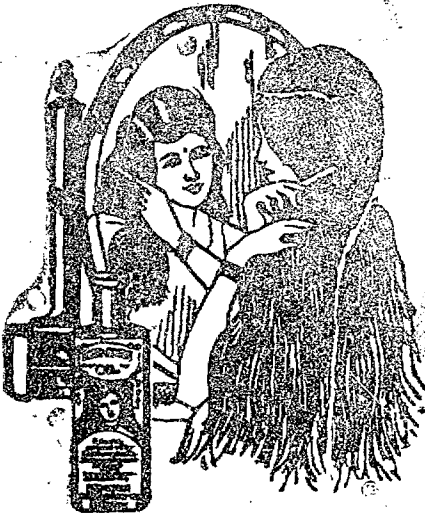
అందమైన బాలిక లందరును
దీనినే ఉపయోగించుచున్నారు.

2039

PEERLESS
ERASMIC
The Dainty SOAP

తరుణముమించి పోవకమునుపే మీరల వెంట్రుకల గురించి తగుక్రద్ద వహించుడు.

వెంట్రుకలు దుష్టనలో పూడివచ్చునంతవరకు ఆలసిందము.
వెంట్రుకలు కెడిపోవుటకు అనితత్వదే ఆధునిగ్రహించుడు

కామినిరూపాయితోఃజిష్ట
న సేటి నుండియే వాడుకలగుచుండు.

తలవెంట్రుకల బాధలన్నిటికి

దివ్యామృతము

వెంట్రుకలను కాంతిపరచుముగాను, చిట్టిపోపులు దీరు
నుగానుండునుండి రక్షించి పట్టుకున్నవలె, తుమ్మెద రెక్కలవలె
నిగనిగలాడుచును. ఈశుభదేవతని సేవే పరిష్కరించుడు. మీవెంట్రుక
లెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు
నో గమనించుడు. కామినిరూపాయితో మీవెంట్రుకలకు నెట్లు అధి
కృతగలుగజేయునో గుర్తించుడు. ప్రతిపట్టణములోను, వల్లెలోను,
దుర్గాబాదాలందరివద్ద, పరిమళద్రవ్యము లమ్మవారలందరివద్దను కొనుగోనుడు.

కామినిరూపాయితో అని చూచి మరకొనుడు.

సీసా 1-కి నెల రు 1-0-0 పోస్టేజి 0-6-0 (ప్రత్యేకం, సీసాల 3 కి రు 2-12-0 పోస్టేజి ఆ 0-12-0

ఓటోదిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)
కొనుట మరునకుడు.

మీరునుపులమీదగాని, కేలు రుమాలుమీదగాని రెండుమాడు చుక్కలు ఆటోధిల్ బ
హారు చల్లిన వెంటనే నిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, దైత్యపుష్పల పరిమళములను, పెనజలి
నట్టినట్లును. పెండ్లిపనుయములందు బంధువులందరిని పంతోనవరచుటకు, ఆటోధిల్ బహారు
తప్ప మరెవరియూ కానరాదు. సేదే ఒకసీసాకొని, కాని అద్భుతతరములను అనుభవించుడు.

1/2 టోన్స్ ఓటోధిల్ బహారు	రు.	2-0-0
1/4 " " "	"	1-4-0
1 ట్రాఫ్ " " "	"	0-12-0

నమూనా సీసారెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.

సువానన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

285, బమ్మామకీడు మార్కెటు, బొంబాయి. సెం 2

128

AMRUTANJAN

The Only
Pain Killer

Price Annas 10 only.

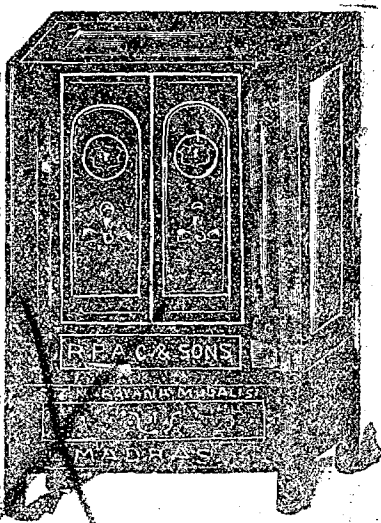
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

నమ్మక మైనవి.

6928

భద్రమంజునాద

మాకింపెనిలో
కొత్త కులలో
ఆశేక మర్మములతో
యనుము పెట్టెలు
తయారు చేయించి
వెలసరసముగా విక్ర
యించబడును.

యనుము పెట్టె
స్వాపాధం, అంద
కమీషన్ యేజంట్లు

రాచమడుగు పెద్ద అవ్వయ్య శెట్టి అండు నమ్మ
77, వారాహంమొదలి కిక్కి, మద్రాసు.

మా న స్థా ల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (నది అణాలు)

వెలనులభము! (పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము)గురుధికము!

కరీరములో ఉన్నాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాకల
కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అత్యర్థము, అరుచి, అపులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కిళ్లు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
ప్రేక్ష, అనుభవ మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను
బోగొట్టి దేహమును మరచి ఆస్వాదమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు కేమానాతనోమలను వెంటనేమాన్యును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి అనుభవముగల ఔషధ
మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1978)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలక్కర్ర, కృష్ణాజిల్లా,

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము.

2118

ఈగ్రంథములో జర్మనీగర్హి, హైదరాబాదు, అంగ్ల ఇల్ల ది
జాలము, మంత్రశాస్త్రము, ఘోషాత్మకము, యంత్రము, 2
శేక తమామాల, వినోదవిద్యలు మనుష్యుని మాయముచేయు.
మామిడిచెట్టును, పుట్టింతులను, పుట్టింతులను, శరీరము
తేని తలచేత మట్టాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొద
లగు విచిత్రములు వీనిచే చేయగలరు. వెల రూ 1.
Mesmerised Talisman సంక్షిప్త దీనిధరించిన విశేషకృత
ఆరోగ్యము, బలము, ధనలాభము, తెలివి, అధ్యుత్తము, నిచ్చుట
వని చెబుతును. వ్యాపారమున లాభమువచ్చును. అనేకమంది
మెచ్చ పొందినది. 688 1-కి రూ 1-కి, 12-కి రూ 1.
B. ఆర్. బాబానందారావు, 20గోలం, (గుంటూరుకి)